

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

*informacje
polityczno-
gospodarcze*

ROK III 8. LUTY 1951 19 5 1
Nr. 27 (30)

Tylko do użytku służbowego

S P I S R Z E C Z Y

/ważniejsze informacje/

I. POLITYKA GOSPODARCZA

		str.
Związek Radziecki	Współzawodnictwo państwowe	1
Bułgaria	Uprzemysłowienie kraju	4
Chińska Republika Ludowa	Rozwój gospodarki przyczynia się do wzrostu wymiany towarowej	7
Czechosłowacja	Zmiany w towarzystwach handlu zagranicznego	9
Czechosłowacja	Handel z Chinami	10
Rumunia	Nowe życie wsi	13
Wietnamska Republika Demokrat.	Rozwój gospodarki	15
Francja	Handel zagraniczny między metropolią a koloniami	19
Hiszpania	Praktyka gospodarki faszystowskiej	21
Niemcy Zachodnie	Handel zagraniczny z krajami obszaru dolarowego	23
Szwecja	Handel ze Wschodnią Europą	28
Wielka Brytania	Deficyt płatniczy	32
Włochy	Amerykańskie monopole likwidują przemysł maszynowy	35
Australia	Sytuacja gospodarcza	38
Egipt	Ingerencja kapitału amerykańskiego i zachodnio-niemieckiego	40
Indonezja	Sytuacja gospodarcza	42
Kanada	Przenikanie kapitału amerykańskiego	47
Pakistan	Zagadnienie inwestycji zagranicznych	48
Trypolitania	Handel zagraniczny po wojnie	49
II. UMOWY HANDLOWE I PŁATNICZE		53
III. REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH		59
IV. C I A		67

Z a ł a c z n i k i

1. Wykonanie Planu Gospodarczego Bułgarii w I półroczu 1951 r.
2. Znaczenie umowy handlowej z ZSRR dla Niemieckiej Republiki Demokratycznej

Redakcja i administracja :

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża Nr. 35, tel. 8-98-90

Errata ważniejszych błędów w numerze 27/30/ WHZ

strona	w i e r s z		na słowie	winnobyć
	od dołu	od góry		
5	11,10,6			razy
7	6		włókna	skreślić przecinek
10		3	"Ligna"	skreślić przecinek i słowo "oraz"
11		10	stojący przemysł	pod względem technicznym skreślić: "tech- niczny"
13	17		są już	obwody
25	3		/nagłówek w ostatnim rzędzie/	VII.1951
31	8		Ł	126,7
60	12		dla	zach.-niemieckie
67		5	podaje	"Zahranicni Obchod"
69		11	z	0,800 na 2,400
str.1 zał.		13	o 19,3%	skreślić: "cen"
" 4 "		1	dobowego	skreślić przecinek
" 7 "		12		"BIKI", Załącznik 38
" 10 " 8			bieżącym	skreślić kropkę
" 10 " 8			w br.	przez
" 11 zał.17			chemiczny	otworzyć nawias
" 11 " 15			ZSRR	zamknąć nawias
" 11 " u dołu strony				"Die Wirtschaft", nr.42

Kraje obozu pokoju

Z W I A Z E K   R A D Z I E C K I

Współzawodnictwo Październikowe

W artykule wstępnym "Prawdy", poświęconym sprawie Współzawodnictwa Październikowego, czytamy m.in.:

- Komitet Centralny naszej partii wskazuje na to, że w chwili obecnej głównym zadaniem współzawodnictwa - obok wykonania planów państwowych przez każdy oddział i każde przedsiębiorstwo zgodnie z ustalonym asortymentem - jest: walka o podniesienie jakości i obniżkę kosztów własnych produkcji, walka o oszczędzanie surowców i materiałów pomocniczych, o właściwe wykorzystanie rezerw wewnętrznych przemysłu i rolnictwa, o wprowadzenie nowej techniki postępowej i technologii, o dalsze podnoszenie wydajności pracy i poziomu produkcji.

W listach do towarzysza Stalina setki tysięcy, miliony ludzi pracy podejmuje poważne zobowiązania socjalistyczne. Hutnicy kombinatów Magnitorskiego i Kuźnieckiego, górnicy kombinatu Donieckiego "Stalinugol", naftowcy zjednoczenia "Azneft" w Baku, pracownicy moskiewskiej Fabryki Samochodów im. Stalina, włókniarze Iwanowskiego kombinatu włókienniczego, załogi tysięcy przedsiębiorstw i budowli zakończyły z powodzeniem wykonanie planu 10-miesięcznego, osiągając przy tym wyższe wskaźniki jakościowe.

Radosne wieści napływają ze wsi. Coraz to nowe obwody i republiki meldują towarzyszowi Stalinowi o przedterminowym wykonaniu planu dostaw zboża.

Naród radziecki dumny jest z sukcesów budowniczych wielkich obiektów hydrotechnicznych na Wołdze, Dnieprze, Amur-Darii i Donie.

W przedsiębiorstwach przemysłowych ZSRR coraz bardziej rozpowszechnia się inicjatywa stachanowców moskiewskiej fabryki "Burewestnik", którzy zapoczątkowali współzawodnictwo o obniżkę kosztów własnych produkcji przy każdej czynności wytwórczej.

Nowa fala ożywienia politycznego i entuzjazmu pracy wielomilionowych mas, wywołana zbliżającą się rocznicą Wielkiego Października, przyczynia się do dalszych sukcesów na polu budownictwa komunistycznego, przyczynia się do dalszych osiągnięć w walce o przedterminowe wykonanie planu na rok 1951.

Naród radziecki - pisze "Prawda" w zakończeniu artykułu - zajęty jest pokojową pracą twórczą. Wspaniałe rozwijające się Współzawodnictwo Październikowe, wzorowe wykonanie podjętych zobowiązań przez każdą załogę, przez każdego człowieka pracy, stanie się cennym wkładem do walki ludzi radzieckich o pokój, o tryumf komunizmu.

Mechanizacja produkcji w przemyśle ceramicznym

W mechanizacji produkcji Związek Radziecki prześcignął w wielkim stopniu państwa kapitalistyczne. Jest ona szeroko stosowana we wszystkich gałęziach przemysłu radzieckiego. Niedawno, leningradzki zakład przemysłowy "Promet", przystąpił do wytwarzania automatycznej taśmy dla produkcji cegieł, która zastąpi pracę 50 robotników. Jej zdolność produkcyjna wyniesie 5.000 sztuk cegieł na godzinę. Do obsługi jej potrzebnych będzie jedynie 2 do 3 pracowników.

Nowe maszyny dla wielkich budowli komunizmu

W Leningradzie wypróbowano nowy model pogłębiarki żurawowej, która w odróżnieniu od pogłębiarek gąsienicowych, porusza się trzykrotnie od niej szybciej, na kołach ogumionych. Jako przyczepa do samochodu może ona przenieść ziemię w ciągu 1 godziny na odległość 40 km. Maszyna ta może wykonywać nie tylko roboty ziemne, lecz zastępuje również specjalne mechanizmy załadunkowe i dźwigi na placach montażowych i miejscach budowy. Wkrótce rozpocznie się seryjna produkcja tych maszyn, które znajdą szczególne zastosowanie przy wielkich budowlach komunizmu.

Przy budowie hydroelektrowni w Kujbyszewie będzie obecnie zastosowane jedyne w swoim rodzaju mieszadło do betonu o pojemności 4.500 litrów, sporządzające 60m³ betonu w ciągu 1 godziny.

Nowy traktor

Inżynierowie Stalingradzkiej Fabryki Traktorów konstruowali nowy traktor dla terenów podgórskich. Traktor ten nie potrzebuje dokonywać obrotu podczas pracy. Skoro dojdzie on do granicy pola, włącza automatycznie tylny bieg, kontynuując nadal orkę.

Dla tego nowego typu traktora sporządzono nowe pługi, kultywatory, brony i inne narzędzia do mechanicznej uprawy ziemi. Próby nowego traktora dowiodły, że nawet na bardzo stromych stokach pracuje on doskonale, wobec czego może on mieć zastosowanie w ogrodach i winnicach republik radzieckich Azji Środkowej i Kaukazu. Wkrótce rozpocznie się seryjna produkcja tych maszyn.

Kultywator dla nowozalesionych terenów

Niedawno skonstruowany kultywator dla nowozalesionych terenów, którego zasięg wynosi 4.5 mtr., obejmuje jednocześnie trzy rzędy sadzonek drzew i może w ciągu godziny skultywować dwa km² lasu. Rozpoczęła się już seryjna produkcja tego nowego narzędzia.

Sukcesy wsi radziekiej

Sprzęt pól z pól i plantacji ZSRR dobiega końca. Coraz to nowe republiki i obwody meldują towarzyszowi Stalinowi o pomyślnym zakończeniu zbioru bogatych urodzajów w kołchozach i sowchozach, o przedterminowym wykonaniu dostaw zboża dla państwa.

Przedterminowo - z początkiem października - wykonali państwowy plan dostaw zboża republiki: Ukraińska, Białoruska, Azerbejdżańska, Mołdawska, Gruzińska, Uzbecka, Tadżycka, Ormiańska, Estońska, Łotewska, Litewska, ponad 45 republik autonomicznych, krajów oraz obwodów Federacji Rosyjskiej, liczne obwody Kazachstanu, Kirgizji i Turkmenii.

Zwiększony obszar zasiewów i stale wzrastająca urodzajność pól kołchozowych pozwoliły chłopom radzieckim sprzedać państwu znacznie więcej zboża, niż w roku 1950. Republika Ukraińska dostarczyła państwu do 1 września o 72 miliony pudów zboża więcej, niż w roku 1950, Kraj Stawropolski /RSFR/ - o 22 miliony pudów, Kraj Krasnodarski - o 15,5 miliona pudów więcej.

W meldunkach, składanych towarzyszowi Stalinowi o przedterminowym wykonaniu państwowych dostaw zboża, czytamy jednocześnie o znacznie lepszych niż w roku ubiegłym zbiorach najcenniejszej uprawy kłosowej - pszenicy. Chłopi Republiki Ukraińskiej sprzedali państwu o 87 milionów pudów pszenicy więcej, niż w roku 1950 i o 111 milionów pudów więcej, niż w przedwojennym roku 1940, Kołchozy Kraju Stawropolskiego dostarczyły państwu o 15 milionów pudów pszenicy więcej, niż w roku ubiegłym.

Dawniej, w okresie przedkołchozowym, pszenicę siano przeważnie na południu i południowym zachodzie kraju. Obecnie tereny jej uprawy znacznie się zwiększyły, przesuwając się daleko na północ i wschód ZSRR. Było to możliwe dzięki podjęciu odpowiednich kroków przez rząd radziecki oraz zastosowaniu na szeroką skalę zdobyczy nauki miczurinowskiej.

Sukcesy wsi kołchozniczej tłumaczą się w znacznym stopniu ogromną pomocą techniczną, jakiej udzielają kołchozom stacje maszynowo-traktorowe. Należy podkreślić, że dzięki scaleniu małych kołchozów w wielkie gospodarstwa przemysłowe, powstały bardziej sprzyjające warunki wykorzystania traktorów, kombajnów i innych maszyn rolniczych. Tak np. stacje maszynowo-traktorowe Republiki Białoruskiej obsłużyły w kołchozach obszar o 1,2 miliona ha większy niż w roku 1950; kombajny zbożowe uprzątnęły tam obszar trzy razy większy, a kombajny lniarskie cztery razy większy niż w roku ubiegłym.

Dzięki wysokiej urodzajności pól, kołchoźnicy realizują pomyślnie trzyletni plan rozwoju hodowli bydła. Tak np. kołchozy Białorusi wykonali plan hodowli koni w 102,4%. Wszystkie kołchozy zajęte są obecnie przygotowywaniem na zimę niezbędnych zapasów paszy, budową i remontem pomieszczeń dla bydła.

Pociągi chłodnie

W warsztatach kolejowych w Związku Radzieckim wybudowano pierwszych 15 tego typu na świecie pociągów-chłodni. Każdy pociąg składa się z trzech 50-tonowych wagonów, wyposażonych w potężny kompresor, dwa elektroagregaty i specjalne urządzenie dla utrzymywania niskiej temperatury w wagonach.

A L B A N I A

Zalesienie kraju i regulacja nieużytków

Pięcioletni plan gospodarki leśnej zatwierdzony został przez Radę Ministrów i KC Partii Pracy Albanii.

Wzorując się na wielkich dziełach przeobrażenia przyrody w Związku Radzieckim po wyzwoleniu zalesiono około 6140 ha, podczas gdy przed wojną w ciągu kilkudziesięciu lat, zalesiono tylko 4 ha. Plan przewiduje zalesienie 27800 ha i wybudowanie sztucznych zbiorników wody o pojemności ponad 46000 m³ celem uregulowania rzek.

Rozwój sadownictwa

Faworyzujące sukcesy, osiągnięte w rozwoju sadów owocowych, są wynikiem opieki roztoczonej nad tą gałęzią gospodarki narodowej przez rząd albański. Od roku 1945 liczba drzew owocowych wzrosła z 1.200.000 sztuk do 5 milionów. Ilość drzew oliwkowych zwiększyła się z 1.600.000 do 2.000.000, ilość drzew cytrynowych, pomarańczowych i innych cytrusowych wzrosła ze 100.000 do 200.000 sztuk.

B U Ł G A R I A

Uprzemysłowienie kraju

Charakterystyczną cechą rozwoju Bułgarskiej Republiki Ludowej jest nieustanny wzrost przemysłu i modernizacja rolnictwa.

Po wykonaniu narodowego planu gospodarczego w drugim kwartale bieżącego roku, rozmiary produkcji przemysłowej w I półroczu 1951 roku zwiększyły się o 13% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego. W II kwartale 1951 roku plan wydobywania rud, produkcji przemysłu maszynowego, włókienniczego, chemicznego, itd. został wykonany z nadwyżką. Młody bułgarski przemysł maszynowy wyprodukował w porównaniu z II kwartałem roku ubiegłego 380% młóczarek, 330% żniwiarek traktorowych, 380% pługów traktorowych, łuszczarek i grabiarek. Terminowa dostawa maszyn dopomogła pracującym chłopom w walce o wysokie plony i szybkie zbiory. W każdym miesiącu

powstają w Bułgarii nowe Zakłady przemysłowe, ośrodki maszynowe, gospodarstwa hodowlane. Stale wzrasta budownictwo mieszkaniowe. Szybkie socjalistyczne budownictwo miast byłoby niemożliwe bez masowej produkcji betoniarek, maszyn do rozbijania kamieni, wagonów i pogłębiarek produkowanych przez fabrykę "23 grudnia". Przemysł budowy maszyn stale rozszerza swoją bazę produkcyjną w celu wyposażenia wszystkich innych przemysłów. W roku 1950 przemysł gumowy otrzymał prasy hydrauliczne z ogrzewaczami, maszyny do mielenia odpadków kauczukowych, autoklawy itp. przemysł włókienniczy - odziarniarki, szpularki, a przemysł drzewny piły tarczowe, frezarki itd.

Przed 9 września roku 1944 lodówki sprowadzano z zagranicy, dziś produkuje fabryka "Hladstroj" o mocy od 500 do 4500 kalorii, jak również urządzenia chłodnicze o mocy do 50000 kalorii.

Plan na rok bieżący przewiduje produkcję ponad 200 rodzajów maszyn. Rolnictwo otrzyma pługi nastawne, siewniki do bawełny, maszyny traktorowe do oczyszczania bawełny, maszyny do oczyszczania nasion i inne. Przemysł energetyczny będzie zaopatrzony w motory Diesla o sile 32 HP, w pompy i kotły parowe do 32 atm. Nastąpi również seryjna produkcja strugarek uniwersalnych, frezarek i szlifierek.

Do końca bieżącego roku wszystkie piekarnie mechaniczne zostaną wyposażone w nowoczesne maszyny do wyrobu chleba i ciasta.

Wzrosła znacznie produkcja towarów przemysłowych, zdolna zaspokoić zwiększone zapotrzebowanie na tkaniny, buty i produkty spożywcze.

Ilość gatunków tkanin bawełnianych zwiększyła się z 70 w 1949 roku do 139, ilość modeli butów damskich i męskich z 16 w 1949 r. do 96. Osiągnięto również wielkie sukcesy na polu rozwoju rolnictwa. Zakładane masowo w 1950 roku spółdzielnie produkcyjne uległy dalszej konsolidacji. Zwiększyło się również bardzo wykorzystanie traktorów i maszyn w ośrodkach maszynowych.

W walce o wysokie urodzaje zarówno spółdzielnie produkcyjne jak i gospodarstwa indywidualne stale ulepszają zastosowanie metod postępowej agrotechniki. Pierwsze wyniki tegorocznych zniw dały plon niespotykany dotychczas w Bułgarii. W szeregu spółdzielni produkcyjnych przeciętny zbiór pszenicy wynosił 22-25 q z hektara. Znacznie powiększyły się w tych spółdzielniach obszary pod uprawę roślin technicznych.

Uprawa tytoniu wzrosła 4,2   bawełny 6,2   buraków cukrowych 4,1

W II kwartale roku bieżącego przyspieszono jeszcze bardziej tempo budownictwa. Nakłady inwestycyjne wzrosły w porównaniu z II kwartałem roku ubiegłego w przemyśle ciężkim 2,1   w budownictwie 1,6   w rolnictwie 2,3. Szybko buduje się nowe fabryki, elektrownie, tamy, urządzenia nawadniające z których wiele zostanie uruchomionych przed końcem roku bieżącego, jak np. fabryka nawozów sztucznych "Stalin", fabryka kotłów parowych "Georgi Kirkor", elektrownie ciepłe "Republika" i "Marica" oraz tama

"Wasył Kolarow"

Wzrastający rozwój gospodarki narodowej zapewnił dalsze podniesienie stopy życiowej pracujących. Ilość robotników zatrudnionych w przemyśle, transporcie i komunikacji wzrosła o 4,1%, fundusz płac natomiast o 12,4%. Dzięki wzrostowi wydajności pracy zwiększają się również płace zarobkowe. Wydajność pracy w przemyśle podniosła się o 8,5%, przeciętny zarobek robotników przemysłowych o 10,2%. Realny dochód mas pracujących zwiększył się także wskutek przeprowadzenia przez państwo szeregu przedsięwzięć socjalnych i kulturalnych. Zwiększone dochody ludności, wzrost produkcji dóbr konsumpcyjnych i zniesienie systemu kartkowego na towary przemysłowe doprowadziły do dalszego rozwoju handlu.

Powstało wiele sklepów wzorcowych. W porównaniu z II kwartałem roku ubiegłego przekazano do sprzedaży towarów: obuwia o 1,6 raza więcej, tłuszczów roślinnych o 1,6 raza więcej, ryżu o 3,8 raza, wyrobów mięsnych o 1,5 raza itd.

Rzwoj gospodarstw rybnych

W Sofii odbyła się krajowa konferencja pracowników gospodarstw rybnych. Na konferencji stwierdzono, że gospodarstwa rybne nabierają coraz większego znaczenia w gospodarce kraju. O ile do 9 września 1944 roku prywatne przedsiębiorstwa połowu ryb łowiły rocznie nie więcej jak 2.000 tys. kg. ryb, to obecnie jedynie państwowe gospodarstwa rybne dają rocznie ponad 4.200 tys. kg.

Na dzień 20 maja br. państwowy roczny plan połowu wykonany był w 52%, przez poszczególne zaś gospodarstwa rolne 120-150%.

W Bułgarii tworzone są przy pomocy Związku Radzieckiego gospodarstwa dla sztucznej hodowli ryb. Największe tego rodzaju gospodarstwo zorganizowane jest na nizinie Nikopol-Bieliańskiej nad Dunajem.

Na konferencji przemawiał Minister Leśnictwa Bułgarskiej Republiki Ludowej Georgij Popow. Nakreślił on zadania, jakie mają przed sobą pracownicy gospodarstw rybnych w kraju. Konferencja opracowała konkretne środki w celu udoskonalenia pracy bułgarskich gospodarstw rybnych.

Wzrost dobrobytu bułgarskich mas pracujących

Dzięki pomyślnemu rozwojowi przemysłu i gospodarki rolnej oraz dużym osiągnięciom w walce o obniżenie kosztów własnych produkcji w okresie ostatnich 2-ech lat uległa znacznej poprawie sytuacja materialna bułgarskich mas pracujących. W roku ubiegłym sprzedano ludności o 22 mln.m. więcej niż w roku 1949 tkanin bawełnianych, tkanin wełnianych prawie o 3 mln.m., a obuwia o 1 mln.par więcej itd.

Zniesienie systemu kartkowego na towary przemysłowe i sprzedaż ich na wolnym rynku po jednolitej cenie państwowej sprzyjało zwiększeniu obrotów towarowych i polepszeniu

zaopatrzenia ludności. Spadły rynkowe ceny chleba, ziemniaków, tłuszczów, mleka i innych artykułów. W okresie pierwszych 7 miesięcy br. sprzedano ludności w porównaniu z tym samym okresem ubiegłego roku: tłuszczu - o 44% więcej, wyrobów cukierniczych - o 20%, makaronu i wermiszelu - o 54%.

W związku ze zwiększeniem obrotów towarowych znacznie rozszerzyła się sieć sklepów państwowych i spółdzielczych, które znajdują się obecnie w każdym zamieszkałym punkcie państwa.

CHINSKA REPUBLIKA LUDOWA

Rozwój gospodarki przyczynia się do wzrostu wymiany towarowej

W porównaniu z zeszłorocznymi już dość dobrymi zbiorami oczekuje się w roku bieżącym uzyskanie znacznie większej ilości zboża na sprzedaż. Przewidywane wysokie plony pszenicy, jęczmienia, rzepaku i fasoli przekroczą urodzaje z roku 1949 o 20%.

Po raz pierwszy od 200 lat mogą Chiny eksportować znaczne nadwyżki zbożowe, z których 1 mln. ton został już zaoferowany Indiom. Po odpowiednich rokowaniach zawarto umowę na dostawę pół miliona ton zboża.

Podczas rządów Kuomintangu Chiny były zasypywane zbożem z Ameryki nawet przy dobrych własnych zbiorach. Rząd ludowy musiał początkowo przezwyciężać trudności w dostarczaniu zboża z rejonów posiadających jego nadmiar do rejonów konsumcyjnych, powstałe z powodu złego stanu środków transportowych. Rząd powołał obecnie szereg grup reprezentujących interesy prywatne i publiczne, dla przygotowania dokładnego planu dystrybucyjnego. Było to konieczne ze względu na strukturę gospodarczą poszczególnych części Chin, bardzo nieraz od siebie się różniących. Niezależnie od tego, oczekuje się ogromnego wzrostu siły nabywczej w tych okręgach, gdzie przeprowadzono reformę rolną. Spółdzielnie rolnicze, do których zapisuje się coraz więcej chłopów, poczyniły poważne zamówienia na wyroby przemysłowe.

Rozwój sieci komunikacyjnej rozszerza coraz bardziej wymianę towarową pomiędzy poszczególnymi częściami Chin i wykorzystuje wszelkie posiadane środki transportowe. Delegacje podróżujące pomiędzy różnymi okręgami ustalają co można dostarczyć i na jakie towary jest popyt. Chiny Południowo-Wschodnie mogą na przykład dostarczać dużych ilości surowców, potrzebnych przemysłowi w Tientsinie a pragną wzajemian otrzymać obrabiarki i materiały budowlane. Ludność Chin Północnych poszukuje parasoli, wyrobów bambusowych, wyrobów z włókna, ramie, warzyw i zboża, będących podstawowymi artykułami Chin Południowo-Srodkowych. Delegacje zawarły z miejscowymi organami umowy, ustalające warunki wymiany towarowej. W ten sposób wciąż wzrastający dopływ towarów wyrównuje odmienne struktury gospodarcze i przyspiesza rozwój Chin ludowych.

Eksport powiększa się szybciej niż tego się oczekiwało, przyczem płody rolnicze stoją na pierwszym miejscu. Odnosnie do produkcji ziemioplodów oleistych, stanowiących poważną część eksportu, podajemy poniżej następujące dane:

	w milionach ton	
	1934	1950
soja	10,7	14,1
orzeszki ziemne	2,6	3,9
sezam	0,8	1,7
rzepak	2,5	3,6

Obszar uprawy soji powiększa się stale. Eksport samej tylko Mandżurii podniesie się do roku 1955 do 5 mln. ton. Przewiduje się, że zbiór perilli, używanej jako surowiec do wyrobu laki wyniesie ponad 1 mln ton.

Produkcja oleju tungowego, która wyniosła w roku ubiegłym 160.000 ton, również została znacznie podniesiona. Produkcja przemysłowa, głównie zaś najważniejszych surowców, zwiększy wkrótce swoje rozmiary, dzięki pomocy Związku Radzieckiego. Poważnie wzrośnie również wydobycie rud oraz metali wartościowych.

Bogactwa naturalne. Chin Ludowych

Węgiele Pokłady węgla oszacowane są na 247 mlrd. ton, co stanowi 6% pokładów całego świata. Chiny znajdują się na 4-tym miejscu na świecie pod względem wielkości pokładów węgla. Pokłady węgla w Mandżurii, które poprzednio oceniano na 4,6 mlrd. ton, po dokonaniu dalszych badań oszacowane zostały na 8,6 mlrd. ton.

Największe pokłady węgla znajdują się w Szunsi /53%/, Szensi /29%/, Mandżurii, Lin-Kiang /Chiński Turkiestan/, Szczuen, Hopei, Hunan itd. Największe czynne zagłębie węglowe znajduje się w Mandżurii.

W 1936 roku wydobycie węgla doszło do 34 mln. ton, ilość ta zmalała w chwili ustąpienia Japończyków do 18 mln. ton. W 1949 roku wydobycie węgla doszło do 24 mln. ton, a w 1950 roku do 28 mln. ton. Wydobycie węgla poczyniło duże postępy, ale jest ono jeszcze nadal niewystarczające, ażeby zaspokoić potrzeby konsumcyjne ludności i przemysłu, w związku z czym powstaje konieczność eksploatacji na szerszą skalę.

Żelazo Pokłady rudy żelaznej w Chinach oszacowane są na 1.700 mln. ton, a ich roczna produkcja wynosi 2.500.000 ton. Najbogatsze kopalnie żelaza posiada Mandżuria oraz Hupei.

Nafta Największe tereny źródeł naftowych znajdują się w Jenczang, Jen-Au i Lohsien, w Szensi, Tungwang w Kansu, w Tuszeng, Pongki, Tahsien i Czung-King w Szczuan. Źródła nafty są również w Singkiang i w Jumen dotąd jednak jeszcze nieeksploatowane.

I n n e m e t a l e Oprócz tego Chiny produkują: tungsten /40% produkcji światowej, główne kopalnie położone są w Kiangsi, w Kwantungu i w Hunan/ antymon /70% produkcji światowej/ i cynę /10% produkcji światowej/, rtęć w Kweiczan i w Hunanie oraz kopalnie soli w Szczuenie.

W T i e n t s i n i e

Pod względem obrotów handlowych port morski w Tientsinie zajmuje w Chinach drugie miejsce po Szanghaju. Port ten nazywają w Chinach "Bramą do oceanu". Jednakże "Bramą do oceanu" był on dotychczas tylko dla grabieżców imperia- listycznych - Stanów Zjednoczonych, Anglii, Japonii oraz innych kolonizatorów, którzy na przestrzeni wielu lat wypom- powali z Chin zagrabione tam bogactwa.

Obecnie port służy interesom gospodarki narodowej Chin, świadczy o tym m.inn. wzrost obrotów.

W roku 1950, pomimo blokady wybrzeża przez imperiali- stów amerykańskich, obroty zwiększyły się 4,5 raza w porów- naniu z rokiem 1949; wywóz zwiększył się 5-krotnie, wwóz- przeszło 3-krotnie. 70% ładunków przypada na rzecz państwo- wych przedsiębiorstw handlowych, 22% na rzecz prywatnych firm chińskich i zaledwie 8% na towary kapitalistów zagranicz- nych.

C Z E C H O S Ł O W A C J A

Zmiany w towarzystwach handlu zagranicznego

Zarządzeniem czechosłowackiego Ministra Handlu Zagra- nicznego z dnia 26 lipca 1951 r. rozszerzono asortyment to- warów eksportowanych i importowanych przez towarzystwo Skło-eksport. Niezależnie od towarów dotychczasowych "S.A. Skło-eksport" przejmuje import i eksport niektórych rodzajów towarów, zastrzeżonych dotychczas dla towarzystwa "Koh i noor". Jednocześnie zniesiono wyłączne uprawnienia w zakre- sie importu i eksportu paliw pochodzenia węglowego, grafitu oraz niektórych produktów kopalnianych, przysługujące przed- siębiorstwu "Banske prodejne" oraz powołano do życia towa- rzystwo Metalimex, Spółkę Akcyjną, Importowo-Eksportową, rud, metali i surowców pomocniczych. Wyłączne uprawnienia w zakresie importu i eksportu paliw pochodzenia węglowego, grafitu oraz niektórych produktów kopalnianych przechodzą tym samym na towarzystwo "Metalimex".

Z dniem 27 sierpnia br. zwinięte zostało towarzystwo "Cukrex", Spółka Akcyjna dla Handlu Cukrem. Prawa i obowiąz- ki wspomnianego towarzystwa przeszły na towarzystwo "Centro- komise", Czechosłowacka Spółka Akcyjna dla Importu i Ekspor- tu Artykułów Żywnościowych.

Towarzystwo Centrokomise przejmuje handel zagraniczny /eksport import i tranzyt/ cukrem w stanie surowcowym z bż- raków względnie trzcinowym, cukrem rafinowanym, roztworami

cukru, oraz nadzór nad uszlachetnieniem hodowli buraka cukrowego. Z dniem 27 sierpnia 1951 r. zlikwidowana została bratysławska filia towarzystwa "Ligna", oraz Importowo Eksportowej Spółki Akcyjnej Drewna i Wyrobów Przemysłu Drzewnego. Zakładowi macierzystemu towarzystwa "Ligna" powierzony został również import i eksport towarów, zastrzeżony dotychczas dla filii w Bratysławie.

Współzawodnictwo o podniesienie jakości produkcji konfekcji damskiej z Niemiecką Republiką Demokratyczną

W ciągu ostatnich Międzynarodowych Targów w Lipsku, w przedziałni bawełny w Lipsku odbyła się konferencja przedstawicieli czechosłowackiego przemysłu odzieżowego i państwowych fabryk odzieżowych Niemieckiej Republiki Demokratycznej w celu rozstrzygnięcia wyników współzawodnictwa międzypaństwowego o podniesienie jakości konfekcji damskiej. Przy pierwszym tego rodzaju współzawodnictwie, organizowanym wiosną br., ze strony niemieckiej wzięło udział przedsiębiorstwo państwowe Damen Konfektion z Plauem. Na jesieni br. do współzawodnictwa przyłączyło się jeszcze przedsiębiorstwo "Fortschritt" z Berlina. Warunki współzawodnictwa jesiennego były bardziej sprecyzowane niż na wiosnę. Dla ułatwienia oceny zakłady czechosłowackie i niemieckie dokonały już wcześniej wymiany wyprodukowanych tkanin, tak że miejscowe jury i 1200 kobiet pracujących, biorących udział w ustalaniu wyników współzawodnictwa, mogły dokładnie zapoznać się z pracą poszczególnych zakładów. Zakłady niemieckie przygotowały się tym razem do współzawodnictwa bardzo starannie, gdyż jak wykazało doświadczenie wiosenne, czechosłowacka produkcja konfekcji damskiej osiąga poważne wyniki dzięki skupieniu najlepszych sił we wzorcowni centralnej. System ten ocenia prasa fachowa bardzo przychylnie. Fasony i wykończenie modeli czechosłowackich przyniosły przemysłowi czechosłowackiemu zwycięstwo nie tylko na wiosnę, ale również i we współzawodnictwie jesiennym, na które wysłane zostały modele z bieżącej produkcji, znajdujące się już w sprzedaży. Prasa Niemieckiej Republiki Demokratycznej ocenia bardzo wysoko to międzypaństwowe współzawodnictwo i podkreśla, że jego wyniki odzwierciedlają się w jakości krajowej produkcji konfekcji.

Handel z Chinami

W związku z zawartą w Pekinie w lipcu br. czechosłowacko-chińską umowę gospodarczą, czechosłowacki minister handlu zagranicznego dr Antoni Gregor oświadczył, że w ciągu tylko jednego roku do tego stopnia pogłębiły się stosunki gospodarcze pomiędzy Czechosłowacją a Chinami, iż tego - roczne obroty handlowe między tymi dwoma krajami powiększyły się czterokrotnie w porównaniu z pierwszą umową z roku 1950.

W ten sposób Chińska Republika Ludowa zdobyła jedno z pierwszych miejsc w handlu zagranicznym Czechosłowacji.

Chiny okazały się poważnym dostawcą surowców, głównie nasion oleistych, paszy, olejów roślinnych, rud, wyrobów włókienniczych, skór, gumy, artykułów chemicznych i innych wyrobów przemysłowych. Na eksport czechosłowacki składa się produkcja przemysłu budowy, maszyn ciężkich, ogólnych i precyzyjnych, produkcja stalowa, wyrobów walcowanych, pojazdów motorowych, wyrobów gumowych, włókienniczych, papierniczych oraz chemikalii.

Zważywszy na coraz większe udostępnianie ogromnych chińskich bogactw mineralnych oraz na wysoko stojący przemysł techniczny Czechosłowacji, umowa ta przyczyni się do wzmocnienia gospodarczego obu krajów i odsłoni wspaniałe perspektywy na przyszłość. Jednocześnie uczyniono w ten sposób krok naprzód na drodze do uniezależnienia się od importu z krajów kapitalistycznych, zabezpieczając gospodarkę obu krajów od prób zakłócenia jej przez monopole Stanów Zjednoczonych.

Sukcesy hodowli buraka cukrowego

Pracownicy cukrowni w Frosenicach rozpoczęli już w roku ubiegłym próby podniesienia zbiorów buraka cukrowego na poletkach doświadczalnych. Osiągnęli oni z 1 ha 637q buraków cukrowych, czyli 114q cukru. Osiągnięcia powyższe przekraczają trzykrotnie przeciętne zbiory w Europie.

Zapoczątkowane w Frosenicach metody podwyższania zbiorów buraka cukrowego rozpowszechniły się w roku bieżącym w szeregu czechosłowackich spółdzielniach produkcyjnych i Państwowych Gospodarstwach Rolnych.

KOREANSKA REPUBLIKA LUDOWO DEMOKRATYCZNA

Zbiory w roku bieżącym

Mimo ciężkich warunków, rolnicy koreańscy osiągnęli przeciętnie o 50% wyższe plony zboża z 1 ha, aniżeli w przedwojennym roku 1948. Zbiory są wyższe o 44,9%. Wyniki te znacznie przewyższa ją plan ministerstwa rolnictwa na rok bieżący. Oczekiwane są również bogate plony z uprawy sago i innych gatunków zboża w okresie zbiorów jesiennych.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

Nowa obniżka cen

W Berlinie odbyła się konferencja prasowa, poświęcona uchwale rządu Niemieckiej Republiki Demokratycznej o nowej obniżce cen i o zniesieniu systemu kartkowego na szereg produktów i towarów powszechnego użytku.

Otwierając konferencję prasową kierownik Urzędu Informacyjnego Niemieckiej Republiki Demokratycznej profesor Eisler podkreślił ogromne znaczenie nowej obniżki cen.

Przemawiając na konferencji prasowej, przedstawiciel Ministerstwa Handlu Bender oświadczył, że znosi się system kartkowy na wszystkie wyroby płócienne, marmeladę, sztuczny miód i mydło. Równocześnie uchwała przewiduje nową znaczną obniżkę cen w sklepach państwowych. Ceny towarów i produktów, na który zniesiony został system kartkowy obniżone zostaną do poziomu cen handlu reglamentowanego. Ceny towarów włókienniczych, bawełnianych i ze sztucznego jedwabiu, na które nie zniesiono systemu kartkowego, zostaną obniżone przeciętnie o 20 - 30%. Ponadto w hurtowym handlu państwowym i spółdzielczym oraz w prywatnym handlu detalicznym przeprowadza się ogólną obniżkę cen różnych towarów włókienniczych o 15 - 30%.

R U M U N I A

Dla uczczenia dnia 7 listopada

Ludzie pracy w Rumuńskiej Republice Ludowej przygotowują się do obchodu 34 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. Tak na przykład, dla uczczenia dnia 7 listopada, kolektyw fabryki konfekcyjnej "Gh.Gheorghiu-Dej" w Bukareszcie podjął liczne zobowiązania, z których najważniejsze jest wykonanie zadań planu na rok bieżący do dnia 20 listopada br.

Robotnicy tej fabryki zobowiązali się również zaoszczędzić surowce i materiały pomocnicze na sumę 12.000.000 leji, uwolnić środki obrotowe wartości 30.000.000 leji i wykorzystać odpadki wartości 5.000.000 leji.

Do dnia 7 listopada zostaną utworzone jeszcze 4 brygady produkcyjne i zostanie otwartych 50 osobistych rachunków oszczędnościowych.

Robotnicy, technicy i inżynierowie Zespołu Kopalń Rudy Żelaznej w Ghelar podjęli zobowiązanie wykonania rocznego planu produkcji do dnia 7 listopada i wydobywania ponad plan 360.000 ton rudy wartości 46.044.000 leji. Przez starannejsze sortowanie jakość minerału zostanie podniesiona o 4%; wydajność pracy będzie zwiększona o 8% w porównaniu do zaplanowanej, a planowane obniżenie kosztów własnych zostanie przekroczone o 8%. Przez wykonanie z nadwyżką planu produkcyjnego i zmniejszenie kosztów własnych zostaną osiągnięte oszczędności na sumę 25.000.000 leji.

Sukcesy przemysłu hutniczego

Rumuński przemysł hutniczy po upaństwowieniu stał się przodującą gałęzią gospodarki krajowej. Wyremontowano stare zakłady przemysłowe, unowocześniono ich urządzenia oraz zbudowano nowe zakłady. Ogólna produkcja w I półroczu 1951 r. była o 40% wyższa od produkcji w tym samym okresie roku ubiegłego. W piecach martenowskich wytopiono o 20% stali więcej a żelaza walcowanego wyprodukowano o 16,7% więcej. Również wydobywanie rudy żelaznej i rud metali kolorowych nieustannie wzrasta. W I półroczu 1951 r. wydobywanie rudy żelaznej

wzrosło w porównaniu do odpowiedniego okresu roku ubiegłego o 28%, a wydobycie rud metali kolorowych o 42%.

W rumuńskich zakładach przemysłu hutniczego, jak również i w innych zakładach przemysłu ciężkiego, w coraz większym stopniu wprowadza się mechanizację robót pracochłonnych, co w znacznym stopniu przyczynia się do podniesienia wydajności pracy. W kombinacie hutniczym w Hunedoara prowadzone są końcowe prace przy budowie nowego wielkiego pieca. Piec ten będzie mieć zautomatyzowaną suwnicę wsadową i produkować będzie więcej niż wszystkie cztery dotychczasowe piece tego kombinatu. W ciągu planu 5-letniego zostaną zmechanizowane roboty pracochłonne przede wszystkim w przemyśle węglowym, metalowym, hutniczym, maszynowym, oraz przy pracach załadunkowych i wyładunkowych

Zbiory jesienne

Do dnia 15 września w całym kraju zebrano kukurydzy ze 120.143 ha, rzepaku z powierzchni 175.618 ha, bawełny z 84.928 ha, kartofli z 22.491 ha, buraków cukrowych z 4.835 ha, fasoli z 3.192 ha, i ryżu z 551 ha.

Nowe życie wsi

W lipcu 1949 roku, poraz pierwszy w historii Rumunii, pewna liczba małorolnych i średniorolnych chłopów - idąc za radą Partii klasy robotniczej - złączyła swoje małe gospodarstwa w wielkie spółdzielnie produkcyjne, oddając do wspólnego użytku swoją ziemię, zwierzęta pociągowe, maszyny rolnicze, zachowując jednocześnie jako swoją prywatną własność domy, ogrody, krowy, owce, drób i drobny sprzęt rolniczy. Dzięki pomocy Rumuńskiej Partii Robotniczej i Rządu, pierwsze spółdzielnie produkcyjne, jak zresztą i te, które powstały później, stały się ważnymi jednostkami gospodarczymi, prawdziwym wzorem organizacji dla pracujących chłopów. Pierwsze wyniki, zanotowane przez spółdzielnie produkcyjne sprawiły, że licznie zaczęli się garnąć nowi członkowie do spółdzielni już istniejących /są już dowody, gdzie wszyscy mieszkańcy wsi wstąpili do spółdzielni/, oraz że powstały dalsze nowe spółdzielnie produkcyjne. Od lata 1949 roku do dnia dzisiejszego ilość ich pomnożyła się wydatnie. Ogólna liczba wynosi obecnie 1070 i obejmuje 73.000 w indywidualnych gospodarstwach chłopskich. Wielkie sukcesy spółdzielni produkcyjnych mogły być odniesione dzięki lepszym warunkom, stworzonym przez pracę zbiorową, dzięki pełnej oddania pracy członków, usiłujących być przykładem i bodźcem dla pracującego chłopstwa.

Rumuńska Partia Robotnicza i Rząd udzielały stałej pomocy, wnosząc swój wkład do sukcesów spółdzielni produkcyjnych zarówno z punktu widzenia gospodarczego jak i organizacyjnego. Sukcesy te zapewniły stały rozwój tych spółdzielni.

Ważna rola w tym względzie przypadła w udziale pracującym chłopom, którzy zwiedzili Związek Radziecki, tak samo,

jak duże znaczenie miała wizyta delegacji kołchoźników radzieckich w Rumuńskiej Republice Ludowej. Ten kontakt przyspieszył wykorzystanie przez rumuńskich rolników zrzeszonych w spółdzielniach produkcyjnych wielostronnych doświadczeń kołchoźników radzieckich.

Również dzięki pomocy państwowych ośrodków maszynowych, spółdzielnie zebrały tego roku takie plony, jakich nigdy jeszcze nie uzyskali pracujący chłopci na swoich skrawkach ziemi. Średnia produkcja z hektara przekroczyła 2000 kg. zboża. W Sanatna-Arad rolnicy zrzeszeni w spółdzielniach produkcyjnych zebrali 2800 kg. pszenicy z ha, a w Berveni 2500 kg., podczas gdy gospodarstwa indywidualne w tych samych gminach zebrały najwyżej 1200 i 1500 kg.

Spółdzielnie produkcyjne "Brazda Noua" w obwodzie Severin i w innych uzyskały średni plon w wysokości 3150 do 3930 kg. z jednego hektara.

W spółdzielniach produkcyjnych również i inne gałęzie gospodarki rozwinęły się bardzo silnie. W Turia, obwód Stalin, członkowie spółdzielni uzyskali z samej tylko sprzedaży warzyw 2.500.000 lei. Rozszerzenie hodowli bydła i zakładanie farm zootechnicznych jest poważnym czynnikiem rozwoju spółdzielni produkcyjnych. W każdej spółdzielni wznosi się nowe budynki: stajnie, obory, stodoły, owczarnie itd.

W miarę rozwoju spółdzielni produkcyjnych, wzrasta dobrobyt ich członków. Ilość roboczo-dniówek, przepracowanych przez każdego członka spółdzielni produkcyjnej waha się naogół między 200 i 350, a ponieważ za każdą roboczo-dniówkę przypada odpowiednio od 6 do 14 kg. zboża, rolnicy zrzeszeni w spółdzielniach produkcyjnych otrzymali w tym roku wiele zboża. Na przykład Nicolae Filoti, członek spółdzielni produkcyjnej we wsi Harman, obwód Stalin, przepracował 272 roboczo-dniówki. Otrzymał za to 1200 kg. pszenicy, 1000 kg. jęczmienia, 3000 kg. kartofli, nie mówiąc już o warzywach, cukrze paszy etc. Oprócz tego otrzymał on jeszcze 23.000 lei, będące jego udziałem ze sprzedaży nadwyżki zboża.

W spółdzielniach produkcyjnych rozwija się również żywą działalność kulturalną. Placówki kulturalne spółdzielni są wyposażone w radioodbiorniki i sale dla wyświetlania filmów. Przy spółdzielniach istnieją szkoły. W bibliotekach spółdzielni produkcyjnych rolnicy czytają setki książek i broszur. W czasie pracy dzieci ich mają zapewnioną opiekę w sezonowych żłobkach i przedszkolach.

Droga do tych sukcesów odniesionych w ciągu dwóch lat była jednocześnie prawdziwą szkołą dla członków spółdzielni produkcyjnych. Nauczyli się oni w tym okresie usprawniać swoją pracę, i podnosić jakość produktów rolnych.

Wspaniałe rezultaty, uzyskane przez spółdzielnie produkcyjne są przedmiotem usprawiedliwionej dumy całego ludu pracującego, który kroczy naprzód na drodze budowy dobrobytu, na drodze budowy socjalizmu.

VIETNAMSKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

Rozwój gospodarczy

W ubiegłych latach na terenie oswobodzonych rejonów republiki przeprowadzona została reforma rolna. Najbiedniejsi chłopci otrzymali na własność ziemię, należącą poprzednio do kolonizatorów francuskich i zdrajców narodu. W roku 1950 we wszystkich prowincjach utworzone zostały w tym celu specjalne komitety dla podziału i rozgraniczenia gruntów. Ustawowo zabroniono pobierania opłat w naturze, zagwarantowano prawa dzierżawców, a opłaty dzierżawne obniżono o 25%.

Na wielką skalę prowadzone są prace melioracyjne. Wyśiłkiem całego narodu zbudowany został kanał w północnej części Środkowego Vietnamu, w rejonie Ha-Tin, co umożliwiło nawodnienie dodatkowych znacznych obszarów gruntu i zwiększenie plonów pól ryżowych. Powierzchnia rolna wzrasta również dzięki osuszaniu błot. Na przykład w roku 1950 w Południowym Vietnamie osuszono 70.000 ha gruntów błotnistych. W okresie lat 1946-1950 powierzchnie zasiewów zwiększone zostały o 371.000 ha.

Z roku na rok wzrastają zbiory najważniejszego dla kraju gatunku zboża - ryżu, oraz kukurydzy, batatów /słodkie ziemniaki/ i innych. Zwiększa się również obszar pod uprawą bawełny, wzrastają zbiory kauczuku.

Podstawą pomyślnego rozwoju ruchu wyzwolenczego jest utworzony przez rząd republiki przemysł wojenny i cywilny.

Przemysł węglowy, będący jedną z podstawowych gałęzi gospodarczych kraju, osiągnął w roku 1949 dziesięciokrotne zwiększenie wydobycia węgla w porównaniu z rokiem 1947,

Produkcja przemysłu lekkiego Vietnamu wzrosła w roku 1950 trzykrotnie w porównaniu z rokiem 1949. Przedsiębiorstwa przemysłu spożywczego dały ogółem w roku 1950 dwukrotnie większą produkcję niż w roku 1949.

W poważnym stopniu rozwinęło się w vietnamskich zakładach i fabrykach współzawodnictwo w zwiększeniu produkcji. Vietnamskie masy pracujące, które mają obecnie 8-godzinny dzień pracy i otrzymały prawo do dwutygodniowego płatnego urlopu oraz korzystają z ubezpieczeń społecznych, oddają wszystkie swe siły i wiedzę służbie ojczyźnie.

W E G R Y

Produkcja nowych typów maszyn

Pięcioletni plan rozwoju gospodarki narodowej przewiduje budowę setek nowych przedsiębiorstw oraz produkcję szeregu nowych artykułów.

Produkuje się już nowe typy obrabiarek, kombajny i inne maszyny, przedtem nie wytwarzane w kraju. Zakłaga fabryki "Mavag" wyprodukowała nowy typ parowozu Serii 303, specjalnie przystosowany dla prowadzenia pociągów pośpiesznych. Parowóz konstrukcji krajowych inżynierów, wypróbowany został na trasie Budapeszt - Moskole i ze względu na swoją moc może uchodzić za jeden z najlepszych w Europie.

Mechanizacja rolnictwa

Obok traktorów, kombajnów i innych maszyn rolniczych, nadeszłych ze Związku Radzieckiego, na polach węgierskich pojawiają się w coraz to większych ilościach maszyny produkcji krajowej. W tegorocznych zbiorach pracowały już wyprodukowane w zakładach E.M.A.G. pierwsze 80 kombajnów. Niezależnie od tego Zakłady te powzięły zobowiązanie przedterminowego wykonania 250 młóckarni. Robotnicy Zakładów E.M.A.G. z dumą i radością wypełnili swoje zobowiązania. Wykonali oni przedterminowo 255 młóckarni. Pracownicy fabryki traktorów "Hofner", posługując się doświadczeniami radzieckimi, zapoczątkowali produkcję traktorów gąsiennicowych nowego typu.

Plan 5-letni przewiduje oddanie do dyspozycji ośrodków maszynowych i państwowych ośrodków rolnych 26,100 traktorów oraz większej ilości innych maszyn rolniczych.

Powiększenie powierzchni zasiewów

Węgierski plan zasiewów za rok 1951 przewiduje znaczne ich zwiększenie w porównaniu do lat ubiegłych. Celem wykonania wszystkich zadań, przewidzianych wspomnianym planem, przewiduje się wykorzystanie najnowocześniejszych metod agrotechnicznych, dalszą mechanizację prac rolnych i aklimatyzację nowych roślin. Dla uzyskania dalszych połaci ziemi ornej, przez całą nizinę węgierską buduje się kanał długości 67 km, którym w ciągu sekundy przepływać będzie 60 m³ wody.

Według planu, 35% ziemi uprawnej zostanie obsianych zbożami chlebowymi. Przeciętna wydajność z 1 ha ma wynieść około 18 q pszenicy, a 15q żyta. Powierzchnia zasiewów zielonej paszy zostanie powiększona o 16% w porównaniu do roku 1950/1951. Umożliwi to zwiększenie hodowli bydła. Podniesieniu ulegnie również uprawa roślin przemysłowych. Powierzchnia zasiewów bawełny wzrośnie w porównaniu z rokiem ubiegłym dwukrotnie, powierzchnia uprawy rycynusa dwa i pół razy, uprawa soi - dziesięciokrotnie. Powierzchnia ziemi uprawnej powiększy się o około 62.700 ha, do czego dojdzie jeszcze około 28.500 ha ziemi świeżo nawodnionej.

Europejskie kraje kapitalistyczne

A U S T R I A

Handel zagraniczny w sierpniu

Według prowizorycznych danych wiedeńskiego centralnego urzędu statystycznego, austriacki handel zagraniczny w sierpniu poważnie zmalał. W porównaniu z lipcem, import spadł z 969 mln. do 952 mln. eksport zaś z 912 mln do 778 mln. W ten sposób saldo bierne bilansu handlowego powiększyło się z 57 mln do 174 mln.

B E L G I A

Handel zagraniczny w sierpniu 1951r.

Eksport belgijski wzrósł w sierpniu do sumy 11,9 mld. franków belgijskich w porównaniu do 10,46 mld. franków w lipcu. Wzrost ten przypada w większości na eksport wyrobów przemysłu metalowego, wyrobów chemicznych i farmaceutycznych oraz produktów mineralnych.

Strukturę geograficzną belgijskiego handlu zagranicznego z krajami Europejskiej Unii Płatniczej w I półroczu 1951 r., obrazuje poniższe zestawienie: /w mil. fr. belgijskich/

	<u>Eksport</u>	<u>Import</u>
Austria	563.067	206.530
Grecja	519.196	65.090
Holandia	15.590.328	6.566.732
inne kraje fl.hol.	477.000	415.000
Norwegia	1.051.816	491.786
Turcja	411.543	148.752
Dania	1.111.337	335.862
Francja	5.189.813	7.090.082
inne kraje fr.f.	420.000	458.000
Niemcy Zachodnie	4.056.329	5.538.665
Włochy	1.472.378	1.129.113
Portugalia	702.669	258.937
inne kraje		
escudy port.	222.000	143.000
Szwecja	2.332.458	1.645.161
Wielka Brytania	6.147.314	5.852.204
inne kraje s.terl.	4.421.000	6.883.000
Islandia	31.777	4.750
Szwajcaria	2.546.353	1.817.664
Kraje Europejskiej Unii Płatniczej		
ogółem:	44.266.378	39.050.328
obroty z inn.kraj.	64.506.508	65.931.373
udział państw EPU	86,6%	59,2%

D A N I A

Ograniczenie produkcji pokojowej

Dziennik "Land og Folk" opublikował szereg informacji, świadczących o stałym ograniczaniu produkcji pokojowych gałęzi przemysłu duńskiego, w pierwszym rzędzie przemysłu włókienniczego, obuwiowego, spożywczego, jak również innych przemysłów wytwarzających przedmioty powszechnego użytku. Informacje gazety potwierdzają dane urzędowe. W marcu wskaźnik produkcji wynosił 177, w czerwcu spadł do 169, czyli o 5 punktów w porównaniu z czerwcem 1950 r.

Produkcja przemysłu spożywczego w czerwcu br. spadła w porównaniu z tym samym miesiącem roku ubiegłego o 13%, włókienniczego - o 15%, obuwiowego zaś o 15,5%.

Zasługuje na uwagę fakt, że jednocześnie silnie wzrosła produkcja tych gałęzi przemysłu, które są związane z produkcją wojenną: chemicznego, hutniczego i innych.

"Zmniejszenie produkcji przemysłu duńskiego, produkującego przedmioty powszechnego użytku, podkreśla "Land og Folk", nie jest przypadkowym ani sezonowym zjawiskiem. Jest to wynikiem militaryzacji kraju i przygotowań do wojny. Przyłączywszy kraj do agresywnego paktu atlantyckiego i poddawszy gospodarkę duńską rozkazom amerykańskich władców, sfery rządzące Danią rozpoczęły szalony wyścig zbrojeń, którego wynikiem jest zmniejszenie produkcji pokojowych gałęzi przemysłu, wzrost bezrobocia i spadek stopy życiowej" ludności".

F I N L A N D I A

Handel zagraniczny w lipcu b.r.

Według tymczasowych danych eksport Finlandii w pierwszych 7-miu miesiącach br. wynosił 83,3 mlrd f.m. a import - 75,2 mlrd. f.m. przy czym w lipcu eksport wyniósł 18,6 mlrd. f.m., a import 12,8 mlrd. f.m. Wartościowy wzrost eksportu tłumaczy się zwykłą ceną na rynku międzynarodowym. Wskaźnik cen importowych wzrósł w lipcu br. do 1.865 w porównaniu z 1.337 w lipcu ubiegłego roku, wskaźnik zaś cen eksportowych do 2.376 w porównaniu z 1.395. W ciągu bieżącego roku Wielka Brytania była największym kontrahentem Finlandii.

Fiński import z Wielkiej Brytanii w ciągu pierwszych 7-miu miesięcy br. ocenia się na 10,92 mlrd.f.m. w porównaniu do 7,6 mlrd.f.m. w analogicznym okresie 1950 roku. Znacznie wzrósł import Finlandii z Niemiec Zachodnich /w mlrd. f.m./ - z 2,47 w ciągu 7-miu miesięcy, 1950 r. do 6,76 w odpowiednim okresie br., oraz z Belgii - z 1,89 do 4,11; z Holandii - z 3,18 do 5,44 i z Francji - z 2,84 do 4,77. W eksporcie fińskim pierwsze miejsce zajmowała Wielka Brytania, do której w pierwszym półroczu br. wywieziono towa-

rów /w mlrd.f.m./ za 21,74 w porównaniu do 9,59 w analogicznym okresie roku ubiegłego.

W tym samym okresie Finlandia eksportowała do Stanów Zjednoczonych za 8,19 w porównaniu z 4,20; do Niemiec za - chodnich za 5,06 /2,08/ do Francji za 4,97 /2,62/.

Jakkolwiek Finlandia ma dodatnie saldo bilansu handlowego, to jak podaje prasa fińska, sytuacja walutowa jest w dalszym ciągu bardzo poważna.

FRANCJA

Handel zagraniczny między metropolią a koloniami

Według oświadczenia agencji "France Press" handel zagraniczny między Francją a jej koloniami w okresie powojennym przedstawiał się następująco /wartość w mlrd.fr.f./.

lata	I m p o r t		E k s p o r t		Saldo bilansu
	wartość	wskaz- nik ogólny	wartość	wskaznik ogólny	handlowego
1938	12,5	100	8,4	100	- 4,1
1945	9,0	...	5,6	...	- 3,4
1946	51,7	...	33,5	...	-18,2
1947	88,0	49	86,5	104	- 1,5
1948	190,4	65	192,6	133	+ 2,2
1949	240,6	75	326,7	178	+86,1
1950	280,3	85	386,9	214	+106,6
1951					
I półr.	166,2	78	249,0	236	+82,8

Przyczyną wzrostu dodatniego salda bilansu handlowego Francji w jej stosunkach z własnymi koloniami jest znaczne zwiększenie eksportu, głównie żywności i towarów konsumpcyjnych oraz surowców, półfabrykatów i sprzętu przemysłowego.

Francuski eksport do kolonii w I półroczu 1951 r. według poszczególnych grup towarowych wyglądał następująco /wartość w mlrd.f.fr., udział w %%/:

	wartość	udział w %%
towary spożywcze i		
art.żywnościowe	141,8	57,0
surowce i półfabrykaty	51,2	21,0
urządzenia przemysłowe	47,3	19,0
materiały pędne i paliwo	8,7	3,0

Import Francji z jej kolonii w I półroczu 1951 r.pod względem wartościowym składał się w 68% z artykułów spożywczych, podczas gdy w roku 1950 w 76%.

Handel zagraniczny Francji z jej Koloniami w ostatnich 3 latach i w I półroczu 1951 r. według wagi ilustrują następujące dane / w tys.ton./:

lata	Import	Eksport
1948	5.127	2.997
1949	5.354	4.497
1950	5.474	5.521
1951 /I półrocze/	2.969	3.094

W ten sposób w okresie od 1948-1950 import Francji z kolonii wzrósł ilościowo tylko o 6,8%, podczas gdy eksport do kolonii zwiększył się o 85%.

Przeciętna wartość 1 tony towarów przywożonych z kolonii do francuskich metropolii podniosła się od roku 1948 o 51%, podczas gdy wartość tony towarów eksportowanych z Francji do jej kolonii wzrosła tylko o 25% /nie licząc pewnej obniżki w roku 1950/, co szczegółowo ilustrują poniższe dane /w tysiącach f.fr./.

lata	Import	Eksport
1948	37,0	64,0
1949	44,7	72,7
1950	51,2	70,1
1951/I półrocze/	55,9	80,4

Wskaźnik produkcji przemysłowej w lipcu

Agencja "France Press" komunikuje, że wskaźnik produkcji przemysłowej we Francji /bez budownictwa/ w lipcu 1951r. w porównaniu z poprzednim miesiącem obniżył się o 11 pkt. /1938-100/ i wyniósł 132 w porównaniu ze 143 w czerwcu 141 w maju br.

Skutki militaryzacji gospodarki

Organ francuskiej "Powszechnej Konfederacji Pracy" tygodnik "Peuple" publikuje niektóre dane statystyczne, świadczące o pogorszeniu się sytuacji gospodarczej Francji, wywołanym prowadzoną przez rząd francuski polityką przygotowania do wojny.

Jednym ze sposobów zdławienia francuskiego przemysłu pokojowego, którą zamerykanizowany rząd Francji stosuje od chwili wejścia w życie Planu Marshalla, jest sabotowanie inwestycji w przemyśle pokojowym.

W roku 1950 inwestycje te wynosiły 712.100 mln fr. francuskich, jednak na skutek zwiększonego wyścigu zbrojeń w roku 1951 zostały one zmniejszone o 35.500 mln. f.fr.

Komisje Rady Ekonomicznej /organ rządowy/ wskazują, że dla normalnego rozwoju gospodarki francuskiej inwestycje te powinny wynieść w roku 1951 nie mniej niż 1.667,4 mld. f.fr. Jednak większość Zgromadzenia Narodowego przyjęła program, zgodnie z którym, jak wynika z oficjalnego dokumentu

rządowego, "Referat o Sytuacji Gospodarczej", inwestycje w przemyśle pokojowym w rzeczywistości nie wzrosną, podczas gdy inwestycje w przemyśle wojennym zwiększą się o 240%.

Antynarodowa polityka nieograniczonego zwiększania inwestycji w przemyśle wojennym kosztem systematycznego zmniejszania inwestycji w przemyśle pokojowym doprowadziła do powszechnej likwidacji szeregu gałęzi przemysłu pokojowego.

Dowodem upadku gospodarki francuskiej są dane, dotyczące eksportu Francji. Na początku roku 1947 13% eksportu francuskiego stanowiły surowce, a 71,6% gotowe wyroby przemysłowe; w końcu zaś roku 1950 udział surowców w eksporcie francuskim wynosił 45,5%, a gotowych wyrobów przemysłowych zaledwie 39,5%. Eksport Francji jest eksportem kraju kolonialnego, dostarczającego surowców dla przemysłu wojennego U.S.A. i Niemiec zachodnich.

Likwidacja produkcji pokojowej wywołała niesłychany wzrost cen i znaczną obniżkę stopy życiowej mas pracujących. Od początku roku 1947 do lipca roku 1950 ceny gotowych wyrobów przemysłowych wzrosły przeciętnie o 165%. Ceny artykułów spożywczych wzrosły w tym okresie dwukrotnie, a towarów przemysłowych pierwszej potrzeby o 240%. Opłaty za świadczenia komunalne wzrosły o 137%, a czynsz mieszkalny o 350%. Płace mas pracujących podniesione zostały w tym okresie zaledwie o 60%, podczas gdy w ciągu samego tylko bieżącego roku koszty utrzymania mas pracujących zwiększyły się o 17%.

H I S Z P A N I A

Praktyka gospodarki faszystowskiej

Hiszpania posiadała dawniej nadmiar żywności i była w stanie wywozić duże nadwyżki wartościowych produktów rolnych, importując tylko niektóre artykuły. Naprzykład w roku 1935 import żywności wynosił 333.000 ton, tymczasem w roku 1950 - 688.000 ton, a więc ponad dwukrotnie. Natomiast eksport produktów rolnych spadł z 1426 mln ton w roku 1935 do 654.000 ton w roku 1950.

Produkcja rolna spada w katastrofalnym tempie. Najniższy poziom posiadała ona w roku 1945, osiągając zaledwie 55% plonów z roku 1935. Wprawdzie w roku 1950 produkcja rolnictwa podniosła się ponownie do 75 - 80% stanu przedwojennego, lecz jednocześnie ludność wzrosła z 24 do 28 mln. W następstwie tego stanu rzeczy eksport produktów rolnych, głównego bogactwa Hiszpanii, musiał się załamać.

W przemyśle rozwijają się jedynie gałęzie związane z produkcją zbrojeniową. Wydobycie węgla i rud wzrosło od roku 1935 o prawie 50%, co zresztą należy przypisać w pierwszym rzędzie eksploatacji niewykorzystanych dotąd zasobów węgla brunatnego. Równolegle z tym wzrasta produkcja żelaza, stali oraz cementu. Natomiast wytwórczość przemysłu włókienniczego, niegdyś kwitnącej gałęzi gospodarki hiszpańskiej, spadła o 10%, produkcja innych ważnych prze-

mysłów, jak np. przemysłu cukrowniczego o 20%. Import surowców i maszyn przemysłowych spadł do 65% stanu z roku 1935. Spadek produkcji odbija się wyraźnie na stopie życiowej ludności. Gdy w roku 1935 przypadało na 1 mieszkańca 3,58 kg. towarów włókienniczych, to w roku 1949 jedynie 2,36 kg. Dochód narodowy wynosił w roku 1935 - 1.000 pesetów na 1 mieszkańca, a w roku 1949 - 4.000 pesetów. Biorąc pod uwagę spadek wartości pesety od roku 1935 do 1/5 nominalnej wartości, oznacza to właściwie spadek dochodu narodowego ze 100 do 80 na osobę. Spadek produkcji pociągnął za sobą nową podwyżkę cen i kosztów utrzymania. Przyjmując wskaźnik kosztów utrzymania w roku 1935 za 100 to w roku 1948 wynosił on już 550, a dziś 800. Należy dodać, że wskaźnik kosztów wyżywienia osiągnął dziś cyfrę 1.100.

Płace zarobkowe dawno już przestały, nawet w przybliżeniu, nadążać za cenami. Zarówno robotnicy jak drobne i średnie mieszczaństwo nie jest w stanie zaspokoić nawet najprymitywniejszych potrzeb codziennych ze swych dochodów. Jako przykład można przytoczyć stosunki, panujące w Katalonii. Rodzina robotnicza z dwojgiem dzieci zarabiała w roku 1935 - 428 pesetów miesięcznie, a wydawała 355 pesetów. Dziś zarabia ona 1595 pesetów, potrzebuje jednak na utrzymanie 2032 pesetów.

Jeszcze gorzej przedstawia się sytuacja dla robotników rolnych. W roku 1936 minimalna płaca dzienna dla tej grupy pracowników wynosiła 5 pesetów. Wzrosła ona dziś do 17 pesetów. Przy ośmiokrotnie zwiększonych kosztach utrzymania i pamiętając, że owych 5 pesetów zaledwie pokrywało najprymitywniejsze potrzeby "zarobek" ten oznacza najsłabszą nędzę. Nie trzeba dodawać, że w takich warunkach wydajność pracy spada, a upadająca produkcja i wzrastające ceny w coraz szybszym tempie pogłębiają depresję gospodarczo-polityczną.

H O L A N D I A

Współzawodnictwo z portami zachodnio-niemieckimi

Związek Spedytorów Holenderskich zwrócił się do ministerstwa transportu o spowodowanie zarządzenia, aby towary nadsyłane ze Szwajcarii i Włoch do portów holenderskich omijały terytorium Niemiec Zachodnich. Towary te winne być transportowane do portów holenderskich kolejami francuskimi. Krok ten spowodowany został jako represja wobec przyznania przez koleje zachodnio-niemieckie wyjątkowo korzystnych taryf dla tranzytu towarów austriackich do portów zachodnio-niemieckich.

I R L A N D I A

Handel zagraniczny w sierpniu

Wartość importu w sierpniu wyniosła £ 14,2 mln./w lipcu £ 17,7 mln/ eksportu natomiast £ 6,3 mln./w lipcu £ 7 mln.

JUGOSŁAWIA

Likwidacja Ministerstwa Handlu Zagranicznego

W Jugosławii zostało ostatecznie zlikwidowane Ministerstwo Handlu Zagranicznego, a agendy jego podzielono między Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Spraw Zagranicznych i tzw. federalną koordynacyjną radę gospodarczą.

Polityka handlu zagranicznego, jak również zawieranie międzynarodowych umów handlowych, będzie podlegać od tej chwili Ministerstwu Finansów.

Posunięcie to stanowi dalszą fazę polityki titowskiej, zmierzające do likwidacji monopolu handlu zagranicznego.

Reorganizacja bankowości

Klika titowska przywraca bankom charakter narzędzia gospodarki kapitalistycznej. Dotychczasowy Bank Centralny zostanie przekształcony na Bank "Cedulowy", a jego sześć oddziałów stanie się niezależnymi bankami kredytowymi i handlowymi, mogącymi udzielać kredytów i przeprowadzać inne czynności bankowe w swoich okręgach. Oprócz tego zostanie założony Bank Przemysłowy i Bank Handlowy, które będą finansowały reprivatyzowany przemysł i warsztaty rzemieślnicze.

NIEMCY ZACHODNIE

Handel zagraniczny z krajami obszaru dolarowego

Do obszaru dolarowego statystyka Niemiec Zachodnich zalicza kraje, z którymi prowadzi handel w wolnych dolarach, a mianowicie: Związek Radziecki, Rumunia, Albania, Niemiecka Republika Demokratyczna, demokratyczny sektor Berlina, Chińska Republika Ludowa, Mongolska Republika Ludowa, Abisynia, Liberia, międzynarodowa strefa Tangeru, Arabia, Izrael, Liban, Syria, Afganistan, Bhutan, Formoza, Korea, Nepal, Filipiny, Thailand, Stany Zjednoczone /łącznie z koloniami/ Kanada, Ameryka Środkowa /z wyjątkiem Meksyku/, Boliwia, Peru i Wenezuela.

Handel zagraniczny Niemiec Zachodnich z krajami obszaru dolarowego / w mln.mrk.z.n./:

przeciętna mies.	procent	Ogółem	Stany Zjedn.	Kanada	Europa
ogólnego handlu zagran.					
IMPORT 1950r.	19,5	184	151	3,5	0,8
1951r.-styczeń	18,1	225	165	5	0,9
luty	17,6	215	169	3,7	0,3
marzec	20,7	260	217	5,5	0,03
kwiecień	27,1	292	229	4,3	0,1

maj	21,5	331	255	8,8	0,05
czerwiec	28,6	306	255	21,7	0,005
EKSPIORT 1950r.	9,5	66	36	3,4	1,3
1951r. styczeń	11,5	105	60	4,2	1,1
luty	11,9	116	70	5,3	1,2
marzec	10,9	119	74	7,2	1,3
kwiecień	11,1	129	78	8,9	1,9
maj	12,4	142	91	9,4	0,9
czerw.	11,9	148	99	13,2	2,5
SALDO 1950r.	-	-118	-114	-0,08	+0,9
1951r. styczeń	-	-120	-104	-0,7	+0,1
luty	-	-99	-99	+1,6	+0,9
marzec	-	-141	-143	+1,7	+1,3
kwiecień	-	-163	-150	+4,6	+1,8
maj	-	-189	-164	+0,5	+0,9
czerwiec	-	-158	-136	-8,4	+2,6

Szczególnie godne uwagi są tu wysokie ujemne salda Niemiec Zachodnich w stosunku do Stanów Zjednoczonych. Spowodowane są one głównie importem węgla ze Stanów Zjednoczonych do Niemiec Zachodnich, którego cena jest znacznie wyższa od cen eksportowych węgla zachodnio-niemieckiego. Niemcy Zachodnie są również zmuszone do kupowania żywności ze Stanów Zjednoczonych po wysokich cenach chociaż zachodnio-niemiecka produkcja mogaby być jeszcze znacznie podwyższoną. Oprócz tego Stany Zjednoczone udaremniają sprowadzaniem artykułów żywnościowych z Europy Wschodniej. Przed wojną import z Europy Wschodniej wynosił około 10%, podczas gdy obecnie spadł on do 2%. Udział żywności był zresztą stosunkowo znacznie większy. Ujemne saldo bilansu handlowego wzrosło również wskutek niewspółmiernie dużej, od czasu interwencji Stanów Zjednoczonych w Korei, wyższości cen surowców, podczas gdy ceny towarów eksportowych pozostawały daleko w tyle.

Przeciętny miesięczny import Niemiec Zachodnich w okresie styczeń-czerwiec 1951r./w mln.mrk.z.n./

	ogółem	ze Stanów Zjednocz.	udział Stanów Zjedn. w % w imporcie z obszaru dolarowego
import ogólny	264,6	207,0	78
art. żywnościowe	129,5	104,2	80
surowce	102,3	77,8	76
półfabrykaty	18,7	13,0	68
towary gotowe	14,1	12,0	86

Handel z Kanadą wzmożył się dzięki zwiększonym dostawom zboża, aluminium i celulozy.

Cyfry, obrazujące handel z obszarem dolarowym świadczą wyraźnie o wpływie embargowej polityki Stanów Zjednoczonych, chociaż właśnie handel między Wschodem a Zachodem na dłuższą metę mógłby umożliwić zdrowe stosunki gospodarcze. Sukcesy eksportu zachodnio-niemieckiego na rynki do-

tychczasowych partnerów są bardzo względne, ponieważ wraz z odpływem koniunktury zbrojeniowej, Niemcy Zachodnie będą przez swych silniejszych "przyjaciół" wyparte z dotychczasowych rynków.

Handel zagraniczny w sierpniu

Eksport wyraził się cyfrą 1320 mln.m.z.n. czyli o 28 mln.m. i o 2% mniej, niż w ubiegłym miesiącu. Podczas gdy nieznaczny eksport artykułów żywnościowych pozostawał w stosunku do miesiąca poprzedniego niezmienny, eksport surowców i półfabrykatów spadł jedynie o 3 mln., to eksport towarów gotowych zmniejszył się o 22 mln.m.

Eksport półfabrykatów wykazuje wzrost o 13 mln.m. /+3,8%/, natomiast eksport towarów gotowych spadł o 35 mln.m.z.n. /-5,3%/. Według informacji urzędu statystycznego, przede wszystkim spadł eksport maszyn, pojazdów mechanicznych, papieru i papy, narzędzi, maszyn rolniczych, wyrobów precyzyjnych i optycznych oraz barwników terowych.

W stosunku do miesiąca poprzedniego, import wzrósł o 1% do 1208 mln.m. Podczas gdy przywóz artykułów żywnościowych spadł o 13 mln.m. /=2,5%/, to import wyrobów przemysłowych wzrósł o 25 mln.m. /3,7%/.

Zmiany w imporcie surowców i półfabrykatów są nieznaczne. Natomiast wóz towarów gotowych wykazuje wzrost z 98 do 126 mln.m. czyli o 30%. Importowano więcej głównie papieru i papy, maszyn, drutu miedzianego oraz wyrobów chemicznych.

Udział importu towarów gotowych w globalnym przywozie wynosił mimo tej zwyczajki tylko 10% wobec 13% w roku 1950.

Nadwyżka eksportu, która w miesiącu poprzednim osiągnęła 151 mln.m. spadła do 111 mln.m. Po odliczeniu importu, finansowanego przez zagranicę /plan Marshalla/, saldo bilansu handlowego wynosi 262 mln.m. wobec 320 mln.m. w miesiącu poprzednim.

W okresie styczeń - sierpień 1951 r. Niemcy Zachodnie przywoziły towaru na sumę 9.327 mln.m.z.n. to znaczy o 43% więcej aniżeli w analogicznym okresie roku ubiegłego, natomiast eksportowały towarów wartości 9.190 mln.m.z.n., to jest o 92% więcej, aniżeli w tym samym okresie roku 1950.

Spadek produkcji w lipcu i sierpniu

Sytuacja gospodarcza ulega dalszemu stałemu pogarszaniu.

W czerwcu i w lipcu bieżącego roku wskaźnik rozwoju produkcji /1936=100/ w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku przedstawia się następująco:

	<u>VI.1950 r.</u>	<u>VII.1950</u>	<u>VI.1951</u>	<u>VII.1950</u>

Ogólny wskaźnik				
produkcji przemysł.				
surowce				

107,1	107,2	130,0	127,5
110,8	110,2	142,5	139,2

VI.1950r. VII.1950r. VI.1951r. VII.1951r.

dobra inwestycyjne	116,0	114,2	159,0	155,5
towary konsumpcyjne	93,6	90,6	113,3	105,4
budownictwo	107,0	112,4	107,3	109,7

Spadek produkcji w porównaniu z czerwcem przedstawiał się dla poszczególnych przemysłów m.inn. w %: przemysł włókienniczy 8,0 - przemysł kauczukowy 12,0 - przemysł obuwia 37,0.

Poważny spadek produkcji nastąpił również w przemyśle hutniczym i chemicznym. Spadła także produkcja stali konstrukcyjnej, pojazdów mechanicznych, narzędzi precyzyjnych oraz aparatów optycznych.

W sierpniu w porównaniu z miesiącem ubiegłym produkcja spadła do 126, przy czym produkcja kauczuku spadła o 8%, ropy naftowej o 7%, hutnictwa - 9%, mechaniki precyzyjnej i optyki - 14%, pojazdów - 11%.

Produkcja obuwia chwilowo wzrosła, podczas gdy produkcja metali nieżelaznych, sprzętu przemysłowego, artykułów włókienniczych i elektrotechnicznych nie uległa zmianie.

Zadłużenie rolnictwa

Zadłużenie rolnictwa zachodnio-niemieckiego wynosiło:

w roku 1948/po reformie walutowej/	2,18 mld. m.
w dniu 1 lipca 1949 roku	3,09 " "
w dniu 1 lipca 1950 roku	3,71 " "
w roku bieżącym zadłużenie to wzrosło w szczególnie szybkim tempie.-	

Stany Zjednoczone blokują należności

Rząd amerykański zablokował w Stanach Zjednoczonych \$ 1 mln., należnych Bankowi Deutscher Länder, domagając się wydania informacji o wysokości należności i długów tego Banku wobec Chin. Amerykański Tytycki Komisarz zażądał również od dyrekcji Banku wstrzymania wszelkich przelewów do Chin. "Rząd" w Bonn zarządził, aby do dnia 10 września 1951 r. zakomunikować mu o wszystkich należnościach Chińskiej Republiki Ludowej. Rozporządzenie to stanowi nową akcję represyjną, mającą na celu zerwanie handlu między Niemcami Zachodnimi a Chińską Republiką Ludową.

Bogacenie się koncernów dzięki reformie pieniężnej

Agencja A.D.N. donosi z Bonn za komunikatem bońskiego urzędu statystycznego, że w związku z reformą pieniężną, koncerny zachodnio-niemieckie przy przeliczaniu swych kapitałów akcyjnych z marek przedwojennych na marki zachodnio-niemieckie osiągnęły zysk w wysokości 9 mld. marek.

Oprócz tego 2.241 towarzystw akcyjnych przewalutowało przy końcu sierpnia br. swój kapitał z 12 mlrd marek przedwojennych na 10 mlrd marek zachodnio-niemieckich. Podczas gdy ludność wymieniała w czasie reformy pieniężnej pieniądze w stosunku 10:1 kierownicy koncernów zabezpieczyli prawie wszystkie swoje zyski, nagromadzone jeszcze za czasów hitlerowskich 1.163 spółek akcyjnych przewalutowało swój nominalny kapitał w stosunku 1:1; 357 towarzystw akcyjnych osiągnęło jeszcze większe zyski na skutek podwyższenia nominalnego kapitału, a jedynie 721 spółkom akcyjnym nieznacznie obcięto kapitały.

N O R W E G I A

Protest przeciwko amerykańskiej kontroli nad handlami zagran.

Wykonanie przez Norwegię amerykańskiego żądania w sprawie ograniczenia handlu ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej było wielkim ciosem tak dla norweskich eksporterów i importerów jak i dla całej gospodarki narodowej. Wywołane tym poważne zaniepokojenie znalazło odbicie nawet w prasie marshallowskiej. Dziennik "Kontakt" zaznacza: "Nie jest rzeczą słuszną, że Kongres amerykański opierając się na jednostronnych założeniach, przyjmuje ustawy, regulujące nie tylko eksport Stanów Zjednoczonych ale i zakazujące Europie Zachodniej handlu z szeregiem krajów, droga to niepewna".

Jak podaje dalej dziennik, Związek Radziecki, Polska, Niemiecka Republika Demokratyczna oraz Czechosłowacja są dla Norwegii najważniejszymi partnerami na Wschodzie. Norwegia jest "poważnie zainteresowana w utrzymaniu handlu z tymi krajami". Dziennik określa żądania amerykańskie jako "drakońską kontrolę".

Podobnie wypowiada się kapitalistyczny dziennik "Aftenposten", który pisze, że "w wyniku amerykańskiego na-
~~ciśnienia~~ ^{ciśnienia} ~~zostaje~~ ograniczony handel Zachodu ze Wschodnią Europą w związku z czym "z gospodarczego punktu widzenia, tego rodzaju sytuacja jest bardzo ciężka".

S Z W A J C A R I A

Handel zagraniczny w sierpniu i w ciągu 8 m-cy br.

Handel zagraniczny w sierpniu wykazał następujące obroty /w mln. franków szwajcarskich/

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>	<u>Saldo ujemne</u>
sierpień	441,4	348,2	93,2
dla porównania:			
sierpień 1950r.	421,3	299,9	121,4
lipiec 1951 r.	465,3	390,4	74,9
I-VIII 1951r.	4.046,4	2.983,7	1.062,7
I-VIII 1950r.	2.573,4	2.263,3	310,1

W porównaniu z czerwcem spadek eksportu w sierpniu był bardziej wyraźny niż spadek importu. Stało się to przyczyną wzrostu ujemnego salda. Eksport obniżył się o 42,2 mln.fr.szwajc. podczas gdy import tylko o 23,9 mln.

W ciągu pierwszych 8 miesięcy roku 1951 bilans szwajcarskiego handlu zagranicznego wyraził się ujemnym saldem ponad 1 mld fr.szwajc. czyli trzykrotnie większym aniżeli w tym samym okresie roku ubiegłego. Zostało to spowodowane stosunkowo wysokim wzrostem wartości szwajcarskiego importu.

Głównymi dostawcami Szwajcarii w sierpniu były: Niemcy Zachodnie /18,5% ogólnego importu Szwajcarii/, Stany Zjednoczone /16,9%/ i Francja /9,4%/. Głównymi zaś odbiorcami były: Stany Zjednoczone /10,5% ogólnego eksportu szwajcarskiego/ Niemcy Zachodnie /9,3%/ i Francja /8,8%/.

W imporcie sierpniowym ceny wzrosły o 4 punkty na 255 /w ubiegłym roku 197/, a w eksporcie o 2 pkt. na 265 /239/, biorąc za podstawę wskaźnik 1938=100.

Skutki Planu Schumana

Szwajcarskie koła przemysłowe są zaniepokojone następstwami zastosowania Planu Schumana przy dostawach francuskiego węgla, stali i innych surowców dla przemysłu szwajcarskiego, Szwajcaria bowiem będzie musiała płacić wyższe ceny za te artykuły niż przemysł francuski.

S Z W E C J A

Handel ze Wschodnią Europą

Poniższy artykuł został opracowany na podstawie artykułu w londyńskim tygodniku "The Economist" z dnia 29 września br., którego autor obrazował wzrost nacisku amerykańskiego na politykę handlową Szwecji oraz życiowo dla niej niezbędną konieczność podtrzymania handlu z krajami obozu pokoju.

Rozmiary i charakter handlu szwedzkiego ze Wschodnią Europą są przedmiotem szczególnego zainteresowania dla reszty krajów zachodnio-europejskich. Szwecja zawarła w 1946 r. bardzo ważną 5-letnią umowę kredytową ze Związkiem Radzieckim. Import jednak z ZSRR i państw Demokracji Ludowej w pierwszym półroczu br. stanowił tylko 7% ogólnego jej importu. Cyfra ta jest nieco wyższą od przeciętnej obliczonej przez OEEC dla krajów Europy Zachodniej. Stan ten należy tłumaczyć stosunkowo znacznym importem z Polski, który przekroczył sześciokrotnie import z ZSRR. Wwóz z ZSRR wyniósł zaledwie 1% całego szwedzkiego importu. Import z Czechosłowacji i Niemieckiej Republiki Demokratycznej był znacznie mniejszy od importu z Polski, jednakże znacznie większy od importu z ZSRR. Obroty z Rumunią nie istniały właściwie wcale a z Węgrami i Bułgarią były bardzo nieznaczne.

Jako odbiorca szwedzkich towarów, Wschodnia Europa odgrywała również niewielką rolę. W pierwszym półroczu 1951 r. eksport Szwecji do Europy Wschodniej wyniósł niewiele ponad 6% całego eksportu: w tym na Polskę przypadło około 3%, a na ZSRR zaledwie około 1,5%. Kiedy w 1946r. Szwecja zobowiązała się udzielić ZSRR znacznych kredytów celem ułatwienia sobie zbytu towarów na pojeźnym rynku radzieckim, rzecznicy tej polityki rokowali duże korzyści gospodarce szwedzkiej w wyniku tego zbliżenia. Pod naciskiem amerykańskim Szwecja nie zrealizowała jednak tej polityki. Zgodnie z postanowieniami układu, kredyty szwedzkie miały osiągnąć limit 1000 mln. koron. Kredyty natomiast istotnie wykorzystane przez Związek Radziecki nie przekroczył prawdopodobnie ogólnej sumy 500 mln. koron. Pewnym jest, wobec ciągle zwiększającego się nacisku Stanów Zjednoczonych, że gdyby ratyfikacja układu przez parlament była wstrzymana chociażby na kilka miesięcy, układ nie doszedłby wogóle do skutku. Jak dotąd, eksport Szwecji do Związku Radzieckiego nie przekroczył poziomu przedwojennego. Zwiększenie tego eksportu spodziewane jest jednak w drugiej połowie br. oraz w roku przyszłym, tj. w okresie objętym wyżej wymienioną umową. Nie wiadomo jednak, czy wroga w stosunku do Związku Radzieckiego polityka szwedzka pozwoli na znaczny wzrost tego eksportu. W połowie bieżącego roku wartość niewykonanych przez Szwecję dostaw wynosiła około 230 mln. koron. Eksport Szwecji do Wschodniej Europy nie zawiera tzw. materiałów strategicznych. Nie ma jednak wyraźnego rozgraniczenia pomiędzy towarami strategicznymi a cywilnymi. W związku z tym korespondent pisma "The Economist" zaznacza, że Szwecja, jak również i kilka innych krajów Europy Zachodniej, dostarcza Związkowi Radzieckiemu i krajom Demokracji Ludowej pewnych szczególnie ważnych towarów. Głównymi pozycjami eksportu szwedzkiego do Związku Radzieckiego był sprzęt techniczny oraz maszyny elektryczne. Dostarczono też znaczną ilość trawlerów i statków rybackich. Wyroby metalowe i maszyny stanowią również poważną pozycję w eksporcie Szwecji do krajów Demokracji Ludowych, głównie Polski i częściowo do Czechosłowacji. Do Polski eksportowano w znacznych ilościach masę papierniczą i papier.

Eksport szwedzkiej rudy żelaznej do Polski i Czechosłowacji jest stosunkowo nieduży. W pierwszym półroczu 1951r. głównymi odbiorcami szwedzkiej rudy były: Wielka Brytania, Niemcy Zachodnie i Stany Zjednoczone. Każde z tych państw importowało około 25% ogólnego szwedzkiego eksportu rudy żelaznej. Belgia była czwartym największym odbiorcą z 15%-ym udziałem w całym eksporcie. Ogólna sprzedaż do krajów Europy Wschodniej wynosiła jedynie około 10% całości, z czego na samą Polskę przypadło około 7%. Ewentualne przerwanie eksportu szwedzkiego rudy żelaznej do Polski mogłoby mieć bardzo przykre następstwa dla gospodarki szwedzkiej. Polska jest bowiem głównym eksporterem węgla do Szwecji i jak stwierdza "The Economist" byłoby rzeczą ryzykowną uważać, że straty wyrządzone polskiej gospodarce przerwaniami dostaw rudy żelaznej ze Szwecji byłyby większe, niż trudności Szwecji spowodowane przerwaniami importu polskiego węgla.

Przed wojną istniała bardzo ożywiona konkurencja pomiędzy węglem brytyjskim, a polskim na rynku skandynawskim. W umowie handlowej z Wielką Brytanią z 1933 r. Szwecja formalnie zobowiązała się pokrywać przynajmniej 47% swojego ogólnego zapotrzebowania na węgiel importem z Wielkiej Brytanii. Sytuacja ta niestety, należy do przeszłości - stwierdza "The Economist".

W pierwszych sześciu miesiącach roku bieżącego udział Wielkiej Brytanii w szwedzkim imporcie węgla i koksu wyniósł od 10% do 11%. Z drugiej strony dostawy polskie wynosiły prawie 40% całego importu szwedzkiego. Niemcy Zachodnie zajęły drugie miejsce, dostarczając ponad 30% węgla. Wysoko wartościowa ruda żelazna jest obecnie rzadkim surowcem i dlatego też w celu zabezpieczenia sobie wystarczających dostaw paliwa, Szwecja będzie zmuszona zarezerwować większą ilość rudy żelaznej i innych surowców dla tych krajów, które mogą w znacznej mierze pokryć jej zapotrzebowanie na węgiel i koks. Jak długo Szwecja nie ma innego zapewnionego źródła dostaw wysokowartościowych paliw, nie może być mowy o przerwaniu handlu z Polską - konkluduje "The Economist".

Handel zagraniczny w lipcu

Handel zagraniczny wykazał w lipcu następujące obroty /w mln.koron szwedzkich/.

	<u>import</u>	<u>eksport</u>	<u>saldo</u>
lipiec	772,85	742,68	-30,17
czerwiec	885,61	1.045,65	+160,04

Przy znacznie niższych obrotach bilans szwedzkiego handlu zagranicznego zamknął się saldem ujemnym.

T R I E S T

Tranzyt węgierski

Węgierski tranzyt przez port w Trieście stale wzrasta, zwłaszcza wywóz do krajów zamorskich oraz przywóz do Węgier.

W pierwszym półroczu roku 1951 przedstawiał się on następująco: eksport z Węgier do Triestu 8.877 ton w porównaniu do 4.986 ton w analogicznym okresie roku 1950. Przywóz z Triestu do Węgier 65.235 ton /poprzednio 28.125 ton/. Ogółem import i eksport Węgier przez Triest w pierwszym półroczu 1951 roku wyniósł 75.112 ton w porównaniu do 33.111 ton w pierwszym półroczu 1950 roku.

T U R C J A

Zwiększenie kontroli nad gospodarką przez Stany Zjednoczone

Pod pozorem okazania "pomocy" Turcji w ramach Planu Marshalla, monopole amerykańskie rozciągnęły całkowitą kontrolę nad wszelkiego rodzaju środkami łączności tego kraju.

Ostatnio wyjechało do Turcji 7 przedstawicieli amerykańskich towarzystw telefonicznych i telegraficznych, którym polecono szczegółowe opracowanie systemu łączności telefonicznej i telegraficznej. Plan ten będzie wprowadzony w życie w możliwie najkrótszym terminie.

W I E L K A B R Y T A N I A

Związek Radziecki jako kontrahent handlowy

Minister wyżywienia, Webb, wyraził swe najwyższe uznanie dla wykonywania radzieckich zobowiązań umownych. O podpisanej niedawno radziecko-angielskiej umowie zbożowej wyraził się, że jest ona "niezmiernie ważna".

"Chciałbym podkreślić" - powiedział minister - "że ZSRR dotrzymuje swych zobowiązań umownych, czego nie można powiedzieć o wszystkich innych kontrahentach z którymi utrzymujemy stosunki handlowe. Związek Radziecki dostarcza towarów i pomimo piętrzących się trudności stara się dotrzymywać swych zobowiązań. Wielka Brytania winna odwzajemnić się ZSRR, dostarczając niektóre z tych towarów, które są mu potrzebne.

Handel zagraniczny w sierpniu br.

Sytuacja handlu zagranicznego w sierpniu uległa dalszemu pogorszeniu, jak to wynika z poniższego zestawienia /w mln.£/.

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>
sierpień	368,2	239,8
lipiec	358,5	231,8
I-VIII 1951	2.583,4	1.775,7
I-VIII 1950	1.714,9	1.444,7

Saldo ujemne wyniosło £ 129,4 mln. w porównaniu do £ 176,7 mln. w lipcu. W okresie styczeń - sierpień 1951 r. bilans handlowy wykazał ogółem ujemne saldo w wysokości £ 807,7 mln. w porównaniu do £ 270,2 mln salda ujemnego w takim samym okresie roku ubiegłego.

Dalsze zmniejszenie eksportu

Rząd angielski uważa, że celem zapewnienia wykonania programu Zbrojeniowego koniecznym jest przeniesienie pół miliona robotników z przemysłu pracującego na eksport do

przemysłu zbrojeniowego..

Deficyt płatniczy

Deficyt dolarowy Wielkiej Brytanii i obszaru szterlingowego w III kwartale br. w wysokości \$ 638 mln. jest największym od czasu zakończenia wojny. Wysokością swoją przewyższa on nawet deficyt w II kwartale 1949 r. tj. w okresie poprzedzającym dewaluację funta. Jest to pierwszy deficyt od blisko 2 lat i podobnie jak poprzednio odzwierciadla pogłębiającą się depresję gospodarki Wielkiej Brytanii, ponieważ saldo pozostałych państw i kolonii obszaru szterlingowego w handlu z obszarem dolarowym jest dodatnie, mimo, że po wstrzymaniu przez Stany Zjednoczone zakupów cyny i kauczuku wysokość jego się zmniejszyła.

Na skutek deficytu poziom zapasów złota i dolarów obniżył się prawie o jedną szóstą z \$ 3.867 mln. w dniu 30.VI.br. na \$ 3.269 mln. w dniu 30.IX.br. Zmniejszenie się zapasów złota jest nieco mniejsze od wzrostu deficytu, ponieważ w kwartale sprawozdawczym otrzymano tytułem zaległej pomocy marshallowskiej za poprzedni rok kwotę \$ 40 mln.

Kształtowanie się bilansu płatniczego obszaru szterlingowego w ciągu ubiegłych 3 lat obrazuje poniższe zestawienie:

	<u>w milionach dolarów</u>		
Kwartał:	1949	1950	1951
I	-330	+ 40	+360
II	-632	+180	+ 54
III	-539	+187	-638
IV	- 31	+398	

Powody tak niezwykłego pogorszenia się sytuacji płatniczej są następujące:

1. Wzrost cen importowanych, spowodowany zakupami amerykańskimi.

2. Wzrost importu do Wielkiej Brytanii na cele produkcji wojennej i na zapasy strategiczne. W przeciwieństwie do cen artykułów szterlingowych, ceny artykułów amerykańskich, stanowiących większość importu brytyjskiego /jak pszenica, metale kolorowe i drzewo/ nie obniżyły się w tym samym stopniu, a w niektórych wypadkach nawet wzrosły.

3. Trzeci kwartał jest sezonem zawsze niekorzystnym dla bilansu płatniczego, ponieważ na okres ten przypadają duże zakupy bawełny i tytoniu, a wpływy z eksportu wełny i kakao są małe.

4. Utrata zysków z rafinerii w Abadanie z rozprawa-
dzania ropy perskiej.

5. Deficyt w operacjach z E.P.U. na skutek którego Wielka Brytania musiała wpłacić z powrotem całą ilość otrzymanego poprzednio złota, wartości \$ 100 mln.

6. Wzrost konwersji aktyw szterlingowych /transakcje kapitałowe/, będących w posiadaniu Ameryki i Kanady - na dolary, spowodowany w dużej mierze pogłoskami o możliwości dewaluacji funta.

Następstwa deficytu płatniczego będą doniosłe, zwłaszcza jeżeli chodzi o wewnętrzną gospodarkę brytyjską, ponieważ zajdzie konieczność zastosowania drastycznych środków celem zapobieżenia dalszemu pogarszaniu się sytuacji. Jak dotychczas wszystko wskazuje na to, że w ostatnim kwartale nie należy spodziewać się jakiegś znamiennej poprawy, ponieważ dochodzi jeszcze konieczność spłaty pierwszej raty pożyczki amerykańskiej w wysokości \$ 175 mln.

W związku z tym Minister Skarbu podkreślił konieczność jeszcze większego ograniczenia spożycia wewnętrznego, by umożliwić przemysłowi, obciążonemu zbrojeniami, zwiększenia eksportu. Wyższy poziom eksportu przy równoczesnym zaspokojeniu produkcji zbrojeniowej osiągnięty być może - jego zdaniem - tylko drogą obniżenia poziomu inwestycji wewnątrz kraju. Wprawdzie już w budżecie na rok bieżący wprowadzono pewne poprawki, które spowodowały, względnie w przyszłości spowodują zwolnienie tempa inwestycji krajowych, jednak wątpliwe jest, czy będą one dostatecznie skuteczne. Prawdopodobnie zajdzie konieczność podjęcia dalszej akcji w postaci bezpośredniej kontroli projektów inwestycyjnych i ograniczenia kredytu bankowego.

Wskaźnik cen hurtowych w lipcu i sierpniu

Ogólny wskaźnik cen hurtowych w Anglii obliczony na podstawie 1930 roku obniżył się w lipcu 1951 r. o 1 punkt, wynosząc 320,1 /w czerwcu br. 321,0/. Ministerstwo Handlu podaje, że spadek ogólnego wskaźnika cen hurtowych spowodowany został znaczną obniżką cen materiałów i wyrobów przemysłowych, podczas gdy podwskaźnik żywności podniósł się w tym samym okresie o 2%. Podrożało mięso, ryby, mleko, margaryna, cukier i pomarańcze. Do czasu obliczenia ostatecznych obliczeń nowych wskaźników cen hurtowych na bazie 30.VI. 1949 r.=100, brytyjskie ministerstwo handlu opublikowało poniższe dane /1930r.=100/:

	1950	1951						
	średnia miesięczna	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec
ogólny wskaźnik cen								
hurtowych	262,4	300,0	305,6	313,6	318,8	319,7	321,0	320,1
surowka i stal	260,8	257,8	269,5	277,2	278,6	278,6	278,6	278,5
ogólny wskaźnik cen								
żywności i tytoniu...	221,1	227,6	226,6	226,2	236,3	242,3	247,0	251,9
w tym:								
zboża	235,3	254,7	256,1	257,1	284,5	288,0	287,8	288,8
mięso, ryby jaja	173,6	173,8	169,4	167,7	166,9	165,8	162,3	169,6
inne artykuły żywnościowe	251,3	254,7	255,7	255,6	265,4	281,0	299,0	303,5

Wskaźnik cen hurtowych surowców przemysłowych obliczony na nowej bazie przedstawia się następująco:

	1950			1 9 5 1				1/
	średnia m-na	styczeń	lutą	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec
materiały dla prze- <u>mysłu budowy maszyn</u>	113,2	127,1	126,6	128,3	130,4	130,8	131,2	131,3
surowiec/bez paliwa/ używany przez wszy- stkie gałęzie prze- <u>mysłu prócz żywnosc.</u>	138,6	197,5	209,3	220,4	209,1	201,8	193,4	188,2
materiały dla przem. <u>elektrotechnicznego</u>	122,0	143,5	142,0	143,1	147,8	149,6	151,9	152,6
materiały budowlane <u>dla potrzeb cywilnych</u>	106,1	112,2	113,4	117,8	123,2	125,8	126,7	127,9
materiały budowlane <u>dla budown.mieszkan.</u>	105,2	109,9	111,1	116,7	122,0	124,7	125,3	126,1

1/ dane tymczasowe.

Zgodnie z powyższymi danymi wskaźnik surowców zaczął spadać w ciągu kwietnia. Frasa brytyjska informuje, że w czerwcu obniżka nastąpiła głównie kosztem surowców włókienniczych. W lipcu ceny bawełny i lnu spadły przeciętnie o 10% w porównaniu do cen z czerwca br. Również potaniały, choć w mniejszym stopniu, jedwab i wełna. Znacznie spadły ceny cyny, natomiast ceny innych metali pozostały bez zmian.

Po raz pierwszy w tym roku zauważono nieznaczny spadek cen masy drzewnej i skór surowych. Zwyżkowały ceny siarki i parytów.

Zwyżka cen hurtowych trwała nadal w sierpniu. Natomiast ceny surowców obniżyły się o 5%, głównie dzięki obniżce cen surowców tekstylnych i skór. Biorąc za podstawę 1939=100 urzędowy wskaźnik ministerstwa handlu podał następujący rozwój cen:

VIII. 1951 r.

wskaźnik ogólny	323,3
materiały pomocn.	371,4
wyroby żelazne	305
art.spoż.i tytoń	258,1

Ogólny wzrost cen o 11% został spowodowany szczególnie wysokimi cenami niektórych artykułów spożywczych i częściowo zbóż, których wskaźnik osiągnął 300,8 /poprzednio 288,3/, natomiast w grupie mięso, ryby i jaja - wzrósł ze 169,6 na 193,3.

Według wskaźnika surowców 30.VI.1946=100, zniżka została objęta szczególnie wyroby włókiennicze i skóra /do 50%/, natomiast metale zwyżkują.

W Ł O C H Y

Handel zagraniczny w lipcu

Import włoski spadł w lipcu br. do 113 mld. lirów wobec 122 mln, w czerwcu, eksport zaś wzrósł w tym samym okresie z 86 do 95 mld. lirów.

W ciągu pierwszych 7-miu miesięcy 1951 roku deficyt bilansu handlowego wyniósł 200 mld. lirów wobec 138 mld. lirów w analogicznym okresie 1950 roku.

Amerykańskie monopole likwidują przemysł maszynowy

W ostatnich dniach pogorszyło się znacznie położenie przemysłu maszynowego w północnych Włoszech. Fabryki "Breda" w Sesto San Giovanni /Mediolan/ i w Bresci "Officine Meccaniche Reggiana" w Reggio nel Emilia, "Savigliano" w Turynie, wielkie fabryki budowy maszyn "Nebilo" i "S.I.A. I-Marcetti", znajdują się pod groźbą likwidacji, która ma być przeprowadzona z rozkazu amerykańskich monopolii. Z fabryki "Nebilo" w Turynie, liczącej 2.800 robotników, dyrekcja zwolniła 980 osób. Nie bacząc na to zarządzenie robotnicy ci odmówili opuszczenia fabryki i w dalszym ciągu kontynuują pracę, korzystając z poparcia całej załogi.

Władze przedsięwzięły już kroki mające na celu likwidację czterech fabryk towarzystwa "S.I.A.I.-Marcetti" w prowincjach Varese, Novarra i Verona. Cała załoga tych czterech przedsiębiorstw, licząca 3.400 ludzi, została w tych dniach zwolniona z pracy bez wypowiedzenia. Jednakże robotnicy nie podporządkowali się temu sprzecznemu z prawem zarządzeniu i powrócili do fabryk rozpoczynając pracę. We wszystkich przedsiębiorstwach przeznaczonych do likwidacji powstają "komitety obrony fabryki". W skład tych komitetów wchodzi przedstawiciele różnych związków zawodowych. W miastach, w których znajdują się przedsiębiorstwa przeznaczone do likwidacji, rozpoczęły działalność ogólne "Komitety Obrony Przemysłu", skupiające wszystkie warstwy ludności zainteresowane w ochronie fabryk.

W prowincji Brescia, miał miejsce 11 września sześciogodzinny powszechny strajk protestacyjny przeciw zwolnieniu 1.300 robotnik tamtejszej filii mediolańskiej fabryki "Breda".

W turyńskich zakładach budowy maszyn odbyły się w ostatnich dniach strajki na znak solidarności z robotnikami fabryk "Savigliano" i "Nebilo". W dniu 14 września odbył nowy czterogodzinny strajk wszystkich turyńskich zakładów przemysłu ciężkiego na znak protestu przeciw zamknięciu tych dwóch fabryk i masowemu zwalnianiu robotników.

Likwidując własny przemysł budowy maszyn rząd włoski wzmaga jednocześnie import wyposażenia przemysłowego, które z powodzeniem można produkować we Włoczech.

Włoska Generalna Konfederacja Pracy opublikowała wiadomość o imporcie z Anglii 1.700 traktorów oraz wyposażenia dla pewnej elektrowni. Agencja A.N.S.A. informuje o imporcie z U.S.A. urządzeń dla kilku innych elektrowni.

Mediolańska gazeta gospodarcza "24 Ore" donosi, że z Zachodnich Niemiec importowano 1.500 traktorów.

Nacisk amerykańskich monopolii na włoski przemysł maszynowy wywiera katastrofalny wpływ na małe i średnie zakłady przemysłowe i handlowe, obsługujące ciężki przemysł. Zgodnie z doniesieniem rzymskiej "Agencji Finansowo-Gospodarczej" w pierwszym półroczu bieżącego roku miały miejsce we Włoszech 2.472 bankructwa, tzn. o 420 więcej niż w analogicznym okresie roku 1950.

Lamowskie kraje kapitalistyczne

Amerykańskie monopole wzbogacają się na "pomocy"

dla krajów kolonialnych i zależnych

Udzielanie tzw. "pomocy" krajom gospodarczo zacofanym w ramach 4-go punktu "programu Trumana" daje ogromne zyski bankom amerykańskim.

Jednym z organów realizujących tą "pomoc" jest Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju, w którym stanowiska kierownicze zajmują przedstawiciele monopoli amerykańskich.

Opublikowane niedawno przez dziennik "New York Times" sprawozdanie Banku z działalności za rok finansowy 1950/51 ukazują prawdziwy charakter tzw. "pomocy" krajom zacofanym, udzielanej przez ten Bank.

Sprawozdanie wykazuje, że ogólny dochód Banku w roku finansowym, który zakończył się 30 czerwca roku 1951, wynosił \$ 28.202.000 tj. był prawie o \$ 2,75 mln. większy niż w roku finansowym 1949/50.

Poważne zyski, otrzymuje Bank z wysokiego oprocentowania pożyczek, udzielanych krajom zacofanym. Na przykład w czerwcu 1951 roku Bank udzielił Islandii pożyczkę na okres 22 lat oprocentowaną na 4 $\frac{3}{8}$ % rocznie.

Podobnych pożyczek udzielono w roku ubiegłym innym państwom, w tym Paragwajowi, Abisynii, Kongu Belgijskiemu i Libanowi.

Szereg innych amerykańskich banków jak np. Bank Eksportowo-Importowy, "National City Bank of Boston" itp. również udzielają pożyczek krajom kolonialnym i zależnym na tak samo wysoki procent.

Liga Arabska domaga się wspólnej waluty

Sekretariat Ligi Arabskiej opracował plany stworzenia wspólnej waluty dla 7 państw arabskich. Został on obecnie przedłożony poszczególnym rządów dla zajęcia przez nie stanowiska oraz musi być jeszcze uzgodniony z Bankiem Światowym /Międzynarodowy Fundusz Walutowy/. Nowa jednostka monetarna ma nazywać się "dinar arabski".

A R G E N T Y N A

Handel zagraniczny w maju

Eksport Argentyny w maju br. był mniejszy pod względem ilości a większy pod względem wartości, w porównaniu z majem 1950 roku, podczas gdy import był większy zarówno pod względem ilości jak i wartości. Eksportowano 0,55 mln. ton /4% mniej, niż w kwietniu 1951 r., a 23% mniej, niż w maju 1950 r./, o wartości 748 mln. pesos tj. więcej o 17% niż w kwietniu br. a o 74% niż w maju 1950 r. Import w maju 1951 r. wyniósł 1,17 mln. ton tzn. o 2% więcej, niż w kwietniu 1951 r. a o 16% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Wartość importu osiągnęła sumę 830 mln. pesos tj. najwyższy poziom, jaki w Argentynie kiedykolwiek zanotować można było w ciągu jednego miesiąca. Suma ta była o 18% wyższą od poziomu kwietniowego br., o 143% większą zaś niż w maju 1950 r. Ujemne saldo pierwszych pięciu miesięcy 1951 r. przy wartości eksportu 3043 mln. pesos i wartości importu 3214 mln. pesos - osiągnęło wysokość 171 mln. pesos. Przy zastosowaniu odpowiedniego kursu przeciętnego zamieniło się ono w czynne "saldo dewizowe" w sumie 539 mln. pesos. Najważniejsze artykuły eksportowe stanowiły: 83.700 ton produktów hodowli bydła wartości 372,1 mln. pesos, 447.000 ton zboża, oraz inne produkty rolne i leśne wartości 336,1 mln. pesos.

A U S T R A L I A

Sytuacja gospodarcza

Zwiększone wydatki na zbrojenia po przystąpieniu Australii do tzw. "Małego Paktu Oceanu Spokojnego" oraz wydania ustawy o "przygotowaniu obrony" spowodowały nieumiernie szybki wzrost cen, podczas gdy jednocześnie zarobki nadal pozostały na niezmienionym poziomie. Cena towarów krajowych jest stale o wiele wyższa od cen towarów importowanych. Fakt ten jest według Związku Australijskich Iz Handlu Zagranicznego przyczyną zamykania licznych przedsiębiorstw, nie daje to jednak całkowitego naświetlenia sytuacji powstałej skutkiem nowych rozbieżności w kapitałystycznym systemie produkcji.

Chcąc za wszelką cenę zapobiec zbliżającej się nieuchronnie inflacji rząd obniżył ilość pracowników administracyjnych o 10.000 osób, ograniczył w drastyczny sposób budownictwo publiczne /łącznie ze wstrzymaniem regulacji rzeki Shover/ ograniczył inwestycje w licznych gałęziach produkcji przemysłowej, oraz zamierza wstrzymać dopływ emigrantów. W roku ubiegłym przybyło och 152.000 osób, w tym roku liczba ta miała wynieść 200.000 osób.

Na podstawie danych Izby Przemysłowej stanu Victoria siła kupna australijskiego funta spadła od roku 1939 do 8 sh i 7 pensów, to jest o ponad 60%.

Groźbę inflacji zwiększyła odmowa hodowców owiec przystąpienia do organizacji mającej na celu stabilizację cen wełny. Członkami jej miały być oprócz Australii Nowa Zelandia, Afryka Południowa i Anglia. W celu znalezienia środków zaradczych i przerzucenia ciężaru inflacji na barki mas pracujących, rząd zwołał konferencję, w której wzięli udział oprócz przedstawicieli rządu przedstawiciele kół kapitalistycznych oraz delegaci prawicowych związków zawodowych.

Gromadzenie się wielkich kapitałów w rękach prywatnych stało się przyczyną wstrzymania inwestycji przez państwo, które podjęło projekty w kierunku zachęcenia kapitałów prywatnych do inwestowania.

Rozważa się między innymi szereg nowych wielkich planów nawodnienia kraju, produkcji energii, rozwoju górnictwa, transportu i dalszego uprzemysłowienia kraju.

W celu zapobieżenia samej inflacji rząd australijski przedsięwziął następujące środki:

- 1/ Zrewidowanie i ewentualne zmniejszenie ilości instytucji komunalnych szczególnie w zakresie opieki społecznej,
- 2/ popieranie inwestycji prywatnych,
- 3/ popieranie przemysłu produkującego artykuły pierwszej potrzeby,
- 4/ ograniczenie kredytów,
- 5/ zaostrzenie kontroli nad emisją kapitałów,
- 6/ zwiększenie opodatkowania,
- 7/ kontrola surowców i płac.

Z powyższego wynika, że rząd australijski nie pragnie rozwiązać zagadnienia drogą usunięcia przyczyny zła, czyli ograniczenia produkcji zbrojeniowej. Usiłuje on natomiast zahamować inflację przez podwyższenie kosztów utrzymania /por.pkt.6/, zmniejszenie wydatków na cele socjalne /pkt.1/ i zamrożenie płac.

Handel zagraniczny w lipcu

Handel zagraniczny w lipcu wykazał saldo ujemne w wysokości około 21 mln. australijskich funtów.

B I R M A

Popyt na artykuły przemysłowe

W chwili obecnej Birma poszukuje przyrządów o nemiczno-optycznych, jak również maszyn i motorów, głównie mniejszych rozmiarów. Silny jest również popyt na towary łokciowe i zabawki.

B R A Z Y L I A

Eksport w I półroczu 1951r.

Eksport Brazylii w ciągu I półroczu wykazuje wartość 15.299 mln. cruzeiros. Oznacza to wzrost o 68% wobec analogicznego okresu roku ubiegłego. Tegoroczna, przeciętna wartość tony eksportu wynosiła 6.887 cruzeiros, co oznacza wzrost o 6,68% w stosunku do roku ubiegłego. Głównymi artykułami eksportowymi były: kawa /59% globalnego eksportu/ oraz bawełna surowa /około 12%/.

E G I P T

Ingerencja kapitału amerykańskiego i zachodnio-niemieckiego

Dążenie U.S.A. do znacznego zwiększenia produkcji surowców strategicznych w Egipcie i do podniesienia jego znaczenia militarnego przez zakładanie baz i ulepszenie połączeń komunikacyjnych są równocześnie wykorzystane przez amerykański kapitał monopolistyczny dla coraz większego podkopania wpływów Anglii.

W ten sposób odbywa się obecnie w Egipcie zacięta walka pomiędzy obydwojema największymi partnerami agresywnego paktu atlantyckiego. Anglia, która nie umie sprostać trudnościom gospodarczym we własnym kraju i której gospodarka na skutek przestawienia na tory wojenne została zdeorganizowaną, nie jest w stanie zniesć nacisku USA. Kapitał amerykański finansuje elektryfikację, tamę w Assuanie oraz budowę stalowni i fabryki nawozów sztucznych w Assuanie i szeregu innych dalszych tam, rozbudowę środków transportowych i komunikacyjnych wreszcie - intensyfikację rolnictwa. Tak zwany Bank Światowy prawdopodobnie udzieli w tym celu długoterminowej pożyczki w wysokości ponad £ 100 mln., przy czym szczególnie podkreśla się pierwszeństwo projektów dotyczących Assuanu, mających duże znaczenie strategiczne.

Ponieważ monopole amerykańskie więcej zarabiają w tej chwili na produkcji zbrojeniowej i dostawach broni, pozostawiają narazie zyski z przedsięwzięć inwestycyjnych monopolom zachodnio-niemieckim, stanowiących "rezerwę produkcyjną przemysłu amerykańskiego". Egipt ze swoim ogromnym zapotrzebowaniem na dobra inwestycyjne wszelkiego rodzaju jak np.: wyposażenie zakładów przemysłowych, maszyny budowlane, maszyny i sprzęt elektrotechniczny, silniki, środki transportowe, lokomotywy i inne pojazdy, instrumenty dla przemysłu precyzyjnego i optycznego oraz maszyny włókiennicze, stał się tym samym poważnym punktem zainteresowania dla przemysłu zachodnio-niemieckiego. Niezależnie od wyżej wymienionych artykułów poszukiwane są tam bardzo nawozy sztuczne i artykuły farmaceutyczne. Umowa handlowa, zawarta pomiędzy Niemcami Zachodnimi a Egiptem podkreśla tę sytuację, ograniczając jednocześnie na polu bawełny istniejącą jeszcze zależność Egiptu od głównego odbiorcy - Wielkiej Brytanii. Stereg firm zachodnio-niemieckich, jak Henschel

Lokomotivbau, A.E.G., M.A.N., Julius Berger Tiefbau A.G. i inne przyjęły już zamówienia dla Egiptu. Irzyznany Niemcom Zachodnim udział w interesach amerykańskich pozwala zorientować się we wzrastającym znaczeniu, jakie USA przypisują wzmocnieniu imperializmu niemieckiego jako bazy do agresji przeciw Wschodowi. Można mieć przy tym całkowitą pewność, że USA również i tego partnera bezlitośnie stąd wyrzucą, skoro tylko zmniejszą obecne tempo zbrojeń.

Pojemny rynek

Uprzemysławianie Egiptu stwarza szerokie możliwości zbytu w tym kraju, przede wszystkim dla wyrobów przemysłu optycznego i precyzyjnego, przemysłu maszyn budowlanych i maszyn włókienniczych, części samochodowych, motorów, pojazdów, nawozów sztucznych i artykułów farmaceutycznych. Istnieje również popyt na tańsze artykuły konsumpcyjne.

H O N G - K O N G

Blokada przynosi szkody portowi i przemysłowi

Odkąd kolonia brytyjska Hong-Kong została wciągnięta na rozkaz Stanów Zjednoczonych do polityki blokady przeciw Chińskiej Republice Ludowej, znaczenie jej, jako jednego z najważniejszych portów Azji Wschodniej, znacznie spadło.

Przemysł Hong-Kongu ucierpiał bardzo pod wpływem blokady. Już przed dwoma miesiącami liczba bezrobotnych robotników przemysłowych w przemyśle, według oficjalnych danych wynosiła 30.000 osób. Pierwsza połowa września przyniosła nową falę ograniczeń produkcyjnych i bezrobocia. Chiński związek przedsiębiorstw w Hong-Kongu wskazuje na to, że w poszczególnych gałęziach lekkiego przemysłu, produkcja spadła w porównaniu z ubiegłym rokiem o 40 do 80%. Szczególnie silnie odczuwa się brak surowej bawełny i igieł, które mogą być importowane tylko po bardzo wygórowanych cenach. Sytuacja jest katastrofalna ze względu na olbrzymią konkurencję japońską, popieraną przez Stany Zjednoczone i operującą w znacznej mierze kapitałami amerykańskimi.

I N D I E

Handel zagraniczny w I półroczu br./w mln.rupii/

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>	<u>Saldo</u>
Obszar dolarowy	944,5	980,7	36,2
Obszar szterlingowy	1289,3	1983,4	694,1

I N D E X J A

Sytuacja gospodarcza

Republika indonezyjska walczy z dużymi trudnościami gospodarczymi a zwłaszcza z kłopotami walutowymi. Jest rzeczą znamionną, że do Dżakarty powołano znane, o niemieckiego zbrodniarza wojennego "czarodzieja walutowego" Dr. Schachta, jako eksperta dla przeprowadzenia sanacji finansów państwowych.

Sytuacja monetarna

Od chwili swego powstania państwo indonezyjskie od czuwało brak równowagi monetarnej. Zagadnienie to pozostaje do dziś dnia nierozwiązane. Z początkiem 1950 roku przeprowadzono pewne kroki, mające na celu uzdrowienie systemu pieniężnego. Przymusowa pożyczka wycofała z obiegu 1,6mlrd florenów papierowego pieniądza obniżając w ten sposób obieg pieniężny, który uprzednio wzrósł już do przeszło 4 mlrd.fl.

Jednocześnie kurs wymienny przystosowany został do realnych stosunków walutowych, drogą wprowadzenia systemu certyfikatów dewizowych. Mimo tego zabiegu nie udało się powstrzymać postępu inflacji. Z 3183 mln. w maju 1950 roku całkowita ilość pieniądza wzrosła w lutym 1951 r. do 5321 mln.fl. W ciągu trzech lat obieg pieniężny podwoił się, w porównaniu zaś do 1938 r. wzrósł więcej niż 12-krotnie.

Główną przyczyną tego zjawiska stanowi duży deficyt budżetowy państwa. W roku 1950 nadwyżka wydatków wynosiła nie mniej niż 2071,6 mln.fl. Wszystkie pieniądze, które wpłynęły do kasy państwowej na skutek wyżej wspomnianej operacji monetarnej dostały się z powrotem do obiegu w postaci bieżących wydatków państwa. Podobny wpływ wywarł na życie gospodarcze wzrost kredytów państwowych. Kredyty te wzrosły w roku 1950 o 393,4 mln.fl.

Również dużej wyższe uległy ceny. Ponieważ import pozostawał do wiosny 1951 r. na stosunkowo niskim poziomie, nie mógł on mieć żadnego wpływu na zahamowanie wzrostu cen. Spadek wartości waluty doprowadził do silnego wzrostu kursów walut na czarnej giełdzie, które są 4-krotnie wyższe od oficjalnych. Rząd indonezyjski zdaje sobie dobrze sprawę z tych niebezpieczeństw inflacyjnych, lecz nie widzi dotychczas możliwości zahamowania przesadnych wydatków państwowych. Budżet państwowy w roku 1950 zamknął się saldem biernym w sumie 1736 mln.fl. zaś w roku bieżącym liczyć się należy z niedoborem 988 mln.fl. Ten stan rzeczy przypisać należy w pierwszym rzędzie wysokim wydatkom wojskowym, przewidzianym w budżecie. W roku 1948 wydatki zwyczajnego budżetu wynosiły 1489 mln.fl., w 1949 roku 1893 mln., w 1950 roku 4.891 mln., w roku zaś 1951 prawdopodobnie 5000 mln.fl. Z powyższych przypadło w latach 1948 - 1949, 330 i 565 mln.fl. na wydatki wojskowe, podczas gdy sam budżet wojskowy w roku 1950 obejmował już kwotę 1540 mln. Na rok 1951 wydatki przewidywane są w wysokości 2050 mln.fl. i pochłaniają 35%

ogólnych wydatków, łącznie zaś z wydatkami na policję i aparat sprawiedliwości, nawet 42%. Ciągłe nadwyżki wydatków doprowadziły do poważnego wzrostu długów państwowych. W roku 1938 wynosiły one 27 mln.fl., w roku 1946 natomiast już 906 mln, w roku 1947 - 1673 mln, w roku 1948 - 2155mln., w roku 1949 - 2861 mln, z końcem zaś 1950 roku - 3302 mln.fl.

Na skutek wahanía cen, wywołanego agresją amerykańską na Korei, Indonezja skorzystała ze zmiany stosunków w handlu zagranicznym.

Jeżeli się przyjmie przeciętny stosunek cen importowych i eksportowych w roku 1938 za 100, to za rok 1949 wypadnie 78, za rok zaś 1950 100. Wyniki handlu zagranicznego przedstawiają się następująco:

Bilans handlowy Indonezji

	Import	Eksport /w mln.guld/	Saldo
1936	282	595	+ 313
1937	491	990	+ 499
1938	478	687	+ 209
1939	472	774	+ 302
1940	433	539	+ 506
1946	281	155	- 126
1947	810	339	- 471
1948	1134	1040	- 94
1949	1574	1478	- 96
1950	1527	2742	+1215

W ciągu lat przedwojennych indonezyjski bilans handlowy wykazywał, jak to wynika z powyższej tabeli, salda aktywne.

Od roku 1949 do 1950 roku ilości eksportowe wzrosły o 7%, a zatem kształtowały się zawsze jeszcze o 1/4 niżej niż w roku 1938, nafta nawet niemal o połowę. Nieodczowny jest zatem znaczny wzrost produkcji, jeżeli aktywność bilansu handlowego ma opierać się na solidnej podstawie.

Z globalnego importu przypada w roku 1950 na dobra konsumcyjne 661 mln, na surowce 620, na dobra produkcyjne 246 mln.fl.

W porównaniu z rokiem ubiegłym pokaźny wzrost wykazują surowce, natomiast zanotować można znaczny spadek importu dóbr produkcyjnych. Pod względem ilościowym import był w roku 1949 w tych trzech kategoriach dóbr wyższy niż w roku 1950. Znamiennym jest zresztą, że import dóbr produkcyjnych osiągał pod względem wagi zaledwie połowę z roku 1938, a mniej niż połowę importu zeszłorocznego.

Punkt ciężkości importu indonezyjskiego leżał przez wojnę w Europie, a mianowicie w Holandii. W roku 1938 połowa importu pod względem wartości pochodziła z Europy; dalszych 11% przypadało na Amerykę, 34% zaś na Azję. W roku 1949 import obsługiwała Europa w 34%, Ameryka w 27% i

Azja również w 27%.

W pierwszym roku istnienia niezależnej Indonezji, nastąpiło przegrupowanie importu. Udział Azji w dostawach dla Indonezji wzrósł kosztem Europy i Ameryki na niekorzyść Holandii, Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii - do 39% globalnego importu głównie na skutek silnego wzrostu przywozu z Indii, Japonii, Singapore i Hog-Kongu.

Eksport produktów naftowych wzrósł i osiągnął już niemal poziom przedwojenny. Eksport węgla kamiennego pozostał jednak nadal na niewielkim poziomie. Eksport rudy cynkowej utrzymywał się niezmiennie na wysokim poziomie z lat poprzednich, natomiast bauksytu na znacznie niższym. Nastąpił silny wzrost eksportu kauczuku, drzewa, tapioki, kukurydzy. Poza kauczukiem, eksport reszty artykułów wynosił jedynie około 1/3 wywozu w roku 1938. Przeciętne ceny eksportowe produktów plantacyjnych wzrosły w roku 1950 o 33%, a nafty o 62%, podczas gdy ceny artykułów wyprodukowanych w gospodarstwach chłopskich wzrosły o 89%.

Eksport kauczuku obejmował w roku 1950 42% całkowitej wartości eksportu. Natomiast eksport cukru, przed wojną bardzo znaczny, a czasami nawet stanowiący największą wartościowo część eksportu, praktycznie zupełnie ustał. Poniższa tabela ilustruje przegrupowania eksportu indonezyjskiego.

	I l o ś ć		W a r t o ś ć	
	1938	1950	1938	1950
	/w tysiącach ton wzgl.w mln.hft./			
<u>Artykuły plantacji</u>				
cukier	1175	2	45	1
kawa	29	6	6	25
herbata	72	28	57	101
tytoń	245	4	34	58
olej i orzechy				
palmowe	268	121	19	94
kauczuk	156	154	84	298
nafta	6067	5895	163	539
węgiel	368	62	2	2
cyna i ruda cynowa	440	563	34	185
Łącznie:	8725	6887	473	1337
<u>Art.gospodarstw chłopskich</u>				
skóry i futerka	6	3	4	21
kukurydza	102	38	3	8
tapioka	250	83	9	16
pieprz	54	7	9	80
kopra	556	283	39	211
tytoń	25	8	6	23
kauczuk	147	467	71	848
kapok	16	7	7	21
drzewo	407	110	4	10
Łącznie:	1808	1104	183	1337

Tabela powyższa przedstawia przy porównaniu ilości i wartości eksportowych towarów, wielki wzrost cen od roku 1938, zarazem zaś podkreśla, jak dalece gospodarka Indonezji potrafiła z tego wyciągnąć korzyści. Również w geograficznej strukturze eksportu nastąpiły w ciągu ostatnich lat powojennych silne przesunięcia. 1/3 całkowitej wartości eksportu przypadła na Singapore, który w ten sposób awansował na pierwszego odbiorcę. Działo się to kosztem eksportu do Europy, głównie zaś do Holandii, której udział w porównaniu do roku ubiegłego spadł z 33% do 24%. Od roku 1949 kwota Azji w eksporcie wzrosła z 31 do 41%, podczas gdy udział Europy spadł z 42 do 34%. Udział zaś Ameryki ustalił się na poziomie 15%. Eksport do Chin i Hong-Kongu wykazuje wartość 14,7 mln. hfl. Przypuszcza się, jednak, że może on być w rzeczywistości o wiele większy, gdyż niektóre źródła doliczają do tego eksport przez wolne porty Sabang i Tandjoeng Oeban /134 mln.hfl./.

Czynny bilans płatniczy

Dzięki pomyślnemu kształtowaniu się wpływów z eksportu, a tym samym z bilansu handlowego, Indonezja mogła po raz pierwszy od czasu wojny zanotować w roku 1950 czynny bilans płatniczy. W roku 1949 bieżący rachunek wykazał deficyt w wysokości 800 mln. hfl. Natomiast za rok 1950 nastąpiła nadwyżka 528 mln. hfl. W dziale usług i kapitałów rachunek przedstawia się deficytowo. Wpływy eksportowe wzrosły najsilniej, bo dwukrotnie, w grupie szterlingowej. W grupie dolarowej osiągnięto poprawę o 125%, w grupie zaś guldena /Europa/ o 65%. W strefie dolarowej wystąpiła nadwyżka 322 mln., w strefie szterlingowej 172 mln., zaś w strefie guldena 34 mln. hfl, w przeciwieństwie do ujawnionych w roku ubiegłym niedoborów we wszystkich 3 grupach. Łącznie z dolarami, które Indonezja otrzymywała jeszcze w latach ubiegłych na podstawie Planu Marshalla, nadwyżka dewizowa osiągnęła w roku 1950 - 655 mln. hfl.

Indonezyjski bilans płatniczy opiera się dziś na wysokich cenach surowców, głównie zaś kauczuku. Gospodarka narodowa Indonezji jest dlatego bardzo uzależniona od wahań cen i zależna od warunków na rynkach surowcowych. Jest pod tym względem rzeczą znaną, że Indonezja interweniowała w Waszyngtonie z powodu redukcji cen cyny.

Eksport w ciągu 7. miesięcy 1951 r.

Według tymczasowych danych agencji "France Press" eksport Indonezji w ciągu 7 miesięcy br. wyniósł 2,751 ind.rupii w porównaniu z 2,741 mln.rupii ind. za cały rok 1950. Zwiększenie to nastąpiło przede wszystkim dzięki eksportowi kauczuku i ropy naftowej i innych rodzajów surowców.

I Z R A E L

Wzrost inflacji

Ilość pieniędzy znajdujących się w obiegu w państwie Izrael, wzrosła ostatnio o 980.000 funtów izr., wynosząc 91.601,738 funtów izr.

J A P O N I A

Ceny w handlu zagranicznym w lipcu

Ceny eksportowe spadły w sierpniu 1951 r. w porównaniu do cen lipcowych o 3,9%, zaś ceny importowe - o 1,5%.

Program importu na IV kwartał br.

Rząd japoński ma zamiar wydzielić z budżetu waluty zagranicznej na cele importu w IV kwartale br. \$ 450 mln. /w III kwartale \$ 533,2 mln./. Wpływy eksportu w IV kwartale br. przewidziane są w wysokości \$ 320 mln. Równocześnie prasa podaje, że w Japonii będzie wzmożona kontrola nad importem z krajów strefy dolarowej i zwiększony wwóz ze strefy szterlingowej oraz krajów posiadających "rachunki otwarte" na podstawie porozumień clearingowych z Japonią.

W IV kwartale projektowane jest zmniejszenie zakupu węgla koksującego, bawełny i artykułów żywnościowych w strefie dolarowej drogą zwiększenia ich importu z innych krajów. Zaznacza się również, że jeśli dotychczas ponad 50% całego japońskiego importu pochodziło ze strefy dolarowej, to w IV kwartale projektowane jest zmniejszenie go do 30-40%.

Wzrost produkcji zbrojeniowej

Duża zdolność wytwórcza przemysłu japońskiego ma być wykorzystana dla amerykańskich zbrojeń. W sprawie tej odbywają się rokowania między ministerstwem spraw zagranicznych Stanów Zjednoczonych a zarządem organizacji Planu Marshalla.

Japonia ma również dostarczać ważnych surowców strategicznych przede wszystkim stali. Kierownik Urzędu Mobilizacji Gospodarczej proponuje połączyć niewykorzystane zdolności wytwórcze japońskiego przemysłu z surowcami innych krajów azjatyckich.

Japonia mogłaby wytwarzać 95% towarów, których dostarczają Stany Zjednoczone innym krajom w ramach programu "pomocy". Oznaczałoby to, że większa część japońskiego przemysłu zostałaby poddana kontroli Stanów Zjednoczonych i musiałaby pracować dla interesów i zysków amerykańskich.

Eksport kapitałów amerykańskich drogą "pomocy technicznej"

Gospodarka japońska dostaje się w coraz większym stopniu w ręce imperialistów amerykańskich, w czym rząd japoński okazuje jaknajdalej idącą pomoc. Obecnie znowu zatwierdzone zostały 43 umowy pomiędzy japońskimi a zagranicznymi towarzystwami w sprawie inwestycji kapitału zagranicznego. Dotychczas zatwierdzono już 78 umów w sprawie tzw. "pomocy technicznej". Japońskie akcje, o wartości nominalnej prawie 2 mlrd. jenów przeszły obecnie w obce posiadanie, podobnie jak japońskie nieruchomości wartości ponad 600 mln. jenów. Prawie wszystkie większe towarzystwa japońskie znajdują się również w bezpośrednim lub pośrednim posiadaniu amerykańskich monopoli.

K A N A D A

Przenikanie kapitału amerykańskiego

Doniesienia prasy świadczą o tem, że amerykański kapitał finansowy w szybkim tempie rozciąga swoją kontrolę nad przemysłem Kanady i nad jej bogactwami naturalnymi, w szczególności nad ropą naftową, rudą żelazną, niklem, tytanem i innymi minerałami.

Tygodnik finansowy "Berrons" pisze, że obecnie kapitał amerykański przenika do Kanady w tempie przyspieszonym. W końcu bieżącego roku inwestycje amerykańskie w tym kraju osiągną prawdopodobnie cyfrę \$ 10 mlrd. Pismo informuje, że same tylko towarzystwa naftowe mogą ulokować w Kanadzie w bieżącym roku \$ 200 mln. Towarzystwa amerykańskie, które już eksploatują źródła naftowe w prowincji Alberta, rozszerzają obecnie swoją działalność również na inne prowincje kanadyjskie.

"Berrons" pisze, że "Standard Oil Co of California" przeprowadza w chwili obecnej wiercenia próbne w Manitobie, w nadziei, że znajdują się tam "kolosalne pokłady" ropy naftowej. Inne amerykańskie towarzystwa naftowe dokonują prównych wierceń w Saskatchewanie.

Czasopismo "Oil and Gas Journal" informuje, że towarzystwo filadelfijskie "Sun Oil Co" zawiadomiło o budowie rafinerii w Sarnii /Ontario/ o zdolności wytwórczej 10-15 mln. beczek dziennie. Koszt budowy wyniesie \$ 10 mln.

Według doniesienia tego samego tygodnika "Berrons" amerykańskie "Sclanes Corp." powiadomiło o zamiarze budowy w Edmontonie fabryki przetworów naftowych i celulozo-acetownej.

Koszt tej budowy oblicza się na \$ 50 mln. Uruchomienie fabryki nastąpi w roku 1953.

Towarzystwo "Dow Chemical" projektuje budowę zakładów przemysłowych w rejonie Sarnii /Ontario/ dla produkcji amoniaku z lotnych odpadków naftowych; bostońska grupa finansistów Cabota buduje zakłady produkcji sody.

Jednocześnie opracowuje się plany szerokiej eksploatacji bogatych pokładów rudy żelaznej w Labradorze i Nowej Fundlandii. Pismo podaje, że wielka nowojorska firma finansowa "Harriman Reaply Co", której udziałowcem jest doradca Trumana w sprawach zagranicznych Harriman, zainteresowana jest w nowo-zawiazanym "Towarzystwie dla spraw rozwoju Nowej Fundlandii i Labradoru", zamierzającym eksploatować pokłady rud w tych rejonach; firma "Iron ore Company of Canada", kontrolowana przez Clevelandzkie Towarzystwo Finansowe, postanowiła wyasygnować \$ 200 mln. na eksploatację rud labradorskich.

Jednocześnie "International Nickel Company of Canada, Ltd", w którym rządzą Amerykanie, a dyrektorem jest John Foster Dulles, wzmacnia eksploatację kanadyjskich pokładów niklu. "Berrons" informuje, że International Nickel Co" powiększyła wartość produkcji niklu o £ 1 mln. miesięcznie. Po rozpoczęciu wydobywania tytanu w Quebec przez "Cunneco Copper" i inne firmy amerykańskie dołączyły się do nich nowe grupy amerykańskie, łącznie z grupą "Metropolitan Life Insurance Co".

PAKISTAN

Zagadnienie inwestycji zagranicznych

Ostatnio został sporządzony raport Pakistańskiej Rządowej Komisji Inwestycyjnej, powołanej przez rząd w 1949 roku. Komitet został powołany w celu badania obecnej sytuacji i widoków na przyszłość w dziedzinie inwestycji publicznych, przeprowadzanych przez spółki akcyjne przemysłu i handlu i proponowania kroków, dla zwiększenia sum przeznaczonych na inwestycje.

Komitet ten ocenił pakistańskie oszczędności prywatne na 200-300 crozes /£ 20-30 mln. /. Znaczną część tych oszczędności otrzymywać mogą spółki akcyjne i inne przedsiębiorstwa. Rząd sam pragnie inwestować dość znaczną ilość kapitału w większych i ważniejszych koncernach. Komitet podkreślił w swoim raporcie, że główną przyczyną osłabienia obecnego tempa inwestycji jest niewłaściwa struktura spółek akcyjnych, źle funkcjonujący aparat podatkowy, trudności w otrzymywaniu gruntów oraz energii dla nowopowstających zakładów. Odnosnie do obcych inwestycji, Komitet doszedł do wniosku, że dotychczas kapitał zagraniczny zainteresowany był raczej w przedsiębiorstwach handlowych niż w przemysłowych. Jakkolwiek nie ma cyfr, które mogłyby zilustrować ten stan rzeczy, to jednak można stwierdzić z całą pewnością, że udział kapitałów zagranicznych w przemyśle pakistańskim był stosunkowo nieduży. Staranna analiza faktów wykazała jednak, że chociaż kapitał pakistański zaczyna inwestować w niektórych dziedzinach jak to miało naprzykład miejsce w przemyśle bawełnianym, nie wystarczy on dla nasycenia innych dziedzin gospodarki. Brak jego odczuwa się szczególnie w przemyśle stoczniowym. Jest więc rzeczą

zrozumiała, że w takich wypadkach ma nieograniczone pole działania kapitał zagraniczny. Kapitał ten jednak niezbyt chętnie chce dokonywać inwestycji na terenie Pakistanu.

Kapitał obcy napotyka na szereg trudności, przed zwalczaniem których nie może on przystąpić do całkowitego skolonizowania kraju. Naprzykład ostatnio panuje w Brytyjskich kołach handlowych pewien niepokój na skutek niektórych posunięć rządu pakistańskiego. Posunięcia te wywołały wrażenie, że pakistańska polityka rządowa dąży do pewnego rodzaju nacjonalizacji, która utrudniałaby brytyjskim finansistom swobodne prowadzenie swoich interesów na terytorium Pakistanu. Wydano rozporządzenie domagające się od wszystkich firm zarówno pakistańskich, jak i zagranicznych podania struktury kapitału i stanu zatrudnienia, co mogło mieć na celu ewentualną kontrolę polityki zatrudnienia odnośnie do pakistańczyków jak również do działalności firm brytyjskich zwłaszcza tych, które mają swoje siedziby w Indiach. Inwestorów niepokoi również działalność Państwowego Banku Pakistanu, mająca na celu ograniczenie różnych ułatwień kredytowych dla firm kontrolowanych przez zagranicę. Te zarządzenia uderzają głównie w firmy posiadające swe kierownictwo w Indiach.

Wobec tych trudności Rada Społeczno-Gospodarcza ONZ pod płaszczykiem chęci niesienia pomocy krajom zacofanym gospodarczo wystąpiła z cynicznym żądaniem, aby te właśnie obszary zrewidowały swe prawa jak i zwyczaje administracyjne, w celu przyciągnięcia kapitału zagranicznego.

TRYPOLITANIA

Handel zagraniczny po wojnie

Przed wojną handel zagraniczny Trypolitanii był zawsze deficytowy, główny zaś w nim udział posiadały Włochy. Saldo wymiany towarowej dla Włoch było zawsze dodatnie. Więcej niż połowa importu z Włoch składała się z wyposażenia przemysłowego. Od czasu okupacji brytyjskiej różnica między importem a eksportem uległa znacznemu zmniejszeniu.

Bilansy z lat 1944-1946, lat dobrych urodzajów, dały nadwyżki dochodu, zwłaszcza dzięki wywozowi jęczmienia. Z powodu braku towarów przemysłowych sprowadza się obecnie artykuły pierwszej potrzeby takie jak herbatę, cukier, kawa, mąka, towary włókiennicze, odzież i wszelkiego rodzaju fabrykaty. Dla gospodarki krajowej konieczny jest ponadto import materiałów budowlanych i urządzeń przemysłowych, cementu, samochodów, rowerów, części zapasowych, opon, węgla, paliw, smarów, jak również smołowca dla konserwacji dróg. Pod rządami włoskimi prawie cały handel zagraniczny /tak eksport jak i import/ znajdował się w rękach kilku kupców i "Consortio Agrario della Tripolitania" spółki handlowej, której członkami mogli być wszyscy koloniści, korzystający z odpowiednich koncesji. Spółka ta jest w tej chwili kontrolowana przez komisarza, którego mianuje Brytyjski Zarząd Wojskowy.

Od czasu objęcia administracji Trypolitanii przez Brytyjski Zarząd Wojskowy cały import i eksport podlega systemowi licencji. Rząd angielski dostarcza dewiz potrzebnych na pokrycie importu. W celu ograniczenia odpływu mocnych dewiz, oficjalna polityka dąży do przerzucenia zamówień, w miarę możliwości, na obszar szterlingowy. Dolary, lub inne dewizy, są wydawane importerom bardzo oszczędnie pod warunkiem, że Brytyjski Zarząd Wojskowy uzna dane zamówienie za istotnie ważne. Import jest dozwolony w granicach programu zatwierdzonego przez rząd brytyjski. Ilość i wartość maksymalna jest oznaczona dla każdej grupy towarowej i udział krajów obszaru szterlingowego ocenia się na 80% ogólnych obrotów importu lub nawet i więcej. Przywóz ze Stanów Zjednoczonych jest ograniczony do ropy naftowej i jej produktów. Wymiana towarowa pomiędzy Trypolitaniami a Włochami opiera się na wzajemnym układzie i ogółem wynosi rocznie około £ 250.000 z czego £ 150.000 przypada na dostawy włoskie a £ 100.000 na dostawy trypolitańskie. Istnieje również dość znaczny handel z Tunisem i nie podlega on obowiązującemu systemowi licencji.

Towary z Tunisu mogły być więc sprowadzane pod warunkiem opłacenia ceł przywozowych. W wielu wypadkach ma tu miejsce przemyt. Udział innych dostawców, poza wymienionymi, jest w rzeczywistości nieznaczny lub żaden.

Zarówno w handlu hurtowym jak i detalicznym poza kilkoma wyjątkami /sery, konserwy i napoje pochodzenia włoskiego/, system protekcjonizmu brytyjskiego stosuje się do wszystkich towarów importowanych. Ponadto należy podkreślić faktyczny monopol z jakiego korzysta towarzystwo Mitchell Cotts and Co Ltd. Grupa ta, bardzo silna, posiada liczne sklepy detaliczne i wykazuje dużą aktywność w transporcie morskim w charakterze agenta angielskich towarzystw żeglugowych.

Wartość importu nie osiąga poziomu przedwojennego. Według źródeł angielskich wynosi ona około 2 mln., podczas gdy eksport wyraża się sumą £ 1 mln.

Głównymi artykułami eksportowymi są jęczmień i pszenica, wólczas gdy zbiory dają nadwyżkę, daktylę i jarzyny, owoce świeże, trawa morska, gąbki, konserwy rybne, tytoń, bydło i skóry. Brytyjski Zarząd Wojskowy usiłuje eksportować wszystkie rozporządzalne nadwyżki i zwiększyć produkcję towarów poszukiwanych na rynkach światowych aby zrównoważyć swój eksport. Wielka Brytania i kraje obszaru szterlingowego, są automatycznie pierwszymi nabywcami towarów trypolitańskich.

Ustanowiono uproszczoną procedurę dla wymiany towarowej z Cyrenajką, która pozostaje w unii celnej z Trypolitaniami i z Tunisem.

W E N E Z U E L A

Handel zagraniczny w I półroczu 1951r.

Według oświadczenia korespondenta gazety "Journal of Commerce z Caracassa, eksport Wenezueli w I półroczu br. wyniósł /w mln.dolarów/ 2.204,8 w porównaniu do 1.831,4 w tym samym okresie roku ubiegłego, a import - 1.122,6 w porównaniu z 851,7. Zwiększenie obrotów handlu zagranicznego Wenezueli należy tłumaczyć zwyżką cen na rynkach międzynarodowych.

ZWIAZEK POŁUDNIOWEJ AFRYKI

Handel zagraniczny w I półroczu 1951 r.

Handel zagraniczny wykazał w I półroczu 1951 r. następujące obroty /w milionach funtów szterlingów/:

	<u>I - VI.1951 r.</u>	<u>I - VI.1950 r.</u>
import	229,0	128,5
eksport	179,5	93,0

Główną pozycją w eksporcie Afryki Południowej zajmuje wełna. W roku ubiegłym wartość wymienionej wełny osiągnęła sumę £ 20,8 mln. Natomiast do dnia 30 czerwca bieżącego roku wartość eksportowanej wełny osiągnęła sumę £ 47,6 mln.

"Alarmujące" tendencje inflacyjne

Prezes Banku Państwowego Związku Południowej Afryki, oświadczył, że tendencja inflacyjna przybrała "alarmujące rozmiary" i narzuca problemy finansowe wielkiej wagi. Kraj musi przedsięwziąć energiczne środki dla zwalczania inflacji.

UMOWY HANDLOWE I PŁATNICZE

ARGENTYNA - AUSTRIA

W końcu sierpnia zawarta została na okres 1 roku umowa handlowa między Austrią a Argentyną. Całkowitą obrotu towarowe ustalono na \$ 60 mln.

Austriacki eksport do Argentyny obejmować będzie głównie następujące towary: /w milionach dolarów/ artykuły hutnicze 3,7, drzewo 3,0 oraz papier gazetowy 2,0.

Argentyński eksport do Austrii obejmuje zasadniczo następujące towary /w milionach dolarów/: kukurydzę 9,0, ryż 3,0, olej lniany 2,0, wełnę 5,0 jak również mięso i owoce.

AUSTRALIA - INDIE

Pomiędzy Australią a Indiami podpisana została umowa handlowa. Przewiduje ona, że dostawy indyjskie będą się składały z juty, bawełny, wyrobów bawełnianych, nasion i oleju lnianego. W zamian za to Australia dostarczać będzie zboże, ołów i cynk.

AUSTRIA - BUŁGARIA

We wrześniu bieżącego roku przedłużona została o dalsze 6 miesięcy tj. do 31 grudnia br. umowa handlowa z roku 1950. Kontyngenty towarowe zostały podwyższone o 50% i wynoszą na okres 6 miesięcy łącznie \$ 3,5 mln. Bułgaria eksportuje przede wszystkim artykuły rolne, podczas gdy Austria dostarcza m.inn. wyrobów stalowych, maszyn, traktorów, ciężarówek i magnezytu.

AUSTRIA - WĘGRY

Nowa umowa austriacko-węgierska wskazuje na dalsze kurczenie się, pod naciskiem Stanów Zjednoczonych obrotów handlowych Austrii z krajami demokracji ludowej. Z opublikowanych obecnie list towarowych wynika, że import z Węgier składać się będzie w przyszłości przede wszystkim z owoców, jarzyn, skór i chemikaliów, obejmując jedynie 25.000 sztuk świń i 45.000 ton pszenicy, żyta i kukurydzy. Głównymi pozycjami eksportu austriackiego są: papier, tarcica, łożyska kulkowe, maszyny i aparaty.

BELGIA - DANIA

Dnia 28 sierpnia br. podpisana została umowa płatnicza pomiędzy Unią Gospodarczą Belgijsko-Luksemburską a Danią. Umowa ta, która ma zastąpić uprzednio zawarte umowy płatnicze, opiera się na zasadach Europejskiej Unii Płatniczej.

BELGIA - HISZPANIA

W dniu 30 lipca br. został podpisany w Madrycie protokół, przedłużający umowę handlową z dnia 15 czerwca 1950r. między Belgijsko-Luksemburską Unią Gospodarczą a Hiszpanią, do dnia 1 lipca 1952 r. Umowa płatnicza została przedłużona do dnia 31 lipca 1952 roku.

Wymiana handlowa będzie kontynuowana na dotychczasowych zasadach.

BELGIA - HOLANDIA

Umowa handlowa między Belgią a Holandią z 15.X.1949r. została przedłużona na czas nieokreślony.

BELGIA - NIEMCY ZACHODNIE

Umowa handlowa pomiędzy Belgią a Niemcami Zachodnimi weszła w życie dnia 1 lipca br. i ważną będzie do dnia 31 grudnia br. Import Niemiec "achodnich przewidziany jest w sumie \$ 5.890.000 dla towarów dawniej zliberalizowanych i \$ 4.200.000 dla towarów kontyngentowanych.

BELGIA - NORWEGIA

W Oslo podpisany został dodatkowy protokół do umowy handlowej między Belgią a Norwegią, regulujący wymianę towarową do dnia 31 sierpnia 1952 r. Jednocześnie została podpisana nowa umowa płatnicza.

BELGIA - PORTUGALIA

Dodatkowy protokół do umowy handlowej pomiędzy Belgią a Portugalią, który wszedł w życie dnia 3.IV. 1951 r. został przedłużony do dnia 3.I. 1952 r.

CZECOSŁOWACJA - WIELKA BRYTANIA

Brytyjskie Ministerstwo Handlu oświadczyło niedawno, że doszło do porozumienia z czecchosłowacką delegacją handlową, w sprawie przedłużenia na dalszy rok /do czerwca 1952r./ pięcioletniej umowy handlowo-finansowej, zawartej

we wrześniu 1949 r.

Uzgodnione zostały kwoty importowe towarów czeskich - drewna, cukru i innych - oraz różnych artykułów brytyjskich importowanych do Czechosłowacji. Import z Czechosłowacji osiągnąć może globalną cyfrę £ 13 mln.

D A N I A - S Z W A J C A R I A

Pomiędzy Danią a Szwajcarią zawarta została nowa umowa handlowa z ważnością od 1 października br. do 30 września 1952r. Dania będzie dostarczać produktów rolnych i mięsa, Szwajcaria zaś głównie maszyn, wyrobów przemysłu hutniczego i zegarmistrzowskiego, artykułów farmaceutycznych i obuwia. Ogólna wartość eksportu wyniesie 72 mln. franków szwajcarskich, a importu 43 mln. franków szwajcarskich. Deficyt będzie pokrywany w ramach Europejskiej Unii Płatniczej.

F I N L A N D I A - N O R W E G I A

W Oslo podpisana została umowa handlowa fińsko-norweska obowiązująca od 1.XI.1951 r. do 31.X.1952r. W ramach tej umowy przewidziane obroty między obu krajami osiągną sumę 115 mln. koron norweskich.

Norwegia będzie eksportować ryby, tłuszcze stałe, kwasy tłuszczowe, tran, saletrę, siarkę i inne materiały, surowce dla wyrobu mas plastycznych, aluminium, stopy żelazne, maszyny i artykuły metalowe.

Eksport fiński będzie obejmował celulozę, kłody i dłuższe, fornier i inne artykuły drzewne, przędzę bawełnianą i inne artykuły włókiennicze, porcelanę, wyroby z kamienia, artykuły żelazne i stalowe.

F I N L A N D I A - S Z W A J C A R I A

Według umowy zawartej 24 sierpnia br. w Helsinkach pomiędzy Finlandią a Szwajcarią na okres od 1 września br. do 31 sierpnia 1952 /patrz Nr.16 "WH2"/ Finlandia będzie importować z Szwajcarii artykuły włókiennicze na sumę 5,1 mln. franków szwajcarskich. Z sumy tej znaczna część przypada na import przędzy. Na import maszyn ze Szwajcarii przeznaczono 9,45 mln. franków szw., wyrobów chemicznych i farmaceutycznych - około 4,0 mln. franków szw., zegarków i ich części około 2,0 mln. franków szw., innych towarów /maszyn do pisania, do liczenia, kalafonii syntetycznej/ - 5 mln. franków szw.

Ponad połowę fińskiego eksportu stanowi celuloza. Różne gatunki papieru i artykułów papierniczych osiągną cyfrę 3,5 mln. franków szw. Ponadto Finlandia dostarczy Szwajcarii fornieru, płyt fibrowych oraz porcelany.

FRANCJA - IRLANDIA

Umowa handlowa zawarta pomiędzy Francją a Irlandią w dniu 13.VII rb. weszła w życie natychmiast. Termin ważności jej trwać będzie do 30 lipca 1952 r.

HISZPANIA - SZWECJA

Pomiędzy Hiszpanią a Szwecją podpisana została umowa handlowa. Przewiduje ona zwiększenie ogólnych kontyngentów towarowych o 50%, co wyrazi się sumą 48 mln. koron dla każdej ze stron.

INDONEZJA - PORTUGALIA

W dniu 11 sierpnia 1951 r. zawarta została umowa handlowa pomiędzy Indonezją a Portugalią z ważnością do 11 sierpnia 1952 r. Przy wymianie not załączonych do umowy, zastrzeżono sobie między innymi stosowanie klauzuli największego uprzywilejowania przy obrotach towarowych, jak również przy uiszczaniu opłat celnych. Eksport indonezyjski do Portugalii będzie obejmował skóry, kauczuk, kapok, chininę, tytoń, przyprawy gorzonne i masę perłową. Eksport portugalski będzie obejmował łupki, ołówki grafitowe, drzewo korkowe, terpentynę, kwas siarkowy, tkaniny bawełniane, wino, konserwy, cement, maszyny do szycia.

IRAK - PAKISTAN

Rządy Iraku i Pakistanu ratyfikowały ostatnio umowę handlową podpisaną w marcu br./patrz Nr.8/11 "WMZ"/.

Umowa ta, zawarta na okres 1 roku, podpisana została 31 marca br. i przewiduje klauzulę największego uprzywilejowania. Według niej Pakistan będzie eksportował do Iraku: herbatę, bawełnę, narzędzia chirurgiczne, sprzęt sportowy, gips i szereg innych towarów. Pakistański import z Iraku składać się będzie z tytoniu, cygar i koni.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA-NIEMCY ZACHODNIE

Dnia 20 września br. podpisany został w Berlinie układ handlowy pomiędzy NRD a Niemcami Zachodnimi. Nowy układ między strefowy obowiązuje do dnia 30 czerwca 1952 r. i może być wypowiedziany najwcześniej w dniu 31 marca 1952r. Jeżeli żadna ze stron nie wypowie układu, to zostaje on automatycznie przedłużony.

Cała wymiana towarowa pomiędzy Niemiecką Republiką Demokratyczną a Niemcami Zachodnimi dzieli się na cztery listy towarowe. Lista pierwsza zawiera towary podstawowe, druga i trzecia "inne towary", natomiast czwarta odnosi się głównie do węgla kamiennego, brunatnego i koksu. Wartość

dostaw jednostronnych według listy pierwszej i drugiej wynosi po 102 mln. jednostek rozrachunkowych, natomiast łączna wartość towarów zawartych na liście trzeciej i czwartej wynosi po 380 mln. jednostek rozliczeniowych dla każdej ze stron.

Lista pierwsza obejmuje /w mln. jednostek rozliczeniowych/: Dostawy z NRD: cukier - 20, zboża chlebowe - 6,5, pasze treściwe - 17, tłuszcze roślinne - 5,5, szczecina świńska - 4,5, kopalniaki 7,5, tarcica - 4,5, koks - 5, paliwo do motorów Diesla - 12, paliwa do silników gaźnikowych - 8, oleje mineralne - 8, metale nieżelazne - 2,5, wyroby kauczukowe - 1.

Dostawy z Niemiec Zachodnich: chmiel - 10, kopaliny - 1,5, drewno i przetwory - 3, oleje mineralne - 1,0, żelazo surowe - 7,5, wyroby walcowane - 50, wyroby kowalne i prasowane - 5, wyroby walcowane na zimno - 13, wyroby odlewnicze - 8,5, metale nieżelazne - 2,5.

Lista druga obejmuje produkty rolne /głównie chmiel/, drewno i jego przetwory, produkty górnicze, paliwo płynne, wyroby ze stali i żelaza, metale nieżelazne oraz wzajemne dostawy energii elektrycznej. W skład listy trzeciej wchodzi głównie wyroby gotowe oraz usługi.

Postanowienia w sprawie węgla przewidują dostawę brykietów z węgla brunatnego z Niemieckiej Republiki Demokratycznej do zachodnich sektorów Berlina oraz do Niemiec Zachodnich o łącznej wartości 70 mln. jednostek rozrachunkowych. W zamian za to NRD otrzyma węgiel kamienny i koks z zagłębia Ruhry oraz zachodnio-niemieckie fosfaty.

1/3 wymiany pomiędzy Niemcami Zachodnimi a NRD będzie obejmowała obroty towarowe pomiędzy zachodnimi sektorami Berlina i NRD. Objętość wymiany stanowi zaledwie 1/10 tej masy towarowej, jaka normalnie w okresie przedwojennym przepływała pomiędzy obecnymi obszarami marki wschodnio-niemieckiej i zachodnio-niemieckiej.

Obie strony zobowiązały się do zwalczania nielegalnego handlu oraz do wyjątkowego jedynie zezwalania na transakcje kompensacyjne. Obie strony mają prawo odmówić przyjęcia towarów, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że kontrahent dostarcza je po cenach dumpingowych.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA - S Z W E C J A

Według doniesień z prasy zagranicznej pomiędzy Niemiecką Republiką Demokratyczną a Szwecją zawarta została umowa handlowa na sumę 8.500.000 koron szwedzkich /około \$ 1.615.000/ dla każdej ze stron. Według warunków umowy Szwecja winna dostarczać Niemcom: masła, owoców, granitu, celulozy i stali, w zamian za: 150.000 ton brykietów z węgla, artykuły włókiennicze, porcelanę i szkło.

N I E M C Y Z A C H O D N I E - N O R W E G I A

W Bonn został podpisany dodatkowy protokół do zachodnio-niemiecko-norweskiej umowy handlowej, która wygasnąć miała 31 października 1951 r.

Protokół przewiduje przedłużenie umowy do dnia 31.XII. 1951 r. Norwegia wyraziła zgodę na nieznaczne zwiększenie niektórych kwot importowych dla towarów zachodnio-niemieckich, wymienionych w umowie. Zachodnio-niemieckie kwoty importowe nie uległy zmianie.

N I E M C Y Z A C H O D N I E - W I E L K A B R Y T A N I A

Umowa handlowa pomiędzy Wielką Brytanią a Niemcami Zachodnimi przewiduje, że te ostatnie będą eksportowały do Wielkiej Brytanii poza stałą i artykułami metalowymi, które były przedmiotem oddzielnego układu, także artykuły spożywcze, barwniki i różne chemikalia. Wielka Brytania będzie dostarczać przędzę bawełnianą, wełnianą i lnianą, maszyny włókiennicze i wyroby chemiczne. Umowa przewiduje również import do Niemiec Zachodnich szeregu artykułów kolonii brytyjskich, określając ich kontyngenty. Uwzględniła ona ~~istniejące~~ ograniczenia, narzucone przez O.E.E.C.

N O R W E G I A - S Z W E C J A

Norwegia i Szwecja zawarły w dniu 19 czerwca br. w Sztokholmie dodatkową umowę handlową - jest to porozumienie uzupełniające umowę zawartą pomiędzy obu państwami w dniu 19.XII.1950 r. Norwegia eksportować będzie: tłuszczy rybi, nawozy sztuczne i aluminium, Szwecja zaś: celulozę, surówkę i kwas siarkowy.

N O R W E G I A - W I E L K A B R Y T A N I A

W dniu 15 grudnia 1950 roku została podpisana w Londynie umowa handlowa między Wielką Brytanią i Norwegią z ważnością do dnia 31 grudnia 1951 r. Umowa niniejsza została ratyfikowana w Oslo w dniu 31 sierpnia 1951 roku.

P E R U - W I E L K A B R Y T A N I A

Układ finansowy Wielkiej Brytanii z Peru został sprolongowany na dalsze 3 lata, poczynając od 31 lipca br.

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E A.P. - W Ł O C H Y

26 września podpisana została umowa dodatkowa do umowy o handlu i żegludze z 2 lutego br. Umowa oznacza dalsze uzależnienie gospodarki włoskiej od USA. Włoska gospodarka narodowa ucierpi przede wszystkim z powodu zwiększonego napływu kapitału amerykańskiego i kontroli większej ilości amerykańskich "rzeczoznawców technicznych".

REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH

ARGENTYNA

Przydział dewiz

Argentyński Bank Centralny okólnikiem Nr.1512 z 19.IX.1951 r. podał do wiadomości, że będzie rozpatrywać podania i udzielać pozwoleń na import skrzynek z drzewa w postaci kompletów niezłożonych, przeznaczonych wyłącznie do zbioru i opakowania do przewozu owoców.

Okólnik dotyczy również drzewa przeznaczonego do fabrykacji skrzynek a pochodzącego z Polski, Brazylii i Jugosławii.

AUSTRIA

Zakaz eksportu bydła rzeźnego

Z powodu trudności na rynku mięsnym Dyrektoriat Gospodarczy wprowadził z dnia 8.IX.1951r. bezwzględny zakaz eksportu bydła rzeźnego. Eksport bydła zarodowego i pociągowego dopuszczalny będzie w przyszłości wyłącznie w ramach istniejących układów handlowych, przy czym badane będą dokładnie przepisowe świadectwa pochodzenia, a pozwolenia wywozu będą każdorazowo podlegały osobistemu zatwierdzeniu Ministerstwa Rolnictwa.

BRAZYLIA

Przedłużenie czasokresu kontroli importu

Moc obowiązująca brazylijskiej ustawy Nr.842 z dnia 4.X.1949 r. w przedmiocie kontroli handlu zagranicznego została ustawą z dnia 28.VI.1951 r. przedłużona o dalsze 2 lata tj. do 28.IX.1953 r.

Zmiana ograniczeń importowych

Departament Eksportu i Importu Banku Brazylii wydał okólnik Nr.243 dnia 6.VIII.1951 r. w którym zabrania na okres 90 dni wydawania pozwoleń importowych na przedzę włóknianą.

Został zawieszony również import stekfiszów z Norwegii na skutek zmniejszonych przez Norwęgę zakupów kawy brazylijskiej.

Kongres Brazylii wydał ustawę zwalniającą z uzyskiwania pozwoleń importowych papier i inne materiały, na prasę obrotową i linotypy, z zastrzeżeniem, że materiały te będą zużyte wyłącznie do druku gazet i czasopism i że w kraju nie ma tych artykułów.

C H I L E

Przepisy dewizowe

Urząd Kontroli Dewizowej podał do wiadomości, że pełna wartość cii towarów importowanych do Chile w zamian za sprzedaż czy eksport złota, musi być płaconą dewizami zdobytymi za ten eksport. Poprzednio przepisy zezwalały importerowi na zapłatę tylko wartości fob według stosunku złota.

Reglamentacja importu

Rząd Chile wydał nową listę towarów, które mogą być importowane na podstawie "ustawy o złocie", pod warunkiem, że towary te będą zakupione za granicą za dewizy otrzymane ze sprzedaży złota produkowanego w kraju. Do towarów takich należą: auta, motocykle, łódki, likiery, wódki, szampan, zegary, suche baterie i żyłki.

Narodowa Rada Handlu Zagranicznego zakazała z dniem 8. VII. 1951 r. importu następujących towarów ze strefy północnej czyli z USA, Kanady, Meksyku, Republiki Ameryki południowej i Peru: maszyn włókienniczych, podwozi, do samochodów, kas rejestrujących, maszyn do pisania i liczenia.

D A N I A

Ograniczenia importowe

Dania zapowiada ograniczenia importowe dla Niemiec i ich wyrobów przemysłowych jako represję przeciwko nowej niemieckiej taryfie celnej. O ile taryfa ta nie zostanie cofnięta grozi całkowite zerwanie wymiany towarowej pomiędzy tymi państwami.

DOMINIKANSKA REPUBLIKA

Kontrola eksportu do państw obozu pokoju

Dekretem Nr. 7508, obowiązującym od 11. VII. 1951 r. rząd Republiki Dominikańskiej wprowadził kontrolę eksportu broni, uzbrojenia i wyposażenia wojskowego oraz artykułów, które mogłyby służyć do ich produkcji, do ZSRR i krajów obozu pokoju łącznie z Chinami i Północną Koreą.

F I L I P I N Y

Utworzenie Komisji kontroli importu

Na podstawie ustawy o kontroli importu, obowiązującej od 1.VII.1951 r., Prezydent Filipin powołał do życia Komisję Kontroli Importu. Ma ona za zadanie ustalenie reguł i przepisów wykonawczych do ustawy i sformułowania przepisów postępowania przy udzielaniu przydziałów i licencji importowych

Kontrola eksportu

19.VI. 1951 r. wprowadzona została kontrola eksportu w celu uniknięcia wywozu materiałów wojennych i artykułów potrzebnych do rozbudowy gospodarczej kraju. Na zasadzie tej ustawy eksport jest podzielony na 3 kategorie: 1/całkowicie zakazany, 2/eksport bez ograniczeń i 3/eksport ograniczony.

F R A N C J A

Dalsza liberalizacja

Francja opublikowała dalszą listę towarów zliberalizowanych w ramach OEEC, która weszła w życie w dniu 9.IX.1951r.

Journal Officiel z dnia 26.IX.1951 r. podaje o przyznaniu dodatkowego kontyngentu importowego /którego wysokość nie została jeszcze ustalona/ dla następujących towarów: artykułów higienicznych, gospodarstwa domowego, cynkowych i emaliowanych.

G U J A N A F R A N C U S K A

Zwolnienie towarów od opłaty importowej

Szwajcarski "Feuille Officielle Suisse du Commerce" Nr.75 z dnia 2.IV.1951 r. opublikował rozporządzenie z dn. 16.II.1951 r., w którym zostały ustalone zasady pobierania specjalnej opłaty w wysokości 9,2% od wartości towarów importowanych.

Nowe rozporządzenie z dnia 7.VIII.1951 r., opublikowane w "Journal Officielle de la Republique Francaise" podało towary, które są zwolnione z wyżej wymienionej opłaty. Wśród nich wymienione są: sery wszystkich gatunków /poz.32/, wyroby z materiałów plastycznych /poz.705-709/, obuwie na podszewkach skórzanych lub gumowych, naturalnych albo sztucznych, o wierzchach skórzanych i innych /poz.1143 AB/, części aparatów do cięcia /poz.1711/ oraz tablice rozdzielcze i łącznice /poz.1716 A-C/.

H I S Z P A N I A

Przepisy odnośnie do importu książek

Na podstawie dekretu Ministra Handlu z dnia 14.II.51r. powołano do życia "Komisję Wykonawczą dla Handlu Książkami". Zadaniem jej będzie między innymi ustalanie wysokości sum na import książek z krajów niemówiących językiem hiszpańskim.

Ponadto Narodowy Instytut Książki wydał 2 okólniki w których reguluje sprawę importu i eksportu książek przeznaczonych dla tego Instytutu oraz wydawania na nie licencji eksportowej wzgl. importowej.

H O L A N D I A

System importowy

Rząd holenderski podał do wiadomości, że z dniem 1.IX.1951 r. przywrócone zostały na niektóre surowce i gotowe wyroby ilościowe ograniczenia importowe. Wśród gotowych wyrobów wymienione są m.inn.: preparaty i wyroby chemiczne /poz.287 B/, ramy z drzewa /poz.395/, sztuczne zęby /poz.650/, wyroby z ołowiu, niewymienione pod innymi pozycjami /poz.789/, maszyny trykotarskie /poz.845 b/, maszyny do liczenia, kasy rejestracyjne i ich części /poz.852/, maszyny i aparaty dla przemysłu chemicznego i spożywczego /poz.ex 854/, akordeony /poz.942/, gramofony /poz.943 i 944/, lalki i inne zabawki /poz. 975 i 76/, pióra wieczne /poz.982/.

Podano również do wiadomości, że znosi się system "deklaracji w miejsce licencji" przy imporcie towarów zliberalizowanych, pochodzących z wszystkich krajów. Wprowadzony został znowu system pozwoleń importowych w stosunku do wszystkich towarów zliberalizowanych, lecz pozwolenia te będą przyznawane automatycznie.

Deklaracje importowe, ostemplowane przed 5.IX.br., pozostają w mocy.

H O N D U R A S

Zakaz eksportu i reeksportu do państw obozu pokoju

Wszelki eksport, reeksport i tranzyt z Hondurasu do państw obozu pokoju jest zakazany dekretem Nr.102 z dnia 26.VI. 1951 r.

I N D I E

Zakaz eksportu niektórych chemikali

Rząd indyjski wprowadził zakaz eksportu bieli cynkowej, minii i bieli ołowionej oraz innych farb zawierających te składniki.

Na okres czerwiec-grudzień 1951 r. ustalona została kwota eksportowa na rafinowaną glicerynę w wysokości 450 ton.

I R A N

Ograniczenia dewizowe

Bank Melli zawiesił transakcje dewizowe w stosunku do importu wszystkich towarów za wyjątkiem następujących: cukru, cukru w głowach, towarów łokciowych, lekarstw, samochodów ciężarowych, wszystkich gatunków papieru, książek i publikacji, opon do samochodów, skór, surowców, chemikalii, części zamiennych do maszyn przemysłowych, maszyn rolniczych i części zapasowych do nich, różnych tłuszczów i olejów smarowych.

K O L U M B I A

Ograniczenia importowe

Rozporządzeniem z dnia 1.VI. 1951 r. import włókna jedwabiu sztucznego uzależniony został od kupna przez importera pewnej ilości włókna fabrykacji krajowej.

Do innych artykułów, których import został przez rząd wstrzymany zaliczyć należy wyroby bawełniane impregnowane, o wadze 60 - 120 gr. za m² oraz wszystkich innych, których waga przekracza 120 g. za m².

Zmniejszenie ograniczeń eksportowych

Od 12.VI.1951 dozwolony jest eksport wszystkich produktów krajowych za wyjątkiem: bydła, surowych skór bydłych, kory mangrowy, cukru, pszenicy, wełny, maki pszennej, tłuszczu roślinnego i wieprzowego, bawełny, gumy i szmaragdów.

M E K S Y K

Ułatwienia importowe

Zgodnie z ogłoszeniem "Feuille Officielle Mexicaine" z dnia 11.IX.1951 r. władze meksykańskie zwolniły od licencji drobne przesyłki, których wartość nie przekracza 500 pesos. Importerzy mogą korzystać z tego przywileju najwyżej 6 razy w ciągu roku.

N I K A R A G U A

System importowy

Władze Nikaraguy postanowiły zakazać importu, gdy data zarejestrowania pozwolenia importowego jest późniejsza od daty wysłania przez zagranicznego dostawcę. Towary przywożone, które nie odpowiadają temu warunkowi, będą podlegały karze pieniężnej przewidzianej w artykule 61 ustawy dewizo-

wej z dnia 9.I.1950 r. Mogą one ulec w danym wypadku konfiskacie i nałożeniu na nie kary pieniężnej w wysokości podwójnej wartości towaru.

Przyczyną tego zarządzenia jest fakt, że kupcy czekają z zarejestrowaniem pozwoleń importowych, przy którym muszą złożyć depozyt w wysokości 100% wartości pozwolenia, do czasu przybycia towarów do portu. Korzystając z tego omijają oni prawo dewizowe, które ma na celu ograniczenie obiegu pieniężnego, natychmiast po przekazaniu zamówienia za granicę i korzystają w ten sposób z krótszego terminu unieruchomienia swoich funduszy.

NOVA ZELANDIA

Pozwolenia importowe na rok 1952

Departament Ceł podał do wiadomości, że damskie płaszcze przeciw-deszczowe z plastiku i peleryny zostały dodane do poz.136/g/ na liście towarów, przewidzianych w imporcie.

STANY ZJEDNOCZONE

Ograniczenia importowe na niektóre produkty rolne

Ministerstwo Rolnictwa podało do wiadomości, że od 10.VIII.1951 nie będzie dozwolony import orzeszków ziemnych, oleju z orzeszków ziemnych, masła i mleka w proszku dla konsumpcji domowej. Poza tym ustalono kwoty importowe na ser i kazeinę.

Ilość ogólna kazeiny i każdego rodzaju sera, na które będą udzielone pozwolenia importowe, ustalona będzie procentowo w stosunku do rocznego importu w latach ubiegłych. Pozwolenia będą udzielane tylko niektórym importerom na podstawie ich dotychczasowego udziału w imporcie.

W okresie od 9.VIII do 31.XII. 1951 całkowita ilość pozwoleń importowych, wydanych dla każdego gatunku sera będzie ograniczona do 5/12 rocznego średniego importu w okresie 1948-1950. Ilość pozwoleń importowych dla kazeiny będzie ograniczona do 5/12 kwoty importowej w roku finansowym, kończącym się 30.VI.1951 r.

Zniesienie ilościowych ograniczeń przy eksporcie bawełny

Na skutek znacznego zbioru bawełny w 1951 r. Ministerstwo Rolnictwa zarządził zniesienie ograniczeń ilościowych przy eksporcie bawełny. Od teraz wszystkie gatunki bawełny mogą być wysyłane bez ograniczeń ilościowych, ale za cenami eksportowymi.

S Y R I A

Ograniczenia eksportowe

Syryjskie Ministerstwo Gospodarki wydało zakaz eksportu złota w sztabach i walucie. Eksport wyrobów ze złota w postaci biżuterii itp. wymaga specjalnego pozwolenia.

Z dniem 26.VII.1951 r. rząd syryjski poddał ograniczeniom eksportowym następujące artykuły: jelita i pęcherze zwierzęce /poz.31/, cebula i czosnek /poz.48/, fasola i bób koński /poz.51a/, soczewica /poz.51b/, łubin, wyka itp. /poz.51c/, otręby /poz.77/, nasiona bawełny /poz.83a/, sezam /poz.83b/, korzenie lukrecji /poz.88c/, marmolada /poz. 142a/, makuchy /poz.165/, garbowane skóry baranie i koźle /poz.352/, wełna /poz.493/, surowa bawełna /poz.518/.

Pozwolenia eksportowe na powyższe towary, o ile są przeznaczone do innych krajów niż sąsiednie, będą udzielane tylko wówczas, gdy portem załadunkowym będzie Latakia.

Rząd syryjski wydał zarządzenie zabraniające eksportu zboża oraz anulujące jednocześnie wszystkie poprzednie zamówienia, dokonane przez kupców zagranicznych. Zarządzenie to zostało wydane z powodu niedostatecznych zbiorów zbóż w Syrii.

Obowiązek importu przez port Latakia

Ministerstwo Gospodarki wydało zarządzenie, na podstawie którego import ryżu, gudronu, ziemniaków, cukru, cementu, węgla, asfaltu, drzewa i żelaza musi być dokonywany przez port Latakia.

S Z W A J C A R I A

Przepisy importowe

Od dnia 10.X.1951 r. należy uzyskać pozwolenie importowe na import siarki w kawałkach, blokach i proszku oraz kwiatu siarczanu /poz.993 i 994/.

Ograniczenie eksportu materiałów strategicznych

Na skutek rozmów ze Stanami Zjednoczonymi Szwajcaria zgodziła się ograniczyć o 2/3 swój eksport materiałów strategicznych do państw obozu pokoju. Władzom szwajcarskim Amerykanie przedłożyli 3 listy. Pierwsza z nich, dla międzynarodowego embargo, podaje towary ważne z punktu widzenia strategicznego, których Stany Zjednoczone chcą pozbawić obóz pokoju. Szwajcaria zgodziła się ograniczyć swój eksport tych towarów do tych krajów do 8.385.000 fr.szw. rocznie, czyli o 2/3 swego eksportu w latach 1949 i 1950.

Co do towarów wymienionych na drugiej liście, Szwajcaria zgodziła się nie zwiększać wartości dotychczasowego eksportu.

Trzecia lista zawierała artykuły używane do badań atomowych, nie dotyczyła ona jednak Szwajcarii, bo kraj ten nie eksportuje tego rodzaju towarów.

Uwaga: powyższa wiadomość nie została potwierdzona przez źródła rządowe.

T U R C J A

Zakaz eksportu siarki

Na żądanie konsumentów siarki rząd turecki zabronił eksportu siarki. Ograniczenia eksportowe wprowadzono ze względu na brak siarki na rynku światowym.

W E N E Z U E L A

Ograniczenia importowe na mięso i drób mrożony

Dla ochrony krajowego przemysłu i rolnictwa wprowadzona została w styczniu 1951 r. kontrola importu mięsa i mrożonego drobiu. Obecnie Komisja Dostaw odrzuca wszelkie wnioski o pozwolenie importowe na mięso, a tylko w bardzo ograniczonej ilości udziela pozwoleń na import mrożonego drobiu.

W I E L K A B R Y T A N I A

Ograniczenia dewizowe

Brytyjski delegat na doroczną konferencję Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Monetarnego oświadczył, że Wielka Brytania nie będzie mogła przed rokiem 1953 znieść obowiązujących dotąd przepisów dewizowych. Dodał on, że rząd brytyjski spodziewa się, iż nie będzie zmuszonym do zastosowania dodatkowych ograniczeń.

Eksport sadzeniaków

W okresie od 1.VIII.1951 r. do 31.V.1952 r. zniesione zostały indywidualne pozwolenia eksportowe na sadzeniaki.

ZWIAZEK POŁUDNIOWEJ AFRYKI

Kontrola eksportu

Wydana została zrewidowana i znacznie powiększona lista towarów podlegających kontroli eksportowej. Nowa lista zastępuje wszystkie dotychczas wydane. Towary wymienione na liście mogą być wysłane tylko za zezwoleniem eksportowym. Dotyczy ona między innymi: różnych metali nieżelaznych, stopów rud, niektórych maszyn do obróbki metalu, wyposażenia dla przemysłu chemicznego.

C ł A

KONFERENCJA G.A.T.T. w G E N E W I E

Krytyka stosowania przez Stany Zjednoczone polityki dyskryminacji

Jak podaje wprowadzona niedawno przez Stany Zjednoczone kontrola importu tłuszczu, oliwy, sera, orzeszków ziemnych i ryżu została poddana ostrej krytyce na genewskiej konferencji G.A.T.T. Delegat duński oświadczył, że zarządzenia Stanów Zjednoczonych są niezgodne z zasadami G.A.T.T. Przedstawiciel Włoch podkreślił, że przed wojną Włochy wywoziły rocznie do Stanów Zjednoczonych 11.500 ton sera, natomiast w okresie 1948-1950 jedynie 5.000 ton. Delegat nowozelandzki powiedział, że postępowanie Stanów Zjednoczonych nasuwa przypuszczenie, że kraj ten specjalnie wprowadza podział między wielkie a małe państwa. Przedstawiciel Kanady określił postępowanie Stanów Zjednoczonych jako naruszenie zasad G.A.T.T. z premedytacją. Delegat australijski dodał, że nowe amerykańskie zarządzenia restrykcyjne spowodują cofnięcie ustępstw celnych przyznanych Stanom Zjednoczonym na konferencji w Annecy i Torquay. Delegat czechosłowacki potwierdził krytyczne uwagi swoich przedmówców odnośnie do dyskryminacji amerykańskiej skierowanej również i przeciwko Czechosłowacji, które się między innymi przejawiały w żądaniu Rządu Stanów Zjednoczonych, uwolnienia go z zobowiązań w stosunku do Czechosłowacji, wynikających z umowy. W sprawie tej Stany Zjednoczone, wykorzystując posiadaną przewagę, przeprowadziły swój wniosek. Delegat czechosłowacki ostro zaprotestował przeciwko amerykańskim dyskryminacjom i oświadczył, że Czechosłowacja w dalszym ciągu pozostanie członkiem G.A.T.T.

W dalszym ciągu obrad delegacja australijska oświadczyła, że Australia wykazuje stałe deficyt w obrotach ze Stanami Zjednoczonymi i Kanadą, natomiast saldo aktywne w stosunku do Europy.

Delegat Stanów Zjednoczonych wyraził opinię, że sytuacja nie jest obecnie uzależniona od stanu jednego poszczególnego bilansu płatniczego lecz od stanu większej ich ilości.

Podkreślił on, że liczne państwa były w stanie znosić zarządzenia dyskryminacyjne oraz rozluźniać ograniczenia. Wezwał on te państwa, by dążyły do przewrócenia pełnej konwertywności.

Delegat Indii uważał, że brak jest pewności, czy poprawa w bilansach płatniczych licznych krajów okaże się trwała. Rząd jego dąży do zniesienia ograniczeń importowych. Delegat kanadyjski położył nacisk na konieczność poddania rewizji dyskryminacyjnych ograniczeń nałożonych na handel. Obecna struktura ograniczeń nie odpowiada w większości wypadków obecnej sytuacji.

Zniesienie ograniczeń handlowych, które nie są bezwarunkowo konieczne ze względów finansowych lub polityczno-obronnych, pomogłoby rozwiązać problemy deficytowe oraz kwestię inflacji.

Delegat Pakistanu bronił umów bilateralnych, jako środka do szybkiego przejścia do systemu multilateralnego. Przedstawiciel Finlandii oświadczył, że kraj jego znajduje się w daleko trudniejszej sytuacji, niż inne państwa członkowskie GATT'u, i dlatego musi trwać przy swych ograniczeniach importowych. Delegat brazylijski stwierdził, że Brazylia mogła w pierwszym półroczu 1951 roku znieść system kontyngentowania importu pewnych głównych artykułów. Pomimo tego istnieje w dalszym ciągu brak równowagi bilansu płatniczego.

Przewodniczący Melander /Norwegia/ podsumował dyskusję stwierdzając, że poszczególne państwa wydają się pragnąć utrzymania ograniczeń ilościowych oraz uważają ten środek za instrument gospodarczo-polityczny dla podniesienia wydajności produkcji. Dodał on, że wobec braku równowagi bilansów płatniczych w świecie, ograniczenia importowe muszą być utrzymywane nadal w mocy, mimo dążenia licznych krajów do rozluźnienia ich.

A R G E N T Y N A

Zwolnienie od cła

Rząd argentyński zwolnił od cła import prefabrykowanych domków tzw. fińskich oraz niektórych materiałów budowlanych, a to w celu częściowego rozwiązania problemu mieszkaniowego.

A U S T R A L I A

Podniesienie opłaty od sprzedaży

Z dniem 27.IX.1951 roku podstawowa opłata od sprzedaży towarów podniesiona została do 12,5% zamiast dotychczasowej 8,1/3% a dla szeregu artykułów do 66,2/3%. Dotyczy to między innymi następujących towarów: czekolady, zegarków, wiecznych ołówek, gramofonów, płyt, aparatów fotograficznych, aparatów do filmowania, wyrobów perfumeryjnych, biżuterii, lornetek itp.

D A N I A

Zniesienie cła przy eksporcie mięsa

Cło eksportowe na mięso zostało zniesione z ważnością od dnia 13.VIII. 1951 roku.

E G I P T

Zniesienie cła importowego na papier gazetowy

Na wniosek wydawców gazet Minister Finansów zniósł cło importowe na papier gazetowy.

Podniesienie cła na żyłетки

Stawka celna od importu żyłetek podniesiona została z 0 800 na 2 400 funta egipskiego za 1000 sztuk.

E K W A D O R

Projekt nowej ustawy celnej

Narodowa Rada Gospodarcza przeprowadza studia nad nowym projektem prawa celnego, opracowanym przez biuro Organizacji Narodów Zjednoczonych. Dwie zasadnicze zmiany, jakie mają być wprowadzone do projektu dotyczą: a/ oparcia wymiaru ceł raczej na bazie specyficznej /od wagi wzgl. ilości/, a nie na bazie ad valorem oraz b/ włącznie do ceł wszelkich dodatkowych opłat.

Nowa opłata importowa

Nałożona została nowa dodatkowa opłata wysokości 1% od wartości cif wszystkich towarów importowanych. Dochód z tej opłaty przeznaczony jest w połowie na Ligę Equadoriana Antituberculosis, oraz na utrzymanie dróg, lotnisk i szpitala de Otavalo.

G R E C J A

Uzupełnienie taryfy celnej

W dzienniku urzędowym z dnia 3.V.1951 roku ogłoszono, iż dekretem z tegoż dnia wprowadzono szereg zmian w pozycjach taryfy celnej. Dekret ten zawiesza wymiar cła i opłat w okresie do dnia 31.XII.1951 r. od następnych artykułów: sztucznych nawozów, nasion i pasz, a w czasie do dnia 31.X. 1951 roku od oleju rybnego, oleju jadalnego z nasion, oleju z nasion i owocu nadającego się do wyrobu jadalnego. Poza tym w czasie do 31.XII.1951 roku pobierane będą obniżone stawki od silników Diesla i urządzeń chłodzących dla statków rybackich.

G W A T E M A L A

Zwyżka cła eksportowego na kawę

Parlament Gwatemali zatwierdził zwyżkę cła eksportowego na kawę z 6 na 8 dolarów od 100 lbs.

I Z R A E L

Zmiana podstawy wymiaru cła

Stosownie do komunikatu rządu wymiar cła od całego importu z wyjątkiem surowców i fabrykatów dla produkcji, paczek żywnościowych i towarów finansowanych w walucie obcej przez Ministra Finansów, będzie odtąd oparty na cenach rynkowych. Znaczy to, że dla wymiaru cła na bazie ad valorem wartość wyżej wymienionych towarów będzie przeliczana w relacji 36 piastrow za \$ 1 a wartość wszelkich innych dolarów w relacji 71 piastrow za \$ 1. Ta nowa podstawa wymiaru oznacza de facto obniżkę stawek celnych w odniesieniu do wyżej wymienionych towarów.

K U B A

Podwyższenie cła przy imporcie pończoch

Urząd celny podał do wiadomości, że w przyszłości import pończoch bawełnianych i ze sztucznego jedwabiu podciągany będzie pod pozycję 137 F taryfy celnej a cło, wymierzane dotychczas według stawek ustalonych na konferencji w Torquay, zostanie podwyższone na 3,3 pesos od kg.

Zawieszenie ceł i opłat konsularnych od niektórych maszyn

Dekretem z dnia 24.VI.1951 roku przedłużono na dalsze 3 lata moc obowiązującą dekretu Nr.1797 z dnia 28.V.1948 r. w odniesieniu do importu towarów wolnych od cła, jak maszyn, wyposażenia, części zamiennych, specjalnych materiałów budowlanych dla przemysłu, zakładów i urzędzeń publicznych.

L I B A N

Zmiana taryfy celnej

Dekret z dnia 28.VI.1951 r. zmienia nomenklaturę taryfy celnej w odniesieniu do niektórych wyrobów farmaceutycznych i antybiotyków.

M E K S Y K

Zniżka cła eksportowego na bawełnę

Od 4.VII.1951 roku oficjalna cena bawełny dla obliczania cła eksportowego została obniżona o połowę. Wynosi ona obecnie 6 pesos od kg. wobec 12 pesos poprzednio.

NIEMCY ZACHODNIE

Nowa taryfa celna

Z dniem 1.X. 1951 r. weszła w życie nowa taryfa celna. Jest ona przystosowana do umów zawartych w Torquay. Nowa klasyfikacja towarów oparta jest na nomenklaturze Konwencji Brukselskiej. Dotychczas niemiecka taryfa celna oparta była na miedze i ilości obecnie zaś prawie wszystkie stawki oparte są na wartości.

Nowa taryfa niemiecka obniża cło importowe na sztuczny jedwab, które wynosi 18%, wobec 27% w Wielkiej Brytanii, 25% we Włoszech i 20% we Francji. Obecne cło jest niższe niż w 1937 roku.

NOWA ZELANDIA

Zniesienie względnie obniżenie cła

Import prefabrykowanych domków tzw. fińskich jest wolny od cła ~~od~~ do dnia 1.I.1953 roku.

Od 3.IX.1951 r. zostało obniżone cło na herbatę i ropę i wynosi odpowiednio dla: herbaty w paczkach do 5 lb.2d od lb + dodatkowa opłata w wysokości 9/40 cła /poz.23/, herbaty, nie wymienionej w innych pozycjach - 4 d od lb + dodatkowa opłata tej samej wysokości, paliw do silników - 1 s od gall.+ dodatkowa opłata w wysokości 1/20 cła.

PAKISTAN

Podwyższenie cła

Pakistańska gazeta urzędowa donosi, że cło na artykuły chemiczne i lekarstwa pochodzenia niebrytyjskiego zostało podwyższone z 34% na 36% ad valorem.

PERU

Zmiana taryfy

Wskutek przystąpienia Peru w dniu 7.IX.1951 roku do GATT i podpisania protokołu Torquay wprowadzone zostały z dniem 8.X.1951 r. nowe stawki celne.

PORTUGALIA

Zwyżka cła eksportowego

Na podstawie zarządzenia opublikowanego w Diaro do Governu z dnia 6.VI.1951 r. podniesione zostały cła eksportowe na cynę i tungsten. Stawki celne wynoszą na cynę - 5% wartości fob, rudę cyny - 32,40 złotych escudos od tony i rudę tungstenu - 40 escudos papierowych od 1 kg. Obecnie

ustalone cło obejmuje również dodatkową opłatę eksportową nałożoną poprzednio na te towary.

Na podstawie informacji, opublikowanej w dniu 6.IX. 1951 r. zostało przywrócone cło eksportowe i dodatkowa opłata na wolfram w następującej wysokości: cło eksportowe 4 escudos od 1 kg. i dodatkowa opłata w wysokości 36 escudos. Dla wolframu, zawierającego nie więcej niż 25% bezwodnego tungstenu, cło eksportowe wynosi 1 escudo od 1 kg. i opłatę dodatkową 15 escudos.

S A L V A D O R

Rewizja taryfy celnej

Ministerstwo Handlu opracowuje całkowitą zmianę taryfy celnej, opierając ją na bazie ad valorem.

Import maszyn włókienniczych

Dziennik urzędowy z dnia 31.VIII.1951 roku podaje, że import nowych maszyn włókienniczych zwolniony został od cła i innych opłat dodatkowych.

S Z W E C J A

Obniżenie ceł eksportowych na nasiona oleiste

Szwedzkie Ministerstwo Rolnictwa obniżyło cła eksportowe na nasiona oleiste. Nowe stawki wynoszą: na ziarna gorczyczne - 35 ore, lnu - 10, rzepak i inne nasiona - 20 oraz na olej rzepakowy i gorczyczny - 13 ore od 1 kg.

W E N E Z U E L A

Zmiana ceł

Zarządzeniem Nr.591 władze celne wprowadziły szczegółową klasyfikację ubrań męskich i damskich, jedwabnych, wełnianych, bawełnianych i lnianych. Cła ustalone są od 1 kg. i zaczęły obowiązywać od 28.VIII.1951 r.

Przedłużone do 31.XII.1951 r. włącznie, zwolnienie od cła importu papieru gazetowego i książkowego.

Z A Ł A C Z N I K I

WYKONANIE PLANU GOSPODARCZEGO BUŁGARII W I POŁR. 1951r.

Dane, opublikowane przez Bułgarską Państwową Komisję Planowania o wynikach wykonania planu gospodarczego w I i II kwartale 1951 roku wyraźnie świadczą o nowych znacznych sukcesach w rozwoju bułgarskiej gospodarki narodowej w roku bieżącym.

F R Z E M Y S Ł

Plan ogólnej produkcji przemysłowej /oprócz przemysłu miejscowego/ wykonano w 99,6% w I kwartale i w 98,6% w II kwartale br. przy czym ogólna produkcja przemysłowa wzrosła w okresie I półrocza 1951 roku /w cenach porównywalnych/ o 19,3% cen w porównaniu z tym samym okresem roku 1950.

Wykonanie planów produkcyjnych przez poszczególne ministerstwa i centralne organy gospodarcze w pierwszej połowie 1951 roku ilustrują następujące dane /w %/.

	w y k o n a n i e p l a n u			
	I kwart. 1951	II kwart. 1951	I kwart. 1951 w porów- naniu z I kw. 1950r.	II kwart. w porów- naniu z II kw. 1950 roku
Ministerstwo Elektryf.	100,3	95,8	131,8	121,9
Ministerstwo Przemysłu	97,4	97,4	122,9	117,5
Min. Aprowiz. i Przem. Spoż.	104,1	99,1	116,7	115,1
Ministerstwo Łasów	96,2	106,7	125,0	101,9
Ministerstwo Transportu	106,5	101,8	122,3	119,2
Przedsiębiorstwa Prze- mysłowe Centr. Związku Spółdzielczego	100,8	90,4	173,3	127,9

W ubiegłym półroczu pomyślnie wykonany został plan dla niektórych gałęzi przemysłu w tym wydobywania węgla, produkcji żelaza arkusowego, papieru, tkanin bawełnianych i wyrobów dziewiarskich, oleju roślinnego itd. Zwiększenie produkcji przemysłowej w I półroczu w porównaniu z tym samym okresem 1950 roku ilustrują następujące dane /w %/:

I kwartał 1951r.	II kwartał 1951r.
w porównaniu z	w porównaniu z
I kwart. 1950r.	II kwart. 1950 r.

energia elektryczna	125,7	121,3
węgiel	120,1	106,4
rudy		146,0
żelazo armaturowe	179,8	141,6
żelazo arkuszowe	...	313,8
kotły parowe	257,1	...
silniki spalinowe	119,6	...
pługi traktorowe	113,6	...
młocarnie	166,7	287,2
żniwiarki	...	235,8
żarówki	109,2	102,7
oleje mineralne	120,8	134,2
barwniki anilinowe	...	155,8
karbid	200,0	...
mydło	120,3	158,6
cement	119,6	105,1
szkło okienne	131,9	304,2
dykta klejona	...	111,9
dykta prasowana	...	188,4
papier	108,9	107,2
tkaniny bawełniane	144,7	107,6
tkaniny wełniane	107,5	100,6
tkaniny lniano-konopne	201,8	138,3
oleje roślinne	142,6	104,0

Przytoczone dane wykazują znaczny wzrost produkcji najważniejszych rodzajów produkcji przemysłowej.

W roku 1951 oddano do eksploatacji największą w Bułgarii sofijską elektrownię im. J. Stalina, fabrykę kotłów parowych i inne obiekty przemysłowe. W najbliższym czasie zamierza się uruchomić elektrownię "Respublika", fabrykę budowy maszyn i szereg dalszych nowych wielkich budowli. Pomyślnie rozwija się budowa gigantu przemysłu bułgarskiego - fabryki nawozów sztucznych im. J. Stalina o zdolności produkcyjnej do 70.000 ton nawozów sztucznych rocznie.

W roku bieżącym wprowadzono do produkcji szereg artykułów nowych. Fabryka Państwowego Zjednoczenia Przemysłowego, "Ełprom" rozpoczęła seryjną produkcję 80 rodzajów maszyn elektrotechnicznych i aparatury, w tym wielkie motory elektryczne i nadawcze aparaty radiowe. W chwili obecnej przemysł elektryczny zaopatruje przedsiębiorstwa przemysłowe i rolnictwo kraju w silniki elektryczne, transformatory i inny sprzęt oraz materiały i przy końcu bieżącego roku gałąź ta zacznie zaspakajać również potrzeby transportu.

Pomyślny rozwój przemysłu Bułgarii zapewniony był dzięki wzrostowi ilości robotników o 4,1% w porównaniu z I półroczem 1950r. i podniesieniu wydajności pracy o 13,2% w I kwartale i 8,5% w II kwartale 1951 roku w porównaniu z tymi samymi okresami ubiegłego roku.

R O L N I C T W O

W okresie styczeń - czerwiec 1951 roku przeprowadzono poważne prace w dziedzinie umocnienia sektora socjalistycznego, zwiększenia mechanizacji robót rolnych i zastosowania nowoczesnej agrotechniki. Przygotowanie do wiosennej kampanii siewnej i przeprowadzenie jej w roku bieżącym było lepiej zorganizowane niż poprzednio. Plan siewów wiosennych został pomyślnie wykonany i przekroczony szczególnie w zakresie pszenicy, żyta, kukurydzy, jęczmienia, owsa, bawełny, tytoniu i innych roślin technicznych i warzyw. Siewy wiosenne pierwsze ukończyły spółdzielnie produkcyjne i państwowe gospodarstwa rolne.

Na dużą skalę przeprowadzono prace agrotechniczne w szczególności pielenie i walkę ze szkodnikami rolniczymi.

W I półroczu br. bardzo znacznie powiększył się park traktorów i innych maszyn rolniczych. Według stanu na dzień 31 marca br. ilość traktorów w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego wyniosła: w ośrodkach maszynowych - 113,7%, w państwowych gospodarstwach rolnych - 110,9%. Park maszynowy uzupełniony został w roku bieżącym 1.200 traktorami, 550 kombajnami i innymi maszynami rolniczymi, otrzymanymi ze Związku Radzieckiego. Traktory wykonały 221% planu orki wiosennej - 138% siewu i 148,7% planu kultywatorowania. Usprawnienie prac spółdzielni produkcyjnych, państwowych gospodarstw rolnych i gospodarstw indywidualnych, wprowadzenie nowoczesnych metod gospodarki rolnej oraz pomyślne warunki atmosferyczne zapewniły w roku bieżącym bogate zbiory zbóż, pasz i roślin technicznych.

W Bułgarii prowadzi się na wielką skalę prace, mające na celu przekształcenia Dobrudży w spichlerz kraju. Uchwała rządu i bułgarskiej partii komunistycznej "O rozwoju rolnictwa, nawodnieniu i elektryfikacji Dobrudży" powzięta w kwietniu 1951 roku przewiduje walkę z suszą, mechanizację robót rolnych i szerokie stosowanie nawozów sztucznych. W roku 1951 utworzono w Dobrudży 4 ośrodki maszynowe, oddano do użytku urządzenia im. J. Stalina nawadniające 18,5 tys. ha. niziny brzoziakich.

T R A N S P O R T

W I półroczu 1951 roku transportowcy bułgarscy osiągnęli nowe znaczne wyniki. Plan przewozu ładunków kolejami wykonany został w tonokilometrach w 103,2% w I kwartale i w 101,2% w II kwartale 1951 roku, transportem wodnym - odpowiednio w 115,1% i 115,4%. Wielkość przewozów ładunków kolejami /w tonokilometrach/ wzrosła /w porównaniu z odpowiednimi okresami w 1950 roku/ w I kwartale o 25,3%, w II kwartale 1951r. o 15,1%, transportem wodnym odpowiednio - o 80,9% i 39,5%, samochodowym - o 50,1% i 31,7%.

Sukcesy osiągnięte w dziedzinie transportu są wynikiem rozwijającego się współzawodnictwa socjalistycznego w dziedzinie prowadzenia pociągów obciążonych ponad normę

przyspieszenia jazdy i zwiększenia przebiegu dobowego, środków transportowych, oszczędzania paliw i smarów oraz jak najszerszego wykorzystania doświadczeń Związku Radzieckiego.

I N W E S T Y C J E I B U D O W N I C T W O

W roku 1951 dokonywane są wielkie inwestycje we wszystkich gałęziach bułgarskiej gospodarki narodowej. Na skutek mechanizacji robót budowlano-montażowych i rozwijającego się współzawodnictwa socjalistycznego wśród robotników budowlanych w I półroczu br. wykonano 1,6 razy więcej prac budowlanych niż w tym samym okresie ubiegłego roku przy czym w II kwartale 1951 r. inwestycje w rolnictwie wzrosły w porównaniu z tym samym okresem 1950 roku 3-krotnie, w handlu - 2,7 razy, w przemyśle i budownictwie mieszkaniowym - 2-krotnie.

Plan budowy czołowego obiektu przemysłu bułgarskiego-fabryki nawozów sztucznych im. J. Stalina wykonano w I półroczu w 110,8%, budowę tkalni - w 107,3%, zbiorników wodnych im. G. Dymitrowa - w 109,5%, linii kolejowej Nakocewo-Wazowgrad - w 122,6%. Oddano do użytku Bryszlańskie urządzenia nawadniające. W znacznym stopniu rozwinęły się prace przy budowie jednego z największych zbiorników wodnych im. Kalina, który będzie dostarczał wodę elektrowniom wodnym, oraz Sofii i innym okolicznym miastom.

H A N D E L W E W N E T R Z N Y

W I półroczu 1951 roku w dalszym ciągu wzrastały wewnętrzne obroty towarowe w Bułgarii. Rozszerzyła się sieć handlowa w mieście i na wsi, w rosła ilość wzorcowych sklepów w dużych miastach.

W 1951 bułgarski handel wewnętrzny rozpoczął nowy etap swego rozwoju. W wyniku pomyślnego wykonania i przekroczenia zadań planu pięcioletniego i dzięki stałej trosce rządu i bułgarskiej partii komunistycznej o polepszenie warunków materialnych w marcu 1951 roku zniesiony został system kartkowy na towary przemysłowe i rozpoczęty handel tymi towarami na wolnym rynku po jednolitej cenie, niższej od cen poprzednich, o 10,45%.

Stale polepsza się sytuacja materialna narodu bułgarskiego. Fundusz płac robotników i pracowników w przemyśle, transporcie i komunikacji, zwiększył się w porównaniu z odpowiednimi okresami ubiegłego roku o 9,8% w I kwartale i o 15,1% w II kwartale 1951 roku, a ich przeciętna płaca o 6,1% i 10,2%.

W pierwszej połowie 1951 roku ludność otrzymała dzięki państwowemu i spółdzielczemu handlowi znacznie więcej artykułów spożywczych i towarów przemysłowych niż w tym samym okresie 1950 roku, co wykazują poniższe dane /w %/:

I kwartał r. 1951	II kw. 1951r.
w porównaniu z	w porównaniu
z I kw. 1950r.	z II kw. 1950

tłuszcze roślinne	176,4	158,6
makaron	136,6	136,9
ryż	112,2	382,2
mięso	...	111,8
ryby	...	131,1
wyroby mięsne	267,8	...
konserwy mięsne	...	160,6
konserwy jarzynowe	163,1	117,6
owoce świeże	...	181,7
jarzyny świeże	...	118,5
wino	118,4	...
obuwie	216,3	164,4
mydło	119,4	112,4

H A N D E L Z A G R A N I C Z N Y

Handel zagraniczny Bułgarii jest ściśle związany z rozwojem innych gałęzi bułgarskiej gospodarki narodowej. Ma on za zadanie zapewnić krajowi niezbędne maszyn i sprzęt nie produkowany w Bułgarii, oraz srowce i te towary, których kraj nie posiada w chwili obecnej w wyszczególnionej ilości.

Rok 1951 jest rokiem dalszego rozwoju handlu rolniczego, rokiem wzmocnienia współpracy gospodarczej pomiędzy Bułgarią a Związkiem Radzieckim i innymi krajami obozu pokoju.

Na początku br. Bułgaria zawarła ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej umowy handlowe na 1951r. przewidujące znaczne zwiększenie obrotów handlowych. Zgodnie z umową dostawy Związku Radzieckiego dla Bułgarii obejmują produkty ropy naftowej, bawełnę, nawozy, metale żelazne i nieżelazne, półfabrykaty metalowe, środki transportowe, maszyny rolnicze i szereg innych towarów. W zamian za to Bułgaria dostarczy ZSRR tytoń, rudy i koncentraty metali nieżelaznych, cement, miąższ owocowy itd. Pza dostawami w ramach umów handlowych Związek Radziecki dostarcza na warunkach kredytowych wyposażenie przemysłowe w tym kompletne wyposażenie przedsiębiorstw przemysłowych. Co roku powiększa się zakres pomocy technicznej, otwieranej przez Bułgarię ze Związku Radzieckiego.

W styczniu br. podpisano umowę handlową na 1951 r. pomiędzy Alabanią a Bułgarią.

Zgodnie z umową podpisaną w końcu stycznia z Węgrami na rok bieżący Bułgaria będzie otrzymywać metale, maszyny, artykuły chemiczne i różnorodne wyposażenie przemysłowe w zamian za dostawy dla Węgier artykułów rolniczych, rud, wyrobów przemysłu chemicznego, towarów przemysłowych, niektórych surowców itd.

23 marca br. podpisana została pomiędzy Bułgarią a Polską umowa handlowa na podstawie której Polska będzie eksportować do Bułgarii walcówkę, tabor kolejowy, wyroby przemysłu metalowego, chemicznego i włókienniczego oraz inne towary. Bułgaria będzie dostarczać Polsce rudy metali nieżelaznych, tłuszcze techniczne, skóry owcze, tytoń, ryż, winogrona i szereg innych towarów.

5 marca 1951 roku podpisana została umowa handlowa pomiędzy Bułgarią a Czechosłowacją. W ramach tej umowy Czechosłowacja dostarczy Bułgarii sprzęt inwestycyjny i inne wyroby przemysłowe, a Bułgaria będzie wywozić do Czechosłowacji surowce przemysłowe i produkty rolne.

24 marca zawarta została umowa handlowa na 1951 rok pomiędzy Bułgarią a Rumunią.

9 maja Bułgaria zawarła umowę handlową i płatniczą na 1951 rok z Niemiecką Republiką Demokratyczną, na podstawie której będzie ona dostarczać surowce przemysłowe, tytoń, owoce i inne artykuły rolnicze, w zamian za wyroby przemysłu maszynowego, elektrotechnicznego oraz kultywatory i inne artykuły pierwszej potrzeby.

Wzmocnienie planowania gospodarczego w krajach demokracji ludowej zapewnia coraz bardziej planowe powiązanie rozwoju gospodarki narodowej tych krajów, co znajduje swój wyraz w szczególności w stopniowym przejściu do zawierania długoterminowych umów handlowych, określających kontyngenty dostaw na każdy poszczególny rok.

W lipcu 1951 r. podpisana została pomiędzy Bułgarią a Czechosłowacją umowa o wzajemnych dostawach towarowych i płatnościach na okres lat 1951-1955. W ramach tej pięcioletniej umowy Czechosłowacja będzie eksportować do Bułgarii sprzęt elektryczny oraz wyposażenie i maszyny dla przemysłu bułgarskiego. Bułgaria natomiast będzie eksportować do Czechosłowacji surowce przemysłowe, produkty rolne, tytoń i inne towary.

W lipcu bieżącego roku była również podpisana dwuletnia bułgarsko-polska umowa handlowa na rok 1952-1953. Zgodnie z wymienioną umową Polska będzie dostarczać Bułgarii perowozów, wagonów, walcówki, cynku, koksu, maszyn, obrabierek, wyrobów metalowych, włókienniczych i innych towarów przemysłowych oraz surowców. W zamian za to Bułgaria będzie wywozić do Polski rudę metali nieżelaznych, skóry, tytoń, ryż, winogrona, wina itd.

Rozszerzając i wzmacniając stale współpracę gospodarczą z krajami obozu pokoju, na których czele stoi Związek Radziecki, Bułgaria prowadzi również handel z państwami kapitalistycznymi o ile te ostatnie nie usiłują stosować dyskryminacji gospodarczej lub politycznej. 15 stycznia br. Bułgaria podpisała z Finlandią protokół o wzajemnych dostawach towarów na rok 1951. Eksport Bułgarii będzie obejmował tytoń, miętę, skóry owcze, ryż i inne towary, Finlandia ma dostarczyć Bułgarii rozmaitych gatunków papieru i wyrobów papierniczych, dyktę, maszyny i wyposażenia przemysłowe oraz wyroby przemysłu metalowego.

Pomyślny rozwój gospodarczy Bułgarii w I półroczu br. wzrastający entuzjazm robotników bułgarskich, bezinteresowna pomoc Związku Radzieckiego i stale rozwijająca się współpraca z krajami obozu pokoju stwarzają podstawę dla wykonania ogromnych zadań, postawionych przez rząd i partię komunistyczną przed gospodarką narodową na rok 1951.

Wykonanie planu rozwoju gospodarki narodowej w trzecim decydującym roku pierwszej pięciolatki dymitrowskiej stworzy niezbędne warunki dla wykonania w ciągu czterech lat pięcioletniego planu budowy podstaw socjalizmu w Bułgarii.

ZNACZENIE UMOWY HANDLOWEJ Z ZSRR DLA NIEMIECKIEJ REPUBLIKI DEMOKRATYCZNEJ

W dniu 27 września bieżącego roku podpisany został w Moskwie między Związkiem Radzieckim a Niemiecką Republiką Demokratyczną, długoterminowy układ o wzajemnej wymianie towarowej w latach 1952-1955 oraz układ o współpracy techniczno-naukowej między obu krajami. Na podstawie podanych szczegółów można z całą pewnością stwierdzić, że realizacja planu 5 letniego, który zapewnić ma narodowi niemieckiemu wyższą niż przed wojną stopę życiową, jest pod względem zaopatrzenia w surowce całkowicie zapewniona.

Oznacza to, że nadzieje imperialistów amerykańskich na zahamowanie lub uniemożliwienie wykonania Wielkiego Planu drogą zarządzeń bojkotowych przeciwko Niemieckiej Republice Demokratycznej załamały się, a środki przymusowe, którymi imperialiści usiłują zdusić normalną wymianę towarową ich krajów z Niemiecką Republiką Demokratyczną oraz z innymi państwami wielkiego światowego obozu pokoju, uderzają rykoszetem w nich samych. Dotyczy to szczególnie Niemiec Zachodnich, które na skutek prowadzonej przez "rząd" boński zdrady interesów narodowych, działają przeciw swym własnym interesom.

Przytoczyć tu można szereg przykładów. Do budowy swej gospodarki w planie pięcioletnim Niemieckiej Republiki Demokratycznej potrzebuje wiele, wiele maszyn. Duża ich część sprowadzona była z Niemiec Zachodnich, ponieważ nie są one wytwarzane wcale, lub też w niedostatecznej mierze na terenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Maszyny te dostarcza obecnie Z.S.R.R. na podstawie długoterminowego układu towarowego. W ten sposób próby bojkotu imperialistycznego spaliły na panewce a gospodarka Niemiec Zachodnich traci ponadto żywotny dla niej rynek zbytu maszyn z N.R.D. Podobnie rzecz się ma z koksem. Przemysł hutniczy N.R.D. oraz inne gałęzie produkcji wymagają dużych, w kolejnych latach planu stale wzrastających ilości tego artykułu. Niemcy Zachodnie mogłyby dostarczać ten koks, gdyby nie był on przymusowo wywożony po niskich cenach przez zagraniczne monopole zbrojeniowe.

Aczkolwiek w planie radzieckiego handlu zagranicznego nie był przewidziany eksport koksu, to jednak rząd ZSRR oświadczył gotowość postawienia do dyspozycji NRD 250.000 ton rocznie. Również tu gospodarka zachodnio-niemiecka jest na drodze do utraty wielkiego i stałego rynku zbytu.

Dzięki olbrzymiej pomocy Związku Radzieckiego będzie można produkować w kraju, bądź importować stal i żelazo w rozmiarach, niezbędnych dla wykonania planu pięcioletniego.

Ledwo zasechł atrament na układzie handlowym między NRD a Niemcami Zachodnimi będący rezultatem ciągnących się z górą rok pertraktacji a już przedstawiciele zachodniemieccy oświadczają na rozkaz swych amerykańskich panów, że nie są w stanie wypełnić zobowiązań umowy odnośnie do dostaw surówki. Oznacza to przekreślenie zawartego właśnie układu.

Jak mało te próby sabotażu dotknąć mogą gospodarkę Niemieckiej Republiki Demokratycznej wskazuje chociażby ten fakt, że na skutek powiększonego dzięki wzmożonym dostawom surowców z ZSRR planu budowy, przewidziana na rok 1955 produkcja stali kombinatu hutniczego "Ost", będzie mogła zostać podwyższona z 500.000 do 900.000 ton. Do tego dojdzie jeszcze import z ZSRR stopów żelaza dla produkcji stali szlachetnej. Niemiecka Republika Demokratyczna otrzymuje stamtąd również rudy manganu i chromu w dowolnej ilości. Związek Radziecki głównym dostawcą surówki, oraz nadsyła prawie połowę walcówki. Znaczna część importowanych metali nieżelaznych oraz całkowita pula przywożonych metali szlachetnych pochodzi z ZSRR.

Długoterminowy traktat handlowy ze Związkiem Radzieckim nie tylko uodparnia NRD na bojkot oraz sabotaż imperialistów, lecz zapewnia również ludności wzrastającą ilość dóbr konsumcyjnych jako cenne uzupełnienie własnej produkcji. Na podstawie tego układu obroty towarowe ze Związkiem Radzieckim będą w roku 1955 trzykrotnie większe niż w roku 1950. Do tego dodać jeszcze należy umowy jednoroczne dla mniej ważnych towarów, które prawdopodobnie będą zawierane nieżako jako układy dodatkowe, co jeszcze bardziej podwyższy wymianę towarową.

Na czele listy towarów, postawionych do dyspozycji przez Związek Radziecki stoi pszenica. Dzięki niej nawet w razie nieurodzaju zapewniłona zostanie wolne od ograniczeń zaopatrzenie ludności w chleb.

Import dużych ilości zbóż pastewnych zabezpieczy przewidziany planem pięcioletnim wzrost produkcji mięsa i mleka.

Od roku 1952 do roku 1955 Niemiecka Republika Demokratyczna otrzyma łącznie 3,5 mln. ton zboża. Dostawy bawełny z ZSRR pokrywają całkowicie przewidziane planem pięcioletnim zapotrzebowanie, podobnie jak import mięsa, tłuszczów, wełny, lnu, tytoniu i herbaty. Inne produkty, których gospodarka NRD potrzebuje dla pomyślnego wykonania planu pięcioletniego wzgl. dla bieżącego polepszenia sytuacji zaopatrzeniowej w roku bieżącym. Zapewnione zostaną jeszcze w br. podobne długoterminowe układy handlowe z krajami demokracji ludowej. W przygotowaniu znajdują się wielostronne układy handlowe z krajami, należącymi do Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej /ZSRR, Polska, Czechosłowacja, Węgry, Rumunia, Bułgaria i Albania/które jeszcze bardziej pozwolą wzmóc wymianę towarową Niemieckiej Republiki Demokratycznej z tymi krajami.

Dążenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej do urzeczywistnienia swych planów gospodarczych a więc również swego importu własnymi siłami bez zadłużania się, zobowiązuje ją z kolei do dostarczania ze swej strony towarów, potrzebnych planowanemu rozwojowi jej partnerów handlowych.

Wymagało to obustronnego skontrolowania planów produkcyjnych i częściowo ich uzupełnienia. Podobnie jak Związek Radziecki stawia do dyspozycji NRD ważne towary, nieprzewidziane poprzednio w programie eksportowym ZSRR /koks, stopy żelaza, maszyny/ również i NRD dostarczać będzie Związkowi Radzieckiemu towary, których produkcja wymagać będzie pewnego przestawienia gospodarki NRD. Dotyczy to np. dostaw wielkich karuzelówek, na które istnieje w Związku Radzieckim poważne zapotrzebowanie. Zamiast przewidzianych w planie na rok 1952 produkcji 28 sztuk, z których na eksport przeznaczono trzy, wyprodukuje się 85 takich karuzelówek. Widać tu wyraźnie podstawową linię stosunków gospodarczych między NRD a ZSRR - wzajemna, przyjazna pomoc dwóch partnerów mających wspólny cel: dobrobyt swych krajów. Wymiana towarowa między NRD a ZSRR nie opiera się, jak to ma miejsce pomiędzy państwami kapitalistycznymi, na często zmieniających się, zyskowych interesach wzajemnie zwalczających się koncernów handlowych, lecz jest raczej istotną częścią składową planowego rozwoju i polega na równouprawnieniu oraz poszanowaniu wzajemnych interesów obu kontrahentów.

Odpowiednio do możliwości eksportowych NRD oraz życzeń importowych ZSRR, dostawy NRD obejmują podobnie jak i przedtem głównie towary gotowe, w szczególności maszyny, motory, różnego rodzaju wyposażenia przemysłowe, przyrządy miernicze i doświadczalne, odbiorniki telewizyjne itd.

Związek Radziecki sprowadzać będzie również wyposażenia dla przemysłu spożywczego /za 135 mln.DM/, dla których produkcji istnieją na terenie NRD duże możliwości, artykuły chemiczne aczkolwiek w tej chwili nie będzie można jeszcze w pełni zaspokoić wszelkich pod tym względem wymagań importowych ZSRR. Statki, przewidziane na eksport w ramach planu pięcioletniego, zostały w całości zamówione przez Związek Radziecki.

Na tych przykładach widać jakie niezmierne, dodatkowe możliwości handlu z ZSRR i krajami demokracji ludowej, zawierałby w sobie układ handlowy ze zjednoczonymi Niemcami. Chłonność ryneków Wschodu jest tak duża, że zapewniła by ona pełne zatrudnienie również dla Niemiec Zachodnich. Zależy to od robotników Zachodnich Niemiec, czy znosić nadal będą dyktaturę Wall Street'u i zachodnio-niemieckich magnatów zbrojeniowych, a tym samym nędzę, bezrobocie i marsz do trzeciej wojny światowej, czy też przy pomocy ogólnoniemieckiej narady zaproponowanej przez Izbę Ludową, znajdą właściwą drogę do swobodnego decydowania o swej własnej gospodarce przeobrażając Niemcy.

